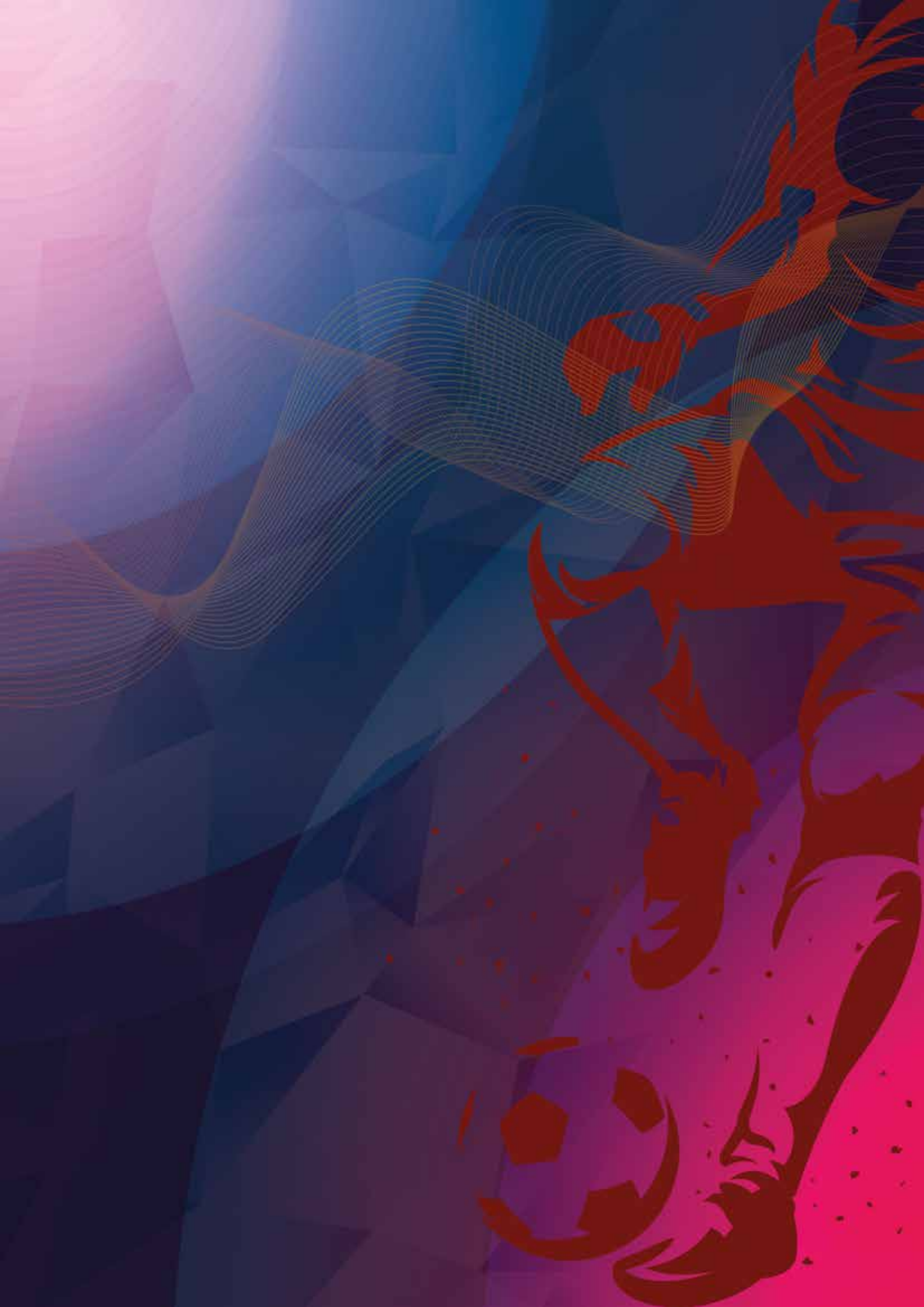

Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL)

KANUNI Toleo la 2022

UTANGULIZI

Kanuni hizi za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ndio muongozo wa uendeshaji na uchezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ambapo klabu kwa kuwepo kwake katika Ligi ya Mabingwa wa Mikoa zinawajibika na kulazimika kufuata, kuheshimu na kutii kanuni hizi bila hiyari na kuwajibika kuthibitisha Uhalali wa kusajiliwa kwake kama Kilabu kwa mujibu wa Sheria za Baraza la Michezo ili kuweza kushiriki RCL.

Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) ni ngazi muhimu sana katika ustawi wa Mashindano nchini kwa kuwa ndio Ligi ya Kiwango cha kwanza na ya chini kwa Mfumo wa kidaraja katika ngazi ya Kitaifa, ikiwa ni kiungo cha ushindani kwa timu zake kushindana kupata nafasi ya kucheza First League ambalo ndio daraja lililo juu yake kimashindano. Ushindani huu unachochea kuimarika kwa wachezaji na klabu lakini pia unaambukiza hali hiyo ya ushindani kwa Ligi za Mikoa ambapo timu zinahitaji kupanda Madaraja kama sehemu ya Malengo yake na Uimara na Mafanikio ya timu binafsi na mkoa husika. Ujuzi wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa utatuwezesha kupata timu bora zinazoundwa na wachezaji walioimarika na hivyo kuongeza thamani ya ushindani na kiwango katika First League kwa timu zitakazofanikiwa kupanda daraja.

Shirikisho la Mpira wa Miguu Tanzania kwa kutambua hali na umuhimu limekuwa likifanya Maboresho na Marekebisho kadhaa wakati kwa wakati kimuundo, kimfumo na kiundeshaji kwa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na kuyaakisi maboresho hayo kwenye Kanuni zake kama ambavyo inaendelea kufanywa kwenye kanuni hizi za RCL ili kuendana na wakati na kukidhi mahitaji na matarajio ya Maboresho husika. Lengo Kuu likibaki kuwa ni hitajio la kuwa na ligi bora inayochochea kiwango bora cha ushindani kwa kuweka taratibu zitakazoheshimika kuzifanya timu na wachezaji kupata haki na kuwa na wajibu zaidi ya kutoa burudani tu kwa watazamaji. Kanuni hizi kwa kiasi kikubwa ni tarajio la kuwa na Ligi Bora itakayoweza kuongeza ushindani mkubwa miongoni mwa timu shiriki na hivyo kuvutia udhamini kwa ligi yenyewe na klabu. Udhamini ndio njia kuu ya kuwa na ligi imara na bora

ambapo klabu zinaweza kushindana katika uwanja unaolingana na kunufaisha wachezaji.

Kanuni hizi zinalenga kufanya taratibu na sheria za mchezo wa Mpira wa Miguu kufuatwa na kuheshimiwa na kuongeza uzingativu kwenye kauli mbiu ya Uchezaji wa Kiungwana (fair play) kwa wachezaji, makocha, waamuzi, viongozi, washabiki na wengine wote wanaohusika kwa njia moja ama nyingine na mchezo huu.

Kanuni zinapotolewa zisomwe ipasavyo na zieleweke kwa walengwa ziwe kichocheo cha kuifanya mchezo wetu huu uwe kivutio zaidi, na ladha zaidi, na uwe burudani ya ushindani zaidi, kwenye kuimarisha misingi ya Mpira wa Miguu katika kujenga jamii na Dunia yenye furaha zaidi, afya zaidi, upendo zaidi, amani na usawa.

Mpira wa Miguu unalindwa na sheria na kanuni, bila sheria na kanuni mchezo huu utakuwa ni vurugu tu, hivyo TFF inazitaka klabu kuhakikisha kuwa kanuni hizi zinasomwa na kueleweka vema kwa watendaji wa klabu zake, wachezaji wa timu zake na washabiki wake. Matarajio ya TFF ni kuwa mchezaji atakayesoma na kuzielewa vizuri kanuni hizi itakuwa kinga kwake itakayomsaidia kuepukana na adhabu mbalimbali jambo litakalomsaidia kujikita zaidi katika maendeleo yake kiuchezaji na hivyo kujisaidia mwenyewe, klabu yake na Taifa.

Shirikisho la Mpira wa Miguu Tanzania linaendelea kusimamia kanuni na sheria mbalimbali za Mpira wa Miguu kwa uadilifu na uaminifu kuhakikisha mchezo wetu pendwa unaendelea kuwa na heshima, ushindani, msimko na unatengeneza ajira. TFF itaendelea kuelimisha na kutoa adhabu inapobidi kuhamasisha siku zote mshindi apatikane uwanjani kwa haki na stahili na sio kwa njia yoyote nyingine isiyokubalika. RCL itaendelea kuwa Ligi muhimu miongoni mwa Mashindano ya Mpira wa Miguu nchini na TFF itahakikisha Lengo na Madhumuni ya Msingi ya Ligi hii Yanalindwa na Kuimarishwa kwa Maendeleo ya Mpira wa Miguu nchini.

Burudani Ajira Biashara

Kanuni	Na	Uk	Kanuni	Na	Uk
Utangulizi					
I:SURA					
Uchezaji wa Kiungwana	1	4			
II:SURA			X:SURA		
Kuundwa	2	6	Udhibiti Kimashindano	40	36
Matumizi	3	6	Udhibiti kwa Wachezaji	41	37
Tafsiri	4	6	Udhibiti kwa Waamuzi	42	40
			Udhibiti kwa Kamishina	43	41
Daraja la Ligi	5	7	Udhibiti kwa Makocha	44	42
Muundo wa Ligi	6	7	Udhibiti kwa Viongozi	45	43
Mfumo wa Ligi	7	8	Udhibiti kwa Klabu	46	45
Fainali za RCL	8	8	Adhabu za Klabu	47	47
Mshindi	9	9	Dawa Haramu	48	48
Michezo ya Mchujo	10	10			
Uwanja	11	10	XI:SURA		
III:SURA			Wa Ridhaa na Kulipwa	49	49
Usimamizi na Uendeshaji	12	11	Upya Hadhi ya Ridhaa	50	49
Uthibitisho wa Ushiriki	13	12	Kuacha Shughuli	51	49
Msimu wa Ligi	14	12	Wasiosajiliwa	52	49
Udhamini	15	13	Kuachwa Huru	53	49
IV:SURA			Waliopandishwa	54	49
Taratibu za Mchezo	16	15	Wachezaji Huru	55	50
Michezo ya Kirafiki	17	20	Meneja wa Mchezaji	56	50
Ngao ya Jamii	18	21	XII:SURA		
Vikombe na Tuzo	19	21	Wachezaji Kuhamishwa	57	51
V:SURA			Uhamisho	58	51
Huduma ya Kwanza	20	22	Uhamisho Zanzibar	59	52
Bima	21	22	Uhamisho Nje ya Nchi	60	52
VI:SURA			Wachezaji wa Kigeni	61	53
Malalamiko	22	23	Hati Hamisho Kimataifa	62	53
Utaratibu Malalamiko	23	23	Uhamisho wa Mkopo	63	53
Pingamizi ktk Mchezo	24	23	XIII:SURA		
Rufaa	25	24	Usajili	64	55
Utaratibu wa Rufaa	26	24	Vipindi vya Usajili	65	56
Vyombo vya Maamuzi	27	25	Majina na Idadi	66	56
VII:SURA			Pasi ya Mchezaji	67	56
Mapato	28	27	Maombi ya Usajili	68	57
VIII:SURA			Pingamizi la Usajili	69	57
Timu iliyoondolewa	29	28	Katazo	70	57
Kujitoa	30	28	Uthibitisho wa Usajili	71	58
Kutofika Uwanjani/Kituo	31	29	Kutengua Usajili	72	58
Kuvuruga Mchezo	32	29	Mikataba	73	58
Kupanga Matokeo	33	30	XIV:SURA		
Kuahirisha Mchezo	34	31	Viongozi wa Ufundi	74	60
IX:SURA			Makocha	75	60
Msimamizi wa Kituo	35	32	Daktari wa Timu	76	60
Kamishna	36	32	XV:SURA		
GC	37	33	Maamuzi Yasiyo Rufaa	77	61
Mtathimini Waamuzi	38	33	Kuhusu kanuni	78	61
Waamuzi	39	33			

SURA I

Uchezaji wa Kiungwana

I: SURA

1: Uchezaji wa Kiungwana

Wachezaji wanatakiwa kuzingatia Kanuni 10 za FIFA za mchezo wa Kiungwana (*fair play*) ndani na nje ya uwanja wa mchezo.

1: Cheza Kiungwana

Ushindi hauwezi kuwa na thamani iwapo umepatikana katika njia isiyo halali au kwa udanganyifu. Kudanganya ni rahisi lakini haiteti raha ya ushindi. Kucheza kiungwana inahitaji moyo na tabia njema. Pia hufurahisha zaidi. Mchezo wa kiungwana siku zote una malipo yake hata kama utapoteza mchezo. Kucheza kiungwana kunakujengea heshima wakati kudanganya kunaleta aibu. Kumbuka kuwa mpira wa miguu ni mchezo na mchezo wowote hauwezi kuwa na maana kama hautochezwa kiungwana kwa kuzingatia kanuni na taratibu ili mshindi halali aweze kupatikana.

3: Heshimu Sheria za Soka

Michezo yote inalindwa na sheria. Bila sheria itakuwa ni vurugu tupu. Sheria za mpira wa miguu ni nyepesi na rahisi kujifunza. Hakikisha unajifunza; itakusaidia kuufahamu mpira wa miguu vizuri zaidi. Kuufahamu mchezo zaidi itakufanya uwe mchezaji bora zaidi. Pia ni muhimu kufahamu madhumuni ya sheria zilizowekwa. Zimekusudiwa kuufanya mchezo uwe na ladha katika kuucheza na kuuangalia. Kwa kufuata sheria, mchezo wa mpira wa miguu utakuwa na burudani zaidi.

5: Dumisha Maslahi ya Mpira

Mpira wa miguu ndiyo mchezo unaoongoza duniani. Lakini siku zote unahitaji msaada wa kila mmoja kuufanya uendeleo kuwa mchezo wenye kupendwa zaidi. Fikiria maslahi ya mpira kabla ya maslahi yako mwenyewe. Fikiria ni vipi vitendo vyako vinaweza vikaupaka matope mchezo wa mpira wa miguu. Zungumzia mambo mazuri ya mchezo wa mpira wa miguu. Shawishi watu wengine kuuangalia na kuucheza kiungwana. Wasaidie wengine kupata burudani ya kutosha katika mchezo wa mpira wa miguu kama unayoipata wewe. Kuwa balozi wa mchezo wa mpira.

2: Tafuta Ushindi, Kubali Kushindwa

Kushinda ndiyo lengo la kushiriki katika mchezo wowote ule. Siku zote usijiandae kushindwa. Iwapo huchezi kwa nia ya kushinda utakuwa unawadanganya wapinzani wako, unawadhulumu watazamaji na pia unajifanya mwenyewe kuwa ni mjinga. Usikate tamaa hata siku moja unapopambana na wapinzani wenye nguvu zaidi lakini pia usidharau hata siku moja unapopambana na wapinzani dhaifu. Ni kumkosea adabu mpinzani unapocheza chini ya kiwango chako. Cheza kwa nia ya kutafuta ushindi hadi dakika ya mwisho lakini kumbuka hakuna anayeshinda wakati wote. Siku nyingine utashinda na siku nyingine utashindwa. Jifunze kukubali kushindwa. Usitafute visingizio unapofungwa. Sababu za kweli siku zote zitadhihirika. Wapongeze washindi bila kinyongo. Usilaumu waamuzi wala mtu mwingine yoyote. Jizatiti kufanya vizuri zaidi wakati mwingine. Walioshindwa na kukubali wanapata heshima zaidi kuliko washindi wanaolazimisha.

4: Heshima kwa Wote

Mchezo wa kiungwana unamaanisha kuheshimu wapinzani. Bila ya wapinzani kutakuwa hakuna mchezo. Kila mmoja ana haki sawa, ikiwemo haki ya kuheshimiwa. Wachezaji wa timu moja ni wenza. Tengeneza timu ambayo kila mmoja kwenye timu atakuwa na haki sawa. Waamuzi wapo kuhakikisha nidhamu na mchezo wa kiungwana unadumishwa. Siku zote kubali maamuzi yao bila ya ulalamishi, na wasaidie waweze kuwafanya washiriki wote waufurahie zaidi mchezo. Viongozi pia ni sehemu ya mchezo na wanatakiwa wapewe heshima wanayostahili. Watazamaji wanaufanya mchezo uwe na msisimko. Wanahitaji kuuona mchezo ukichezwa kiungwana kwa kuzingatia kanuni, lakini pia wanatakiwa kuwa waungwana na kujiheshimu.

6: Heshimu wanaolinda Heshima

Jina zuri la mchezo wa mpira wa miguu limeendelea kudumu kwa sababu idadi kubwa ya watu wenye kuupenda mchezo huu ni wakweli na waungwana. Wakati mwingine mtu hufanya jambo kubwa ambalo linastahili tulitambue. Watu kama hawa wanastahili kutuzwa na mambo mema waliyofanya yatangazwe. Hii itashawishi wengine kuiga mifano yao. Saidia kuendeleza mpira wa miguu kwa kuyatangaza mazuri yake.

8: Wasaidie Wengine Kupambana

Wakati mwingine unaweza kusikia wachezaji wenzako au watu wengine unaowafahamu wanashawishiwa wadanganye kwa njia moja au nyingine au washiriki katika vitendo visivyokubalika katika mchezo wa soka. Wanahitaji msaada wako. Usisite kusimama upande wao. Wape nguvu ya kukataa vishawishi. Wakumbushe wajibu wao kwa wenzao na kwa mchezo wenyewe. Tengeneza umoja wenye mshikamano, kama ngome ngumu kabisa kwenye mchezo wa soka.

10: Soka Kujenga Dunia Bora zaidi

Soka ina nguvu ya ajabu inayoweza kutumika kuifanya dunia kuwa sehemu bora zaidi ya kuishi. Tumia nguvu hii kudumisha amani, usawa, afya na elimu. Ifanye soka iwe bora zaidi, ipeleke kwa jamii kujenga dunia bora zaidi.

7: Kataa Mambo yote ya Hatari

Umaarufu mkubwa wa mchezo wa mpira wa miguu wakati mwingine huufanya uwe rahisi kuathiriwa na mambo mabaya ya nje. Jichunge na vishawishi vitakavyokufanya ushawishike kushiriki kwenye kudanganya au kutumia madawa yaliyokatazwa. Madawa yaliyokatazwa hayana nafasi katika soka, mchezo mwingine wowote na jamii kwa jumla. Sema hapana kwa madawa ya kulevya. Saidia kuupiga teke ubaguzi kwenye soka. Wachukulie wachezaji wote na wengineo kuwa ni sawa bila kujali dini zao, kabila, jinsia au utaifa wao. Usivumilie hata kidogo kamari katika michezo unayoshiriki. Inapomomsha kiwango chako cha uchezaji na inasababisha hali ya mgongano wa maslahi. Thibitisha kuwa soka haihitaji fujo, hata kutoka kwa washabiki wako wenyewe. Soka ni mchezo na michezo huleta amani.

9: Waibainishe Wachafuzi

Usione aibu kusimama dhidi ya yoyote yule ambayeuna hakika anashawishi wengine kudanganya au kushiriki katika vitendo vingine visivyokubalika. Ni vyema kuwafichua waovu wote ili waweze kuondolewa kabla ya kuleta madhara. Ni uovu kushirikiana na watu waovu. Usiseme tu hapana, wafichue wanaotaka kuichafua soka kabla hawajafanikiwa kuwashawishi wengine.

Wachezaji pia Wanawajibika Kuzingatia na kudumisha**(a) Nidhamu**

Kudumisha tabia njema nje ya uwanja na wakati wote wa mchezo kwa kucheza bila ya kuwaumiza au kuhatarisha usalama wa wachezaji wa timu pinzani.

(c') Kutorejeshea

Kutorejeshea (*retaliation*) iwapo mchezaji atafanyiwa rafu au kukashifiwa.

(d) Malalamiko

Ni nahodha pekee anaruhusiwa kuzungumza na waamuzi. Iwapo patatokea malamiko yoyote wakati wa mchezo wachezaji wengine wote wanatakiwa wawe hatua zisizopungua kumi kutoka kwa mwamuzi.

(f) Kuheshimu Nahodha

Mchezaji anatakiwa amheshimu na atii maagizo ya nahodha wake nje na ndani ya uwanja hususan katika masuala yahasuyo timu na tabia njema kwa jumla.

(h) Kuheshimu Wapinzani

Mchezaji awape wachezaji wa timu pinzani heshima yao, awe tayari kutoa msaada kwa mchezaji aliyeumia na kushikana mikono kabla na baada ya mchezo.

(j) Kujiheshimu Mwenyewe

Mchezaji anatakiwa ajiheshimu mwenyewe na ajitunze na asitumie madawa yaliyokatazwa

(b) Mchezo wa Kiungwana

Kutodanganya kumia au kufanyiwa rafu, kutotumia mbinu zisizo za kiungwana mchezoni au kujiingiza katika vitendo visivyokuwa vya kiuanamichezo kama vile kutukana kwa maneno, ishara au kujihusisha na vitendo vyovyote vya kibaguzi.

(e) Kumheshimu Kocha

Mchezaji wakati wote anatakiwa atii maagizo ya kocha wake. Mchezaji anatakiwa akubali kubadilishwa uwanjani na kuadhibiwa kutokana na vitendo vya utovu wa nidhamu au visivyokuwa vya kiuanamichezo.

(g) Kuheshimu Wachezaji

Mchezaji awaheshimu wachezaji wenzake, awatie hamasa nje na ndani ya uwanja. asimkashifu mchezaji mwenzake mwenye kufanya makosa.

(i) Kuheshimu Waamuzi

Mchezaji anatakiwa wakati wote kuheshimu maamuzi ya waamuzi na kutozozana nao au kutumia lugha ya matusi au kashfa dhidi yao.

SURA II

Kuundwa/Matumizi/Tafsiri

II: SURA

2: Kuundwa

Kanuni hizi zimeundwa chini ya Ibara ya 75 (3) ya Katiba ya TFF ya mwaka 2020 na zitatumika Tanzania Bara.

3: Matumizi na Tafsiri

Katika Kanuni hizi isipokuwa pale ambapo imeainishwa vinginevyo itatafsiriwa na kumaanisha kama ifuatavyo:

1	TFF	Tanzania Football Federation Shirikisho la Mpira wa Miguu Tanzania
2	FIFA	Federation Internationale de Football Association Shirikisho la Kimataifa la Vyama vya Mpira wa Miguu
3	CAF	Confederation of African Football Shirikisho la Mpira wa Miguu Afrika
4	ZFA	Zanzibar Football Association Chama cha Mpira wa Miguu Zanzibar
5	FA(M)	Regional Football Association Chama cha Mpira wa Miguu Mkoa
6	FA(W)	District Football Association Chama cha Mpira wa Miguu Wilaya
10	SPUTANZA KAMATI ya UTENDAJI	Soccer Players Union of Tanzania Umoja wa Wachezaji Mpira wa Miguu Tanzania
11		Kamati ya Utendaji ya Shirikisho la Mpira wa Miguu Tanzania Tanzania Premier League Board
12	TPLB	Bodi ya Ligi Kuu Tanzania
13	KLABU	Klabu ya timu ya Mpira wa Miguu inayoshiriki RCL
14	KLABU BINGWA	Klabu ambayo timu yake imeshinda kupata nafasi ya kwanza katika msimamo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa baada ya Ligi kwisha. Regional Champions League
15	RCL	Ligi ya Mabingwa wa Mikoa
16	First League	Ligi ya Kwanza ikisimama kama Ligi Daraja la Pili Kitaifa
17	TIMU	Timu ya Mpira wa Miguu ya Klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa
18	MPIRA	Mpira wa Miguu wa kuchezea
19	FAINALI za RCL	Fainali za Ligi ya Mabingwa (RCL)

4: Tafsiri ya Kanuni

Kikao cha juu kuliko vyote kwa ajili ya tafsiri ya Kanuni hizi kitakuwa ni Kamati ya Utendaji ya TFF na uamuzi wake utakuwa wa mwisho.

The background is a solid blue color. It features several soccer balls with white and blue panels. There are also several 3D, blue, star-like shapes scattered across the scene, some pointing towards the center and others pointing outwards. The text 'SURA III' is centered in the middle of the image.

SURA III

DARAJA/MUUNDO

III: SURA

5: Daraja la Ligi

- (1) Kanuni hizi ni kwa ajili ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa Tanzania Bara tu. Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) inaweza kutajwa kwa kutumia jina la Mdamini wake Mkuu.
- (2) Timu zote za RCL zinawajibika kucheza Mashindano yoyote yanayoamriwa na TFF kutokana na timu hizo kuwa timu za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa. Kushindwa kwa Timu yoyote ya RCL kutimiza masharti na kushiriki Shindano husika itawajibika moja kwa moja kwa Kanuni hizi za RCL kama timu iliyoshindwa kushiriki na kuchukuliwa hatua kwa mujibu wa Kanuni katika Sura ya VIII ya Kanuni hizi.

6: Muundo wa Ligi

- (1) Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) itashirikisha timu zote Mabingwa wa Mikoa waliopatikana kwa mujibu wa Kalenda ya Matukio ya TFF kwa msimu husika zilizokidhi sifa za kushiriki kwa msimu husika. TFF itakuwa ikitoa Waraka kila msimu utakaosomeka pamoja na Kanuni hizi kama sehemu na washiriki wote na wadau wa Ligi hii wanawajibika kutii na kutekeleza.
- (2) Timu zilizoshuka Daraja kutoka First League msimu uliopita hazitashiriki Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kwa msimu unaofuata mpaka tu ziwe zimeshiriki Ligi za mikoa yao kwa msimu husika na kuwa Bingwa au Kupata Nafasi hiyo kwa Mujibu wa Kanuni.
- (3) Timu zitakazokosa nafasi ya kupanda kwenda First League katika RCL kwa msimu husika zitarejea kucheza Ligi za Mikoa yao kwa msimu unaofuata.
- (4) Mkoa ambao utashindwa kuendana na Kalenda ya Mashindano ya TFF na kushindwa kucheza na kukamilisha Ligi ya Mkoa wake kwa wakati utapoteza sifa za kutoa timu Bingwa kushiriki RCL kwa msimu husika.
- (5) Timu Bingwa ya Mkoa inawajibika kutimiza Masharti yote ya Msingi ya Uthibitisho wa Ushiriki wa RCL ili iweze kujumuishwa kwenye Ratiba na kuthibitishwa kama timu shiriki ambapo Waraka wa TFF kwa kila msimu ni sehemu ya Utimizwaji Masharti unaokusudiwa.
- (6) Mkoa hauna mamlaka ya kubadilisha mshiriki au kuwasilisha jina la mshiriki ambaye si Bingwa wa Mkoa mpaka tu imewasilisha suala hilo kabla na kuthibitishwa na TFF kabla ya Kipindi cha Uthibitisho wa Usajili.
- (7) Katika Mazingira ya Kilabu Bingwa wa Mkoa kushindwa kutimiza Masharti Mkoa unaweza kupewa nafasi ya Kutambulisha Kilabu nyingine Mwakilishi wa Mkoa wake kwa Mazingatio maalum na vigezo vya kikanuni. Katika mazingira haya TFF itakuwa na maamuzi ya mwisho.
- (8) Timu itakayochukuwa nafasi ya ushiriki badala ya Bingwa wa Mkoa, iwe ni Timu yenye wastani bora zaidi wa alama kulinganisha na timu zilizo katika msimamo kwa ligi husika.
- (9) Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ni ligi ya Upandishaji Daraja ambapo Taratibu zozote za ziada kwa kila Msimu zitatolewa na kuelekezwa kupitia Muongozo wa RCL kwa Msimu husika.

7: Mfumo wa Ligi

- (1) Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) itashirikisha timu ishirini na nane (28) kutoka katika Mikoa 28 ya Kisoka Tanzania Bara.
- (2) Timu za RCL zitagawanywa katika makundi manne (4) ya timu saba (7) kila moja zitakazocheza kwa mtindo wa Ligi ya mkondo mmoja katika Hatua hiyo ya MAKUNDI katika Vituo vitakavyoteuliwa na TFF.
- (3) Kutakuwa na Hatua ya Fainali za RCL ambapo Timu mbili (2) zitakazoshika nafasi za juu kutoka katika kila kundi na kufanya jumla ya timu nane (8) zitacheza hatua ya FAINALI katika kituo kimoja. Timu mbili za kwanza kwa kila kundi zitaingia hatua ya Nusu Fainali na hatimaye Fainali. Timu Bingwa wa RCL na Mshindi wa Pili kwa Msimu husika zitapanda daraja kucheza First League msimu unaofuata.
- (4) Timu ambazo hazitapata nafasi ya kupanda First League zitarudi katika mikoa yao na kucheza Ligi za Mikoa yao kwa msimu unaofuata.
- (5) Taratibu nyingine za Uendeshaji zilizo na mahitaji maalum kwa Shindano la Kituo (Tournament) zitatolewa kwenye Muongozo wa FAINALI za RCL kwa timu na maafisa kabla ya FAINALI hizo na zitasomeka Pamoja na Kanuni hizi.

8: Fainali za RCL

- (1) Kutakuwa na Fainali za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa Maalum kwa hitimisho la RCL zitakazotoa Timu zitakazopanda First League kwa Msimu husika na kutambulisha rasmi Bingwa wa Ligi ya Mbingwa wa Mikoa kwa Msimu husika.
- (2) Timu mbili zilizoshika nafasi za juu baada ya hatua ya makundi ya RCL kumalizika zitafuzu kwa Hatua ya Fainali ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na kufanya jumla ya timu nane (8) kutoka Makundi manne ya Vituo vya RCL zitakazogawanywa kwenye Makundi Mawili ya timu nne (4) kila Kundi ambapo pia timu mbili zitakazoshika nafasi za juu kwa kila Kundi zitaingia hatua ya Nusu Fainali na timu mbili zitakazoshinda michezo ya Nusu fainali zitacheza katika Fainali ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa
- (3) Timu zilizoshindwa katika michezo ya nusu Fainali zitashiriki katika michezo ya Mchujo (PlayOffs) ya Hadhi ya First League (kanuni 10) dhidi ya timu zilizoshindwa kwenye michezo ya awali ya Mchujo (PlayOffs iliyokutanisha timu za First League zilizoshika nafasi ya 6 na 7 kutoka makundi A na B ya First League. Aidha timu zilizoshindwa kwenye michezo ya Nusu Fainali zitacheza mchezo wa kutafuta mshindi wa tatu na nne wa RCL kwa Msimu husika.
- (4) Fainali za RCL zitachezwa kwenye Kituo kimoja kitakachoteuliwa na TFF baada yah atua ya Makundi kukamilika ambapo Mkoa Utakaoteuliwa ni lazima timu ya Mkoa wake iwe imefuzu kwa Hatua hizo za fainali.
- (5) Timu mbili zitakazofuzu kucheza Fainali ya RCL baada ya kushinda michezo yake ya Nusu Fainali zitakuwa Zimefanikiwa kupanda First League kwa Msimu unaofuata.
- (6) Endapo kutakua na mahitaji ya Ongezeko la Timu zinazotakiwa kupanda Daraja kwa msimu husika, Timu itakayokuwa kwenye Nafasi ya Juu zaidi kuliko nyingine baada ya timu hitajika za kupanda daraja itapata nafasi husika na kwa mtiririko huo huo kutegemea mahitaji.

9: Mshindi

- (1) Katika mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa mshindi itakuwa timu iliyofunga goli/magoli mengi zaidi ya timu pinzani ambapo itapata pointi tatu (3) na endapo timu zitatoka sare zitapata pointi moja kila moja na timu itakayoshindwa itakosa pointi.
- (2) Mshindi katika RCL ni timu iliyopata pointi nyingi zaidi ya timu zote zilizoshiriki katika Ligi ya Mabingwa wa Mikoa katika kundi kwa msimu husika.
- (3) Endapo timu zitalingana pointi mshindi itakuwa timu iliyo na tofauti bora ya magoli ya kufunga na kufungwa (*goals difference*).
- (4) Endapo timu zitalingana pointi na tofauti ya magoli ya kufunga na kufungwa mshindi itakuwa timu iliyofunga magoli mengi zaidi ya nyingine.
- (5) Endapo timu zitalingana kwa pointi, tofauti ya magoli ya kufunga na kufungwa na magoli ya kufunga mshindi itakuwa timu iliyopata matokeo bora katika mchezo uliokutanisha timu hizo.
- (6) Endapo Hatua zote katika Kanuni 9:3,4,5,6 hazitoi mshindi, Timu iliyo na wastani mzuri zaidi wa hatua za kinidhamu ilizoadhibiwa kwa mlinganisho na hatua zilizochukuliwa dhidi ya timu iliyofungana nayo/nazo itakuwa mshindi.
- (7) Endapo hatua zote za kanuni 9:3,4,5 hazitoi mshindi, timu hizo zitacheza mchezo mmoja katika uwanja utakaochaguliwa na TFF, na taratibu zote za kupata mshindi zitafuatwa kama mchezo wa fainali.
- (8) Uteuzi wa Uwakilishi wowote wa Mashindano yoyote ambao msingi wake unatokana na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa utafuata ubora wa nafasi ya timu husika katika msimamo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (9) Timu yoyote itakayochaguliwa kucheza mashindano yatakayoandaliwa ama kuidhinishwa na TFF kutokana na nafasi yake katika RCL itawajibika kucheza.
- (10) Katika Michezo ya Nusu Fainali na kutafuta Mshindi wa Tatu, Mshindi atapatikana kwa timu kupigiana penati moja kwa moja baada ya dakika tisini za mchezo endapo hakutakuwa na mshindi ambapo katika Michezo wa FAINALI zitaongezwa dakika thelathini (extra time) na hatimae kupigiana penati endapo Mshindi hatapatikana katika dakika tisini na dakika thelathini za nyongeza za mchezo.
- (11) Timu itakayoshinda mchezo wa Fainali wa FAINALI za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) itakuwa ndio Klabu Bingwa ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) kwa Msimu husika.

10: Michezo ya Mchujo

- (1) Kutakuwa na Michezo ya Mchujo kwa ajili ya Hadhi ya First League itakayoshirikisha timu zilizoshika nafasi ya tatu (3) na Nne (4) kutoka Fainali za RCL zitazoshindana na timu zilizoshindwa katika michezo ya awali ya mchujo kwa timu za First League zilizoshika nafasi ya sita (6) na saba (7) kwenye makundi ya First League kwa Msimu husika.
- (2) Mshindi wa jumla kwa michezo ya mchujo kwa Hadhi ya First League hatua ya pili (kanuni ya First League 8.3) atapata hadhi ya kushiriki First League kwa msimu unaofuata na washindwa watakwenda kucheza Ligi ya Mikoa husika kwa timu zao kwa msimu unaofuata.
- (3) Michezo ya Mchujo kwa Hadhi ya First League itasimamiwa na Bodi ya Ligi kwa mujibu wa Kalenda ya Michezo ya mchujo kwa msimu husika.

11: Uwanja

- (1) Uwanja wowote utakaotumika kwa michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) ni lazima uthibitishwe na TFF.
- (2) Kutokana na sababu za kiusalama, au sababu nyingine yoyote ya msingi, TFF kwa kushauriana na Msimamizi wa kituo husika inaweza kuhamishia mchezo husika katika uwanja mwingine jirani unaokidhi haja hiyo.
- (3) TFF ina mamlaka ya mwisho ya kuhamisha mchezo katika uwanja mwingine au kubadilisha kituo cha mchezo kwa sababu inazoona zinafaa kwa mchezo na wakati husika.

SURA IV

The background features a complex, abstract pattern of overlapping, semi-transparent geometric shapes. The color palette is dominated by various shades of purple, from deep indigo to bright magenta, with accents of light blue and white. The shapes resemble a cellular or crystalline structure, with some areas appearing more solid and others more ethereal due to the transparency. The overall effect is a rich, textured visual field.

UTAWALA

IV: SURA

12: Usimamizi na Uendeshaji

- (1) Ligi ya Mabingwa wa Mikoa itasimamiwa na kuendeshwa na Kamati ya Mashindano ya TFF kwa mujibu wa kanuni hizi. Kamati katika uendeshaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa itawajibika kushirikiana na vyombo vingine vya TFF katika masuala yaliyo katika mamlaka ya vyombo hivyo.
- (2) TFF inaweza kushughulikia/kufanyia uchunguzi na kufanyia uamuzi kwa mujibu wa Kanuni hizi, au Kanuni nyingine za adhabu za TFF, CAF na FIFA jambo lolote lisilo la kawaida, la hatari au lisilo la kiuanamichezo lililotokea katika mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au katika mwenendo wa shughuli za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (3) TFF inaweza kusimamisha kwa kipindi maalum au muda usiojulikana matumizi ya Kituo cha Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au uwanja wowote kwa michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa endapo itabainika katika kituo/uwanja huo kukithiri vitendo vya fujo na vurugu au kuthibitika kwa mazingira ya kutopatikana haki au yasiyokubalika kwa timu yoyote/shindano au/na maofisa wa mchezo.
- (4) Kamati ya Mashindano ya TFF/Kamati ya Uendeshaji na Usimamizi Kituoni inaweza kumsimamisha mtuhumiwa yeyote kwa masuala ya kinidhamu na kimaadili au Kumuondoa Mwamuzi au Afisa yoyote kuendelea kushiriki kuhusiana na michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kusubiria Kamati husika za uamuzi ili kukidhi mahitaji ya kukabiliana na athari zinazoweza kutokea endapo mtuhumiwa ataendelea na majukumu yake.
- (5) Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji Kituoni itakuwa Ndio chombo cha Usimamizi wa RCL kwa kila Kituo husika itakayokuwa na Mamlaka ya Uendeshaji Kituoni. Itakutana kwa Vikao vya uendeshaji mara kwa mara kuratibu mwenendo mzima wa Ligi katika Kituo Chake.
- (6) Kamati ya Mashindano/Kamati ya Uendeshaji na Usimamizi itapokea orodha ya Makamishna na kuwapanga kwenye michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kufuatia mapendekezo ya GC. Orodha ya Makamishna itaandaliwa na Idara ya Mashindano ya TFF.
- (7) Kamati ya Mashindano ya TFF/Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji Kituoni inaweza kufuta adhabu ya kadi yoyote iliyotolewa uwanjani na mwamuzi na kuondoa adhabu inayoambatana na kadi hiyo endapo inathibitika bila mashaka kuwa mtuhumiwa hakustahili kadi hiyo.
- (8) Kamati ya Mashindano/Kamati ya Uendeshaji na Usimamizi Kituoni itachukua hatua moja kwa moja kwa vitendo vyovyote vya uvunjifu wa Kanuni vilivyo na ushahidi usio na mashaka vilivyotokea katika mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au kuhusiana moja kwa moja na mchezo ya RCL bila ya kujali mahitaji ya kupelekwa kwenye vyombo vingine vya TFF.
- (9) Kamati ya Mashindano itakutana katika hali ya kawaida kwa ratiba ya vikao itakayoratibiwa na sekretariat ya TFF kwa kushirikiana na Mwenyekiti wa Kamati. Aidha Kamati itakutana kwa dharura ndani ya saa 72 wakati wowote litakapojitokeza jambo la dharura kuhusiana na uendeshaji wa ligi.

- (10) Katika Mazingira ya Hali ya majanga wakati Ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) ikiwa bado haijafikia nusu ya michezo yake kwa msimu husika, TFF itafuta Ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) kwa msimu husika na Hali itasalia kama ilivyomalizika Msimu uliotangulia.
- (11) Katika Mazingira maalum ya Majanga kiasi cha kusababisha Ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) kushindwa kuendelea kwa muda unaoathiri Kalenda ya msimu katika hali ya kutorekebishika, TFF itathibitisha Msimamo wa Ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) kwa wakati husika kuwa ndio Msimamo wa Mwisho na Utatumika kama Msimamo rasmi utakaotambulika kwa timu kutumikia hali ya nafasi zilipo kwenye Msimamo kwa hatua Shindano litapokuwa limefikia.
- (12) Katika Mazingira ya Hali ya majanga wakati Ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) ikiwa bado haijafikia nusu ya michezo yake kwa msimu husika, TFF itafuta Ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) kwa msimu husika na Hali itasalia kama ilivyomalizika Msimu uliotangulia.
- (13) Kutokana na Asili ya Mfumo wa Ligi ya Mbingwa wa Mkoa na utaratibu wa kupatikana Washindi wa kupanda Daraja na kwa Mazingira katika Mazingatio ya Kanuni ya 12.9 ya kanuni hizi, Mshindi atapatikana kwa mujibu wa Kanuni ya 9.1-7 ya Kanuni hizi. Hali hii pia itategemea Hali katika First League ilivyomalizika na mahitaji yake kwa Msimu unaofuata.

13: Uthibitisho wa Ushiriki

- (1) Kilabu itawajibika kutoa taarifa ya maandishi kwa TFF endapo haitashiriki Ligi ya Mbingwa wa Mikoa msimu husika katika kipindi cha Uthibitisho wa ushiriki.
- (2) TFF inaweza kutoa fomu maalum ya uthibitisho wa ushiriki na Kilabu kitawajibika kujaza kwa ukamilifu na kuidhinishwa na chama cha mpira mkoa husika kabla ya kurejeshwa kwa TFF katika muda uliopangwa bila kukosa.
- (3) Ada ya ushiriki wa Ligi ya Mbingwa itakuwa shilingi 300,000 (laki tatu) ambazo zitalipwa katika kipindi cha uthibitisho wa ushiriki na itajumuisha leseni za wachezaji.
- (4) Klabu itawajibika kutoa taarifa zake nyingine muhimu kwa TFF itakapohitajika baada ya kuthibitishwa kushiriki Ligi ya Mbingwa wa Mikoa. Mabadiliko yoyote ya taarifa zinazotolewa na klabu yataarifiwe kwa TFF wakati wowote wa mabadiliko hayo.

14: Msimu wa Ligi

- (1) Kamati ya Utendaji ya TFF itatangaza kuanza na kumalizika Msimu wa Ligi ya Mbingwa wa Mikoa.
- (2) Timu zinawajibika kufuata utaalumu wa kiufundi katika kuzingatia matumizi sahihi ya vipindi vya mapumziko katika msimu (*off season*), kipindi cha matayarisho (*preseason*) na kipindi cha kucheza Ligi.
- (3) Ratiba ya Ligi ya Mbingwa wa Mikoa itapangwa na TFF na itatolewa mapema kabla ya Ligi kuanza. Ratiba ikishatolewa haitabadilishwa isipokuwa tu kwa dharura kubwa au sababu nzito na za msingi.

15: Udhamini

- (1) Endapo kutakuwa na Mdhamini kwa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa, TFF itatoa maelekezo na mwongozo kuhusu masharti na makubaliano ya msingi kimkataba na Mdhamini ambapo Klabu, timu, wachezaji na wadau wengine watawajibika kuheshimu na kutekeleza.
- (2) Nembo ya Mdhamini Mkuu wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa itawekwa kwa rangi zake halisi mbele kifuani katika sare za timu za kuchezea na timu zitalazimika kufanya hivyo kwa michezo yake yote ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (3) Timu zinazoshiriki Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na waamuzi wanatakiwa wahakikishe wanavaa vifaa vilivyotolewa na Mdhamini wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa katika michezo wanayoshiriki ya RCL.
- (4) Timu inaweza kuwa na vifaa vyake binafsi isipokuwa italazimika kuweka nembo za mdhamini katika vifaa hivyo kwa kufuata utaratibu ulioainishwa katika kanuni hizi.
- (5) Hairuhusiwi kuweka matangazo ya kampuni nyingine ambayo ina ushindani wa moja kwa moja wa kibiashara na Mdhamini wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (6) Matangazo au mabango ya mdhamini/wadhamini wa Klabu yasiyozidi kumi (katika vipimo vya 6m x 1m kwa kila bango) yatawekwa katika mchezo wa klabu husika katika michezo husika tu kwa timu husika baada ya muongozo kutoka TFF.
- (7) Klabu inawajibika kuheshimu masharti ya udhamini wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kimkataba kwenye michezo yake kama inavyoelekezwa na TFF, timu itakayokiuka itatozwa faini ya sh. 500,000 (laki tano) kwa kila mchezo itakayokiuka na inaweza kuchukuliwa hatua zaidi ikiwemo kushushwa daraja na/au kufungiwa.
- (8) Klabu itakayofanya jambo lolote (*ambalo halihusiani na mchezo wake*) la kukiuka masharti ya mikataba ya wadhamini kama ilivyoelekezwa na TFF itatozwa faini ya sh. 500,000 (laki tano) na endapo itakaidi zaidi inaweza kuchukuliwa hatua zaidi ikiwemo kuondolewa kwenye RCL.
- (9) Mwamuzi anawajibika kuvaa sare zinazotolewa na mdhamini wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kwenye michezo atakayoshiriki na kwa makusudio mengine yaliyowekwa.
- (10) Klabu yoyote inayotaka kuingia mkataba wa Udhamini binafsi inalazimika kuwasilisha rasimu ya mkataba huo kwa TFF kabla ya kutia saini kuingia mkataba huo, na baada ya kuingia mkataba klabu inawajibika kutambulisha mdhamini wake kwa TFF ikiambatanisha na nakala ya mkataba husika.
- (11) Klabu za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa zitakuwa na haki ya kulipwa stahili zao zote zinazotokana na udhamini wa ligi kama ilivyokubalika bila kukosa na kuchelewa zikiwemo zawadi na tuzo kwa wanaostahili.
- (12) Hairuhusiwi kwa klabu/mchezaji/mwamuzi kufanya mawasiliano ya moja kwa moja na mdhamini wa Ligi bila ruhusa ya TFF kwa masuala yanayohusu mkataba wa udhamini. Yeyote atakayekiuka atafungiwa kipindi kati ya miezi mitatu na kumi na mbili au faini ya sh. 300,000 (laki tatu).

- (13) Ligi ya Mabingwa wa Mikoa Tanzania Bara inaweza kubadilishwa jina na kutajwa kwa jina la Mdamini Mkuu wake katika kukidhi masharti ya mkataba wa udhamini.
- (14) Haki zote za Matangazo ya Televisheni (*Tv Rights*), za habari za machapisho (*print*) na za habari za kielektroniki (*electronic*) kuhusiana na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ni mali ya TFF.
- (15) Haki zote za matangazo kwenye viwanja inapochezwa michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ni mali ya TFF. TFF itaweka mazingatio kwa matangazo ya Wadamini wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa pamoja na Wadamini binafsi wa klabu za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa waliotambuliwa na TFF.
- (16) Matangazo yasiyokuwa ya wadamini wa ligi ya Mbingwa wa Mikoa (RCL) hayatoruhusiwa kuonyeshwa kwenye maeneo ya uwanja wakati wa michezo na shughuli zinazohusiana na Michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (17) Timu, wachezaji na Maafisa wa timu hawaruhusiwi kuvaa sare za Kilabu nyingine yoyote kwenye shughuli za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa. Kilabu itatakiwa kutumia vifaa vyake rasmi kwa timu yake vikiwa na Logo Rasmi ya Kilabu husika na bila ya Matangazo ya aina yoyote yasiyokuwa ya wadamini wao waliotambuliwa na TFF au matangazo mengine yoyote bila ruhusa ya TFF.

SURA V

MCHEZO

V: SURA

16: Taratibu za Mchezo

- (1) Michezo yote ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) itachezwa kwa kufuata sheria kumi na saba za mpira wa miguu za FIFA (*17 Laws of the Game*).
- (2) Kutakuwa na mkutano wa kitaalamu wa Uratibu wa mchezo (MCM) utakaofanyika kabla ya mchezo, saa 4:00 (nne) asubuhi siku ya mchezo. Kwa sababu maalum, mkutano huu unaweza kupangiwa muda, siku na mahali pengine kama itakavyoonekana inafaa.
  - (2.1) Wanaotakiwa kuhudhuria kikao cha MCM ni:
    - (2.1.1) Wawakilishi wa Timu (*Kocha, Meneja, Daktari, Mtunza Vifaa*)
    - (2.1.2) Kamishina wa Mchezo (*atakuwa Mwenyekiti wa Kikao*)
    - (2.1.3) Waamuzi wa mchezo (*endapo hakuna Mtathimini wa waamuzi*)
    - (2.1.4) Mamlaka ya Uwanja
    - (2.1.5) Msimamizi wa Vijana wa Mipira (*ballkids*)
    - (2.1.6) Huduma ya Kwanza
    - (2.1.7) Afisa Usalama wa TFF/Kituo
    - (2.1.8) Mamlaka ya Polisi ya Eneo husika
    - (2.1.9) Mamlaka ya Zimamoto
    - (2.1.10) Daktari wa Mchezo
  - (2.2) Timu inawajibika kufika kwenye kikao cha kitaalamu cha maandalizi ya mchezo bila kuchelewa na bila kukosa ikiwakilishwa na viongozi waliotajwa kikanuni (kanuni 16:2.1.1) wakiwa kamili na vifaa tajwa (16:2.3,2.4) kwa idadi na nafasi na si mwingine yeyote asiyetajwa.
  - (2.3) Kila timu inatakiwa kufika na vifaa jezi, bukta na soksi wanavyotarajia kutumia kwenye mchezo husika kwa mpangilio:
    - (2.3.1) Sare ya Vifaa kwa Wachezaji wa Ndani (*Field players*)
    - (2.3.2) Sare ya Vifaa kwa Walinda Mlango (*Goalkeepers*)
    - (2.3.3) Timu Ngeni ifike na Sare zake za Nyumbani na Ugenini
    - (2.3.4) Sare ya Vifaa vya Mazoezi mchezoni (*warming Up kit*)
    - (2.3.5) Kitambaa cha Alama ya Nahodha (*Captain ArmBand*)
    - (2.3.6) Sare ya Maofisa wa Benchi la Ufundi (*Technical Officials*)
    - (2.3.7) Timu Mwenyeji ihusike na Sare za Vijana wa mipira (*BallKids*)
  - (2.4) Ni sare zilizoamuliwa kwenye MCM tu kwa wachezaji na viongozi ndizo zitazoruhusiwa kuvaliwa wakati wa mchezo.
  - (2.5) Kila jezi inatakiwa kuwa na namba kubwa zinazosomeka vizuri zilizo kati ya namba 1 (moja) hadi 60 (sitini).
  - (2.6) Endapo rangi katika sare za timu mbili zitafanana, timu ngeni italazimika kubadili sare yake na endapo moja ya timu sare zake zitafanana na sare za waamuzi, waamuzi watalazimika kubadili. Taratibu za mabadiliko lazima zijulikane kwenye kikao cha MCM
  - (2.7) Sare ya mlinda mlango isifanane rangi na sare (*jezi*) za wachezaji wa ndani na mlinda mlango wa timu pinzani. Ikitokea kufanana rangi, Sare ya mlinda mlango inawajibika kubadilishwa.
  - (2.8) Endapo kutatokea kufanana sare za timu wakati wa ukaguzi kabla ya mchezo kuanza, timu ambayo haikufika kwenye kikao cha MCM itawajibika kubadili sare zake.

- (2.9) Kamishna atahakikisha timu zinatimia sare kwa mujibu wa uchaguzi kwa rangi za nyumbani na ugenini kama zilivyoandikishwa na klabu zenyewe kwa TFF.
- (2.10) Timu zitaheshimu uchaguzi wao wa rangi za sare zao kwa michezo ya nyumbani na ugenini (*katika mazingira ya mgongano wa rangi*), na endapo itatokea timu ya nyumbani kukosa uzingativu wa kuwasilisha rangi sahihi kwa sare zake kwa mechi za nyumbani katika kikao kitangulizi cha MCM timu ngeni itakuwa na haki ya Kwanza ya kuchagua rangi ya sare katika mchezo husika.
- (2.11) Timu zinazocheza mchezo husika zinatakiwa kuwasilisha kwa Mratibu (GC) wa mchezo Orodha ya Viongozi wasiozidi nane (8) na wasiopungua watano (5) na Wachezaji wasiozidi ishirini (20) kwa mchezo husika masaa mawili kabla ya muda wa kuanza mchezo (kickoff). kwa kutumia fomu maalum iliyojazwa kwa unadhifu na ukamilifu ikiwa imesainiwa na kila mmoja.
- (2.12) Kocha Mkuu na Viongozi wa Benchi la Ufundi wanawajibika kuvaa sare maalum za timu yao kwa Benchi la Ufundi na kwa Mazingatio ya kanuni ya 15.17. Endapo Kocha Mkuu atahitaji kuvaa mavazi tofauti, anawajibika kuwa katika Mavazi Rasmi ambayo ni ya Heshima na Nadhifu. Uvaaji wa Kaptula ya aina yoyote hauruhusiwi kwa Kocha Mkuu. Ukiukwaji wowote utavutia adhabu kwa muhusika na/au kwa timu husika.
- (2.13) Mchezaji anayeruhusiwa kucheza ni yule tu aliye kwenye orodha ya timu iliyowasilishwa kwa Kamishna/GC na kukaguliwa kabla ya kuanza mechi. Mchezaji ambaye hakukaguliwa atahesabika kuwa batili (*nonqualified*).
- (3) Timu yoyote itakayokiuka masharti ya vipengele vya kanuni 16:2(1-13) itakabiliwa na adhabu ya Onyo Kali au Karipio au Faini kati ya shilingi Elfu Hamsini (50,000/-) na shilingi laki tatu (300,000/-).
- (4) Michezo yote ya ligi itachezwa kwa vipindi viwili vya jumla ya dakika 90 (tisini) kila kipindi kikiwa na dakika 45 (arobaini na tano) na mapumziko ya dakika zisizopungua 5 (tano) na zisizozidi 15 (kumi na tano) kati ya vipindi hivyo. Mwamuzi wa mchezo ndio mtunza muda.
- (5) Mchezaji atakayevaa jezi isiyokuwa na nambari mgongoni ama itakayobandikwa kwa plasta au katika utaratibu wowote ule usiokubalika hataruhusiwa kucheza.
- (6) Manahodha wa timu zinazoshindana wanatakiwa kuvaa vitambulisho (*arm-band*) vya rangi tofauti na jezi zao kwenye mikono ya jezi zao.
- (7) Kila mchezaji ni lazima avae kilinda ugoko (*shinguard*) kwenye miguu yote miwili, mchezaji asiyevaa hataruhusiwa kucheza mpaka avae.
- (8) Wachezaji/viongozi wa kiufundi hawaruhusiwi kushangilia goli kwa kufanya ishara yoyote isiyokuwa ya kiuanamichezo au ya kashfa au matusi kwa timu pinzani au watazamaji.
- (9) Timu zinatakiwa kufika uwanjani si chini ya dakika tisini (90) kabla ya muda wa kuanza mchezo.
- (10) Ni marufuku kwa viongozi kuingia uwanjani (pitch) bila sababu za msingi kinyume na taratibu za mchezo kabla, wakati au baada ya mchezo.

- (11) Muda wa kuanza mchezo (kickoff) utapangwa katika mazingira ya kawaida na kwa mazingatio maalum ya hali kwa michezo inayoonyeshwa kwenye televisheni, viwanja, na sababu nyingine yoyote muhimu. Mabadiliko yoyote ya muda wa kuanza mchezo yatajulishwa ipasavyo kwa pande zote husika za mchezo angalau saa ishirini na nne kabla ya muda wa awali uliopangwa. TFF inaweza kubadili muda wa kuanza mchezo (kickoff) kwa mazingatio maalum katika mazingira ya dharura na/au yaliyo nje ya uwezo wa pande zote kwa maana ya TFF na Klabu husika.
- (12) Ni marufuku kwa mashabiki kuingia uwanjani (*pitch area*) kabla, wakati au baada ya mchezo.
- (13) Timu zinapokaguliwa na mgeni rasmi kiwanjani kwa kupeana naye mikono, au timu kupeana mikono zenyewe na waamuzi zitalazimika kufanya hivyo kwa heshima zote zinazostahili.
- (14) Wakati wa mapumziko, timu zitalazimika kupumzika kwenye vyumba vyao vya kuvalia kwa kutumia milango rasmi kwa ajili hiyo na si vinginevyo.
- (15) Timu yoyote hairuhusiwi kuruka ukuta wa nje ili kuingia uwanjani (*Stadium*) ama kuruka uzio wa ndani unaotenga watazamaji na uwanja (*pitch*), ama kupita katika mlango wowote usio rasmi kwa kuingizia timu.
- (16) Masharti ya Msingi katika kanuni ya 16:5-14 yatakutia adhabu katika mazingira ya Uvunjifu wake, Pamoja na Adhabu zilizoainishwa katika Kanuni hizi, TFF inaweza kuongeza kiwango cha adhabu katika mazingira ya kujirudia kwa makosa au aina na namna kosa lilivyotendwa. Adhabu ni pamoja na kufungia, kuzuia Uwanja na kutoza faini zaidi.
- (17) Wachezaji wote watatambulika kwa kutumia Leseni zao zitakazotolewa na kuidhinishwa na TFF. Mchezaji yeyote ambaye hatakuwa na leseni hatoruhusiwa kucheza katika mchezo husika.
- (18) Katika mazingira maalum ya kukosekana Leseni ya mchezaji, TFF inaweza kutoa utambulisho wa dharura/muda ili kukidhi mahitaji ya kikanuni kwa mchezaji kucheza mchezo husika.
- (19) Iwapo itathibitika bila kujali kukatwa au kutokatwa Rufaa, kupitia taarifa za mchezo za Kamishna ama kwa njia yoyote kuwa timu imechezesha mchezaji ambaye usajili wake haujathibitishwa na TFF hivyo kuwa batili kiusajili (*nonqualified*) timu hiyo itapoteza mchezo na ushindi kupewa timu pinzani.
- (20) Iwapo itathibitika bila kujali kukatwa au kutokatwa Rufaa, kupitia taarifa za mchezo za Kamishna ama kwa njia yoyote kuwa timu imechezesha mchezaji ambaye hajaorodheshwa kwenye fomu maalum ya Orodha ya wachezaji na viongozi kama mchezaji wa siku hiyo kwa mchezo husika na hivyo kushindwa kupitia mchakato wa ukaguzi wa wachezaji kabla ya mchezo timu hiyo itapoteza mchezo na ushindi kupewa timu pinzani.
- (21) Wanaoruhusiwa kukaa kwenye benchi la ufundi wakati wa mchezo ni wachezaji tisa (9) wa akiba na viongozi wasiozidi nane (8) ambao ni Mwalimu Mkuu (*head coach*) Walimu Wasaidizi (*assistant coaches*) wasiozidi watatu, Daktari, Mtaalamu wa tiba ya viungo, Meneja wa Timu na Mtunza Vifaa wa Timu.
- (22) Endapo timu iliyokiuka maelekezo ya kanuni (16:21) itakataa kutii maelekezo ya mwamuzi ya kuwaondoa wasiohusika kwenye benchi la ufundi, mwamuzi anaweza kuomba msaada kwa GC/Kamishna/Msimamizi.

- (23) Mwamuzi atanzisha mchezo iwapo tu kuna mipira isiyopungua mitatu (3) yenye sifa zinazokubalika kisheria. TFF itatayarisha mipira hiyo kupitia FA(M).
- (24) Ni marufuku kwa timu yoyote kukataa kuchezea mpira wowote uliochaguliwa na mwamuzi. Endapo timu yoyote itakataa kuchezea mpira wowote uliochaguliwa na mwamuzi na kusababisha mchezo kuvunjika, au kuchelewa kuanza na kusababisha kuvunjika kwa sababu ya giza, timu hiyo itapoteza mchezo huo na kutozwa faini na timu pinzani itapata ushindi.
- (25) Mwamuzi atanzisha mchezo katika mazingira ya kuanza (kick off) au kuendelea na mchezo iwapo kila timu ina wachezaji 11 (kumi na mmoja) uwanjani. Endapo timu yoyote haitimizi wachezaji 11 (kumi na mmoja) mchezo unaweza kuanzishwa ikiwa tu wachezaji wa kila timu hawapungui 7 (saba) mmoja wao akiwa mlinda mlango.
- (26) Endapo timu itakuwa na wachezaji pungufu ya 7 (saba) kabla ya mchezo kuanza au itabakiwa na wachezaji pungufu ya 7 (saba) uwanjani kutokana na wachezaji wake kutoka katika mazingira yasiyoruhusu kuingia mchezaji badala, timu hiyo itakuwa imesababisha mchezo huo kuvunjwa na mwamuzi na hivyo timu pinzani itapewa ushindi na endapo itabainika kuwa hali hiyo imefikia kutokana na udanganyifu au hila yoyote ya kuvuruga mchezo huo, basi hatua zitachukuliwa kwa mujibu wa kanuni katika sura ya IX na/au sura ya XI ya Kanuni hizi.
- (27) Timu inaruhusiwa kubadilisha wachezaji watano (5) tu katika awamu zisizozidi tatu (3) kwenye mchezo mmoja, wanaoingia badala na ni lazima watokane na orodha ya wachezaji wa akiba wasiozidi tisa (9), timu itakayozidisha kwa kubadilisha zaidi ya wachezaji watano (5) itapoteza mchezo husika na kutozwa faini.
- (28) Timu itakayochelewa kuingia uwanjani kuanza mchezo au kuchelewa kurejea uwanjani baada ya muda wa mapumziko kumalizika na kushindwa kutii wito wa mwamuzi itatozwa faini.
- (29) Hairuhusiwi kwa wachezaji wa ndani (*field players*) wa timu moja kuvaa jezi zinazotofautiana kwenye mchezo mmoja.
- (30) TFF inawajibika kufanyia kazi/uchunguzi na kutolea uamuzi tukio lolote la mchezo wa hatari au lisilo la kawaida, la kudhalilisha au la kibaguzi lililotokea wakati wa mchezo au katika shughuli za mchezo wa RCL kutokana na taarifa kutoka vyanzo mbalimbali au taarifa ya mchezo ya Kamishna kwa Mazingatio na/au bila kujali hatua zilizochukuliwa na mwamuzi uwanjani.
- (31) Kwenye kila mchezo wa RCL inawajibika kuwepo kibao maalum cha kubadilishia wachezaji na ubao maalum wa kuonyesha magoli (scoreboard).
- (32) Timu zinaruhusiwa kutumia vyumba vya kuvalia (*dressing room*) saa 4 (nne) kabla ya mchezo kuanza.
- (33) Mchezo wa RCL unaweza kucheleshwa na waamuzi wasiopungua wanne, endapo watakuwa pungufu mchezo huo hautachezwa. Katika Mazingira maalum, mchezo wa RCL unaweza kucheleshwa na Waamuzi sita (6), au na kutumika kwa mfumo wa kiteknolojia unaoaminika na uliohibitishwa na TFF.
- (34) Endapo itatokea hali ya uwanja kuharibika kutokana na hali ya hewa au matokeo ya hali ya hewa mbaya ambayo haiwezi kurekebishika kwa muda mfupi mchezo unaweza kuahirishwa katika muda wa mapema zaidi.

- (35) Mwamuzi wa mchezo ndiye pekee mwenye mamlaka ya kuamua kuhusu uwanja wa kuchezea (*pitch*) kama unafaa na kukidhi vigezo kuchezewa katika hali ya dharura ya mvua au madhara katika uwanja yaliyosababishwa na mvua au dharura nyingine.
- (36) Hairuhusiwi kwa timu/mchezaji/mwamuzi kuvaa tangazo lolote la biashara (*bila kujali kama lina mgongano na wadhamini wa ligi au la*) au lenye madhumuni maalum kwenye michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) ambalo halitambuliwi na halijaidhinishwa na TFF.
- (37) Mchezo unaweza kuchelewa kuanza (*kick off*) kwa mpaka dakika 30 (*thelathini*) endapo itatokea timu kuchelewa kufika uwanjani au kuna taratibu za msingi za mchezo kuchezewa hazijatimizwa na mojawapo ya timu au kwa sababu nyingine zinazokubalika, baada ya muda huo mchezo utavunjwa. Endapo ni timu imeshindwa kufika itatafsiriwa kushindwa kucheza mchezo wa Ratiba ya Ligi, na endapo imeshindikana kutatuliwa mapungufu yaliyochelewesha mchezo kuchezewa, timu hiyo itapoteza mchezo husika kwa mazingatio ya Kanuni ya 31.
- (38) Mchezaji akifunga magoli matatu katika mchezo mmoja atazawadiwa mpira mmoja miongoni mwa mipira iliyochezewa mchezo huo.
- (39) Timu yoyote itakayopewa ushindi katika mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) kutokana na makosa ya kikanuni yaliyofanywa na timu pinzani katika mchezo husika yanayosababisha timu kunyang'anywa ushindi au timu pinzani kupewa ushindi, itatunukiwa pointi 3 (tatu) na magoli matatu (3).
- (40) Haitaruhusiwa kwa Timu yoyote shiriki ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kufanya Mazoezi kwenye Uwanja wa Mashindano.
- (41) Benchi la wachezaji wa akiba na viongozi zitapangwa kwa kuzingatia timu ya nyumbani kuwa upande wa kushoto na timu ngeni upande wa kulia mwa mwamuzi wa akiba (*4th Official*). Vyumba vya kubadilishia (*changing room*) na sehemu ya kufanyia mazoezi mepesi (*warming up*) vitakuwa upande uleule wa mabenchi kwa timu husika kutegemea jiografia ya Uwanja.
- (42) Hairuhusiwi kwa Mchezaji, mwamuzi au kiongozi wa timu kuonyesha kwa njia yoyote tangazo au ujumbe unaohusiana na dini yoyote au ulio na madhumuni maalum bila idhini ya TFF.
- (43) Mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) lazima uandaliwe kwa ukamilifu wa huduma muhimu za msingi za mchezo kuchezewa kama usalama, huduma ya kwanza, daktari, gari la wagonjwa, waokota mipira na uwanja (*pitch*) uliotayarishwa kwa kufuata sheria za uwanja wa kuchezea.
- (44) Katika mchezo wowote wa RCL wakati mchezo ukiwa unachezwa hairuhusiwi kufanyika shughuli nyingine yoyote katika uwanja wa kuchezea na eneo la uwanja la ndani ya uzio wa ndani wa uwanja kama vile muziki, ujenzi na kuendeshwa kwa vyombo vya moto na visivyo vya moto.
- (45) Hairuhusiwi kwa viongozi wa klabu, mashabiki na mtu yeyote asiyekuwa na kazi maalum kuhusiana na mchezo katika eneo la uwanja (*pitch*) kuwepo eneo la uwanjani ndani kuzunguka uwanja wa kuchezea (*pitch*).
- (46) Hairuhusiwi kwenye kiwanja chochote kinachotumika kwa michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) uwepo wa Matangazo/Nembo ya Dini, Siasa au yaliyo na madhumuni maalum wakati wa mchezo ambayo hayajaruhusiwa na TFF.

- (47) Hairuhusiwi kwa kocha/kiongozi yeyote wa timu aliyetolewa mchezoni na mwamuzi kujihusisha/kuendelea na kazi zake kwa namna yoyote kwenye mchezo huo kwa siku hiyo na wakati wote wa adhabu dhidi yake kwa mujibu wa kanuni hizi.
- (48) Mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) unatakiwa kuanza (kickoff) kati ya saa 8.00 (nane) mchana, na saa 4.00 (nne) usiku. Katika Mazingira maalum, mchezo unaweza kupangiwa muda mwingine na TFF kwa Mazingatio ya mashauriano na Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji kituoni.
- (49) Mchezo unaweza kusitishwa kwa muda na kisha kuendelea endapo kumetokea jambo lisilo la kawaida au mabadiliko makubwa ya hali ya hewa yanayoweza kuathiri afya za wachezaji na waamuzi au kuathiri mchezo wenyewe.
- (50) Klabu zitajulishwa kuhusu michezo yao itakayoonyeshwa moja kwa moja kwenye televisheni (live tv broadcasting). Klabu zitawajibika kukidhi mahitaji yote ya taratibu za kufanikisha maandalizi na mchezo husika.
- (51) Klabu ina wajibu wa kushirikiana na mdhamini wa matangazo ya televisheni ikiwemo kupata picha za wachezaji na benchi la ufundi kwa ajili ya maandalizi ya mechi zao.
- (52) Endapo Klabu yoyote ya RCL inahitaji kuchukua Kumbukumbu za kurekodi video na Picha kuhusiana na kwa mechi yake yoyote ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) na Inayohusiana na uwepo wake kwenye RCL inaruhusiwa kufanya hivyo kwa kutoa Taarifa na Kukubaliwa na TFF ambapo kumbukumbu hizo hazitaruhusiwa kutumika au kuhusika/kuhusishwa kibiashara kwa namna yoyote na kilabu husika au mshirika wake.
- (53) TFF inaweza kutoa maelekezo ya mchezo wowote wa RCL kurekodiwa au kuoneshwa moja kwa moja (live) na televisheni katika utaratibu na mazingira itakavyoona inafaa kwa madhumuni na maslahi ya mpira wa miguu.
- (54) Kutakuwa na mkutano wa waandishi wa Habari siku moja kabla ya mchezo au wakati mwingine utakaotaarifiwa kwa timu na maafisa wa mchezo Kituoni ambapo Kocha Mkuu na Nahodha au mchezaji mwenye Ushawishi ndani ya Timu yake watazungumza katika mkutano huo
- (55) Mchezaji/Kiongozi yoyote atakayemaliza Hatua ya Awali ya RCL akiwa na adhabu ya kufungiwa au faini atawajibika kutekeleza na kumaliza adhabu yake ili aweze kuruhusiwa kushiriki Hatua ya Fainali ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kwa Msimu husika. Ukiukwaji wowote wa sharti hili Utavutia Adhabu kwa muhusika na timu yake kwa mujibu wa Kanuni hizi. Kadi zote za njano zisizofikia idadi ya muhusika kufungiwa zitafutwa kwa hatua ya Fainali.
- (56) TFF/TPLB itachukua hatua kwa ukiukwaji wowote wa Taratibu za Mchezo kama zilivyoainishwa kwenye kanuni ya 16 na zinazohusiana nazo zisizoainishwa ipasavyo kwa kutoa Onyo kali au Karipio au kutoza faini

17: ||| Michezo ya Kirafiki

- (1) Timu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inayotaka kucheza mchezo wa kirafiki katika kipindi ligi ikiendelea itawajibika kuitaarifu TFF angalau saa 48 (*arobaini na nane*) kuhusu mchezo huo kabla ya kucheza.
- (2) Hairuhusiwi kucheza mchezo wowote mwingine wa kirafiki na Kimashindano mengine kipindi Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ikichezwa kwenye Kituo husika.

18: Ngao ya Jamii

- (1) Kutakuwa na mchezo wa Ngao ya Jamii kabla ya kuanza kwa kila msimu kwa madhumuni ya kuutumia mchezo wa Mpira wa Miguu na wadau wake kuchangia shughuli za kibinadamu kusaidia jamii. Mchezo huu msingi wake mkuu ni kurejesha kwa jamii kwa uchangiaji hivyo kila mdau mhusika anawajibika kujielekeza kuchangia. Endapo Klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa itakuwa Bingwa wa FA Cup itashiriki kwenye Mchezo wa Ngao ya Jamii.
- (2) Mchezo wa Ngao ya Jamii utazikutanisha Klabu Bingwa ya Ligi Kuu na klabu Bingwa wa Kombe la FA kwa msimu uliopita, na endapo hakuna Kombe la FA, klabu mshindi wa pili wa Ligi Kuu itashiriki.
- (3) Taratibu zote kuhusiani na mchezo wa Ngao ya Jamii zitakua kama zinavyosomeka kwenye Kanuni ya Ngao ya Jamii inavyosomeka kwenye Kanuni za Ligi Kuu.

19: Vikombe na Tuzo

- (1) Timu Bingwa wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) itakabidhiwa kikombe cha ubingwa wa RCL ambapo TFF itapanga utaratibu wa sherehe.
- (2) Klabu Bingwa wa RCL itahodhi kikombe cha ubingwa ilichokabidhiwa mpaka itakapotakiwa na TFF kukirejesha. Endapo Klabu Bingwa itatakiwa kurejesha kikombe itapewa kikombe kingine kinachofanana (replica) badala yake.
- (3) Medali, tuzo na kikombe kingine chochote kinachotolewa kama zawadi kwenye RCL hakitarejeshwa, kitakuwa cha kudumu kwa aliyetunukiwa.
- (4) TFF itaweka miongozo, sifa na vigezo vya ushindi (*zitakazosomeka pamoja na kanuni hizi*) kwa wahusika/makundi maalum yatakayoshinda kwa kupewa tuzo za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL). Washindi wa Tuzo mbalimbali za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) watapatikana kutokana na kupata alama zaidi ya washindani wao kwa mujibu wa sifa na vigezo vilivyowekwa.
- (5) Hairuhusiwi kwa Timu, Kiongozi, Kocha, Mwamuzi, Mchezaji na Ofisa mwingine yeyote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) kushiriki au kuchukua kikombe au tuzo yoyote kuhusiana na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) au ushiriki wake kwenye Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) kutoka kwa mamlaka nyingine yoyote bila idhini ya TFF au kukaidi miongozo kuhusiana na Tuzo kwa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) Ukiukwaji wa sharti hili utavutia adhabu ya faini au kifungo au vyote kwa pamoja kwa mhusika.
- (6) Mhusika yoyote aliyeteuliwa katika Orodha ya wanaowania Tuzo za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anawajibika kufuata maelekezo ya TFF kwa kuhusiana na Tuzo za RCL ikiwemo ulazima wa kuhudhuria Sherehe za Tuzo. Mteule yoyote kuwania Tuzo za RCL atakayeshindwa kufuata Utaratibu, maelekezo na Kuhudhuria Sherehe za Tuzo bila ridhaa ya TFF atachukuliwa hatua za kinidhamu ikiwemo faini, kufungiwa michezo au kipindi Fulani Pamoja na kupoteza nafasi ya kuwa Mshindi na nafasi yake kuchukuliwa na mshindani anayemfuatia kutokana na vigezo.
- (7) TFF itatayarisha na kusimamia utaratibu wa kupatikana kwa mchezaji Bora wa mchezo kwa kila mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) katika Mazingira ya mahitaji.

SURA VI

TIBA NA BIMA

VI: SURA

20: Huduma ya Kwanza

- (1) FA(M)/Msimamizi wa Kituo ni lazima wahakikishe kuwa katika mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa panakuwepo Huduma ya Kwanza maalum na yenye vifaa na sare, gari la wagonjwa (*Ambulance*) lililo na vifaa tiba stahili na Daktari kamili mwenye ujuzi.
- (2) Huduma ya Gari la Wagonjwa (*Ambulance*), Huduma ya Kwanza na Daktari zinahitajika uwanjani tangu muda wa kufungua mageti kuingiza watazamaji uwanjani mpaka saa moja baada ya mchezo kumalizika.
- (3) Kila uwanja kunapochezwa michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kunahitajika chumba maalum kwa ajili ya huduma za tiba na matibabu.

21: Bima

Kila Kilabu Kinawajibika kuwawekea Bima Wachezaji na watendaji wa timu yake watakaoshiriki Ligi ya Mabingwa wa Mikoa wakati wote wa Mashindano.

SURA VII

MALALMIKO/RUFAA

VII: SURA

22: Malalamiko

- (1) Katika mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inapotokea kutoridhika au kuwa na mahitaji ya kupinga jambo lolote inawajibika kuwasilisha malalamiko TFF itakayosikiliza na kuyatolea maamuzi au kupelekwa kwenye Kamati nyingine husika ya TFF kwa maamuzi.
- (2) Upande wowote ambao haujaridhika na maamuzi juu ya malalamiko yaliyotolewa unaweza kukata rufaa kwenye Kamati ya Rufaa iliyo na mamlaka kutegemea chombo kilichofanya maamuzi ya awali na kanuni zinahusu maamuzi hayo.
- (3) TFF inaweza kupeleka jambo lolote kuhusiana na RCL kwenye chombo husika kujadiliwa na kuamuliwa bila ya kujali kulalamikiwa au la.
- (4) Wahusika katika shauri lolote litakalosikilizwa na Kamati yoyote ya maamuzi wanaohitajika kuhudhuria kikao hicho watajulishwa na TFF kuhusu mahali, siku na muda wa kikao hicho katika kipindi kisichopungua siku tano (5) kabla ya kikao hicho. Yeyote atakayelitwa atahudhuria kwa gharama zake mwenyewe.

23: Utaratibu wa Malalamiko

- (1) Malalamiko yoyote kuhusiana na mchezo yawasilishwe kwa maandishi kwa Kamishna wa mchezo au ofisi za TFF sio zaidi ya masaa 3 (tatu) baada ya mchezo kumalizika.
- (2) Kamishna wa mchezo atawasilisha TFF (kupitia GC kituoni) sio zaidi ya saa 12 (kumi na mbili) tangu kupokea malalamiko hayo.
- (3) Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji itashughulikia Malalamiko ndani ya saa 48 tokea kuwasilishwa. Malalamiko yanaweza kushughulikiwa kwa muda mrefu zaidi kutegemea uhalisia na mahitaji kwa malalamiko husika.
- (4) Ada ya malalamiko ni sh. 200,000 (laki mbili). Malalamiko yatakayowasilishwa bila kulipiwa ada au baada ya muda uliowekwa hayatasikilizwa. Endapo mlalamikaji atawasilisha malalamiko yatakayobainika kutokuwa na msingi anaweza kuchukuliwa hatua.

24: Pingamizi katika Mchezo

- (1) Malalamiko yoyote kabla au wakati wa mchezo (*pingamizi*) yatolewe kwa maandishi yakiainisha tuhuma na msingi wake na yawasilishwe kwa Kamishna mara baada ya ukaguzi wa wachezaji mpaka kabla ya mchezo kumalizika. Baada ya pingamizi kupokelewa ni sharti lisainiwe na Kamishna, Mwamuzi, na Meneja wa timu inayolalamikiwa.
- (2) Endapo malalamiko yanahusisha uhalali wa mchezaji kucheza mchezo husika, timu inayolalamikiwa inaweza kumuondoa kwenye orodha yake ya wachezaji wa siku hiyo mchezaji aliyewekewa pingamizi kabla ya mchezo kuanza ikiwa inakubaliana na pingamizi hilo. Timu itakayomuondoa mchezaji katika hali hii itatozwa faini.

25: Rufaa

- (1) Upande wowote unaopinga maamuzi ya malalamiko au mengine yaliyofanywa na chombo husika unaweza kukata rufaa kwa kamati ya rufaa husika endapo utaratibu wa chombo na kanuni zilizofanya maamuzi hayo vinaruhusu.
- (2) Kamati ya Rufaa ya Nidhamu ya TFF ndio chombo cha juu kwa TFF cha kusikiliza Rufaa zinazotokana na maamuzi ya Kamati ya Nidhamu ya TFF.
- (3) Maamuzi ya Kamati ya Rufaa ya Nidhamu ya TFF yatakuwa ya mwisho. Endapo mrufani au mrufaniwa hakuridhika na maamuzi ya Kamati hii apeleke shauri lake Mahakama ya Usuluhishi wa Mashauri ya michezo Ulimwenguni (CAS).
- (4) Ni marufuku kupeleka malalamiko yoyote dhidi ya TFF kuhusiana na uendeshaji wa Ligi hii katika mahakama za kawaida za sheria. Klabu, mdau au mtu yeyote atakayepeleka malalamiko yake katika mahakama za sheria atachukuliwa hatua kali kwa mujibu wa Kanuni za Maadili za TFF.
- (5) Malalamiko au jambo lolote litakaloamuliwa na Kamati nyingine za TFF, Rufaa dhidi yake itafuata utaratibu wa kamati hizo kwa mujibu wa utaratibu wa TFF na uamuzi wake utakuwa wa mwisho endapo tu jambo lililoamuliwa linaweza kukatiwa rufaa kwa mujibu wa kanuni hizi na za vyombo hivyo.
- (6) Kamati ya Rufaa ya TFF itasikiliza rufaa kupinga maamuzi yoyote ya TFF ambayo yanaweza kukatiwa rufaa.
- (7) Wahusika wote wanaohitajika kwenye shauri la Rufaa watajulishwa na TFF siku, mahali na muda angalau siku tano (5) kabla ya siku ya shauri na watahudhuria kwa gharama zao wenyewe.
- (8) TFF inaweza kupeleka shauri lolote lililo na mgogoro kuhusiana na Ligi ya Mkoa kwenye Chombo husika kutokana na asili ya Shauri/Mgogoro kwa ajili ya kupatiwa ufumbuzi katika mazingira maalumu ya mahitaji wa suala husika.

26: Utaratibu wa Rufaa

- (1) Rufaa ya kupinga maamuzi ya Kamati ya Nidhamu/Maadili iwasilishwe kwa maandishi kwenye ofisi za TFF sio zaidi ya siku tano za kazi baada ya kupata maamuzi ya Kamati ya Nidhamu na iwe imeambatanishwa na ada ya rufaa pamoja na vielelezo vyote vya shauri hilo.
- (2) Mrufani anaweza kuomba kwa TFF uwasilishwaji wa vielelezo kwenye Kamati ya Rufaa husika ambavyo hana uwezo wa kuwa navyo na anaweza pia kuwasilisha vielelezo vya ziada kukazia malalamiko yake wakati shauri lake linasikilizwa. Mrufaniwa anayo haki ya kupara nakala ya rufani dhidi yake baada tu ya Rufani husika kuwasilishwa TFF.
- (3) Rufaa yoyote itakayowasilishwa bila ya vielelezo au ambayo haijalipiwa ada au itakayowasilishwa baada ya muda uliowekwa chini ya kanuni hii, haitasikilizwa na ada ya rufaa haitarudishwa kwa mrufani.
- (4) TFF inaweza kufanyia kazi maudhui ya msingi wa Malalamiko au Rufaa na kufanyia Maamuzi endapo kuna uvunjifu wa Kanuni bila ya kujali kutosikilizwa kwa Malalamiko au Rufani husika.
- (5) Ada za Rufaa kutoka Mikoani kwa TFF zitakuwa shilingi laki tatu (300,000/-) kwa Kamati ya Mashindano na laki tano (500,000/-) kwa Vyombo vya Haki.

- (6) Ada ya rufaa kwa Kamati ya Rufaa ya Nidhamu/Maadili ya TFF kwa Mashauri yanayohusiana na RCL ni shilimngi Milioni moja (1,000,000/-).
- (7) Rufaa kutoka Ngazi ya Mkoa zitawasilishwa TFF katika Kipindi cha Siku saba (7) baada ya Mhusika kupata maamuzi ya Chombo kilichoshughulikia shauri husika. Kwa Mashauri yanayohusiana na Uendeshaji wa Ligi/Mashindano katika Ngazi ya Mkoa Rufaa zitashughulikiwa na Kamati ya Mashindano ya TFF ambayo Maamuzi yake yatakuwa ya mwisho, na kwa Mashauri Maalum yanayohusiana na Vyombo vya Haki vya TFF na yaliyofafanuliwa ipasavyo kwenye Kanuni hizi, Rufaa zitakwenda kwa mtiririko na Utaratibu wa Vyombo hivyo.

27: Vyombo vya Maamuzi

- (1) Vyombo vya Maamuzi vya TFF vitashughulikia masuala na mashauri mbalimbali kuhusiana na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na kufanya maamuzi kwa misingi ya kanuni na mwongozo wa Katiba ya TFF. Vyombo vya maamuzi vitatumia kanuni hizi za RCL, Kanuni nyingine za TFF, CAF na FIFA katika kufanya maamuzi.
- (2) Mhusika yeyote wa shauri linalosikilizwa na kuamuliwa na miongoni mwa vyombo vya maamuzi vya TFF atawajibika kufuata taratibu za vyombo hivyo bila ya kuathiri masharti ya kanuni hizi inayoongoza usikilizwaji na maamuzi ya shauri husika.
- (3) Shauri lolote linalosikilizwa na chombo cha haki cha TFF ni lazima liwekewe utaratibu wa mashtaka katika mfumo wa kimahakama katika kuzingatia haki za mlalamikaji na mlalamikiwa.
- (4) Shauri lolote linalosikilizwa na kuamuliwa na chombo cha TFF kilicho na mamlaka ya mwisho wa usikilizaji na maamuzi ya shauri hilo linaweza kuombewa marejeo (*review*) ya kusikilizwa endapo upande wowote haujaridhika. Maamuzi ya marejeo hayo yatakuwa ya mwisho. Ada ya marejeo (*review*) ni sh. 500,000 (laki tano).
- (5) TFF inaweza kuelekeza chombo chake chochote cha maamuzi kushughulikia jambo kuhusiana na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kutokana na mahitaji au dharura kuhusiana na jambo husika.
- (6) Kutakuwa na Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji ya Kituo itakayokasimiwa Mamlaka ya Kamati ya Mashindano itakayofanya Maamuzi yote ya kiUendeshaji Kituoni kwa Kushirikiana na Katibu Mkuu wa TFF/Mwenyekiti wa Kamati ya Mashindano.
- (7) Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji Itaongozwa na Mjumbe wa Kamati ya Utendaji ya TFF wa Kanda husika atakayekuwa Mwenyekiti, wajumbe ni Katibu wa FA Mkoa husika, Msimamizi wa Waamuzi Kituoni, Mjumbe Mwakilishi wa Kamati ya Mashindano ya TFF na Afisa kutoka Sekretariet ya TFF (GC) aliye Kituoni ambaye atakuwa Katibu wa Kamati. Katika Mazingira ambayo Mwenyekiti wa Kamati ya Mashindano ya TFF anakuwepo kituoni kwa ajili ya Mashindano, ataongoza kama Mwenyekiti Vikao vya Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji kwa Kituo husika na wajumbe wa Kamati ya Mashindano watahiriki pia kama wajumbe.
- (8) Kamati ya Mashindano ya TFF/Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji itashughulikia na kufanya maamuzi kwa masuala yote ya kiuendeshaji ambayo maamuzi yake hayatakiwa rufaa kwenye chombo kingine cha maamuzi cha TFF kwa mujibu wa kanuni za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.

- (9) TFF inaweza kutoa adhabu zaidi kwa kutoza faini zaidi au adhabu nyingine yoyote zaidi, au kuongeza adhabu yoyote iliyotolewa kwa mchezaji, kiongozi, mwamuzi au timu kutokana na kuthibitika ukiukwaji zaidi wa taratibu au makosa yanayojirudia katika msimu mmoja au kutegemea uzito na mazingira ya ufanyaji kosa au muendelezo wa kutenda kosa.
- (10) TFF itatoza faini kwa ukiukwaji mwingine wowote wa kanuni na taratibu ambao haujaainishwa wazi katika kanuni hizi ulio na mahitaji ya adhabu ya faini kwa kati ya shilingi 200,000 (laki mbili) na shilingi 5,000,000 (milioni tano).
- (11) Chombo chochote cha Maamuzi Kinaweza Kumwita Muhusika yoyote kuhusiana na mashauri yaliyo mbele yake kwa ajili ya Mahojiano au Uimara wa kushughulikiwa shauri husika. Muhusika ana hiyari ya kuhudhuria, kuwakilishwa au kutoa maelezo yake kwa Maandishi.
- (12) TFF/Kamati ya Mashindano ya TFF itapeleka suala lolote kwenye Chombo chochote kingine cha TFF inapotokea Ulazima na Mahitaji ya Utatuzi wa ufanisi au Ulazima unaotokana na Mazingira au asili ya shauri husika.

SURA VIII

FEDHA/GHARAMA

VIII: SURA

28: Mapato

- (1) Mgawanyo wa mapato ya mlangoni (*gate collection*) utafanywa kwa kuzingatia kwanza kutoa asilimia kumi na nane ya Kodi ya Ongezeko la Thamani (18% VAT), Gharama za tiketi kwa mchezo husika na BMT asilimia tatu (3%).
- (2) Gharama halisi za siku ya Mchezo (*ball boys, huduma ya kwanza, ambulance, ulinzi na matayarisho ya uwanja (pitch)*) zitakuwa ni jukumu la FA(M) Mwenyeji wa Kituo.
- (3) Baki ya pato itagawanywa kwa Timu mwenyeji asilimia ishirini na tano (25%), Timu mgeni asilimia ishirini na tano (25%), Gharama za Uwanja asilimia Kumi na tano (15%), Gharama za Mchezo asilimia tano (5%) TFF asilimia kumi (10%), FA(M) mwenyeji asilimia ishirini (20%). (*endapo kutakuwa na michezo zaidi ya mmoja kwa siku inayohusiana na mapato husika, sehemu ya Mapato kwa timu itagawanywa sawa kwa timu zote husika*)
- (4) Msimamizi wa Kituo atawasilisha taarifa ya mapato na fedha za mchezo husika kwa TFF katika muda usiozidi saa 48 (arobaini na nane) baada ya mchezo kumalizika. Kiongozi au Msimamizi atakayeshindwa kuwasilisha ipasavyo atachukuliwa hatua kwa mujibu wa Kanuni za TFF.
- (5) Malipo ya Maafisa wote wa Mchezo Yatapangwa na Kutolewa na TFF. TFF itatoa Muongozo kuhusiana na Masuala ya Malipo kabla ya Kuanza kwa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.

SURA IX

YASİYOTARAJIWA**IX: SURA****29: Timu iliyoondolewa**

- (1) Katika mazingira ya Timu yoyote kuondolewa Mashindanoni kwa sababu yoyote ile au kwa Mazingatio ya Kanuni ya 30 na 31, Matokeo ya michezo yote iliyowahi kucheza yatafutwa endapo idadi ya michezo hiyo kwa timu husika haijafikia zaidi ya nusu ya michezo yake katika Kundi la RCL.
- (2) Endapo idadi ya michezo iliyochezwa na timu iliyoondolewa kama ilivyotajwa kwenye Kanuni ya 29.1 ni zaidi ya nusu ya michezo yake yote, timu ambazo hazijacheza na timu hiyo zitapewa ushindi kwa michezo hiyo.
- (3) Timu husika itaendelea kuwepo katika Msimamo wa Ligi katika mazingira yoyote bila ya kuathiri adhabu zaidi kwa timu husika kwa mujibu wa kanuni hizi.
- (4) Endapo kuondolewa kwa timu kwa Mazingatio ya Kanuni hizi imehusiana na michezo ya mtoano, timu inayohusiana na mchezo uliothiriwa itakuwa imepata ushindi kwa mujibu wa Kanuni hizi.

30: Kujitoa

- (1) Endapo Klabu yoyote ina nia ya kujitoa katika Ligi kwa sababu zozote zile za msingi ni lazima itoe taarifa ya maandishi kwa TFF ikieleza sababu zinazoilazimisha kujitoa siku 30 (thelathini) kabla ya Ligi kuanza.
- (2) Klabu yoyote itakayojitoa kwenye Ligi ya Mabingwa wa Mikoa baada ya Ligi kuanza au kushindwa kucheza mchezo mmoja wa ratiba ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa katika msimu au iliyojitoa bila mazingatio ya kanuni ya 30:1 ya kanuni hizi itakabiliwa na adhabu zifuatazo:
  - (2.1) Itaondolewa kwenye Ligi na Kufungiwa kucheza Ligi kwa misimu mpaka miwili (2). TFF inaweza kuichukulia hatua zaidi klabu hiyo/viongozi au wachezaji iwapo itathibitika kuwa imejitoa kwa madhumuni ya kuhujumu msimamo wa Ligi au hujuma nyingine yoyote. Timu yoyote itakayobainika na kuthibitika kushiriki katika Mpango muovu wa kujitoa nayo itawajibika kwa mujibu wa Kanuni ya 33 ya kanuni hizi.
  - (2.2) Magoli yaliyofungwa na wachezaji wa timu iliyojitoa/iliyoondolewa katika Ligi yatafutwa na hivyo wachezaji wake hawataweza kushindana katika ufungaji bora hata kama walifunga magoli mengi. Lakini magoli yaliyofungwa na wachezaji wa timu pinzani dhidi ya timu iliyojitoa/iliyoondolewa kwenye ligi hayatafutwa, yataendelea kuonekana katika idadi ya magoli yaliyofungwa na wachezaji hao lakini hayataonekana katika idadi ya magoli yaliyofungwa na klabu zao.
  - (2.3) Itapoteza haki zake zote stahili kwa timu za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na itawajibika kurejesha stahili yoyote iliyokwishachukua kabla ya kujitoa endapo itaamriwa kufanya hivyo kutokana na mazingira ya kujitoa kwake.
  - (2.4) Mazingatio yatafanywa kwa mujibu wa Kanuni ya 29 ya kanuni hizi katika mazingira ya timu kujitoa kinyume na kanuni ya 30 na katika hali ya shidano kuwa limeanza na linaendelea.

31: Kutofika Uwanjani/Kituoni

- (1) Timu zote shiriki zinawajibika kufika uwanjani kwa ajili ya michezo yake ya Ratiba ya Ligi ya Mabingwa. Kushindwa kufika kwa timu yoyote bila ya sababu za msingi zilizokubaliwa na TFF kutavutia adhabu kwa mujibu wa Kanuni hizi.
- (2) Mchezo utakaoshindwa kufanyika kutokana na timu kushindwa kufika uwanjani kwa sababu za msingi zilizokubaliwa na TFF utapangiwa Utaratibu mwingine.
- (3) Timu iliyoshindwa kufika Uwanjani kwa Mazingatio ya Kanuni ya 31.1 ya Kanuni hizi itakabiliwa na adhabu zifuatazo:
  - (3.1) Itaondolewa kwenye Ligi na kufungiwa misimu miwili (2) na matokeo ya michezo yake yataamuliwa kwa mazingatio ya Kanuni ya 29.
  - (3.2) Itatozwa faini ya shilingi 2,000,000 (milioni mbili).
  - (3.3) Itapoteza haki ya kuchukua gawio lake la mapato ya mchezo huo.
  - (3.4) Kiongozi yeyote atakayebainika kuwa alishiriki, alishawishi au alikuwa chanzo au sababu ya timu kutotokea uwanjani bila ya sababu za msingi atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na mbili.
  - (3.5) Inaweza kukabiliwa na adhabu zaidi kama ambavyo TFF itahitaji kuchukua hatua zaidi kadiri itavyoona inafaa.
  - (3.6) Timu yoyote iliyopewa adhabu ya faini chini ya kanuni 31:3.2 haitaruhusiwa kucheza hadi itakapotekeleza adhabu hiyo kwa daraja ambalo itakuwa ipo.
- (4) Timu kushindwa kufika kwenye Kituo cha RCL kwa Mujibu wa Taratibu za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa zilizotolewa ikiwa imekwishathibitisha kushiriki itahesabiki kuwa imejitoa kwenye Ligi bila Mazingatio ya kanuni ya 30:1 ya Kanuni hizi.

32: Kuvuruga Mchezo

- (1) Timu itakayosababisha mchezo kuvurugika na hatimaye kuvunjwa, itapoteza mchezo huo hata kama ilikuwa inaongoza kwa magoli na timu pinzani itapewa ushindi na pointi tatu na magoli matatu, iwapo timu pinzani inaongoza kwa magoli zaidi ya matatu itabakia na idadi ya magoli hayo iliyokwishafunga.
- (2) Magoli yaliyofungwa na timu iliyosababisha mchezo kuvunjika yatafutwa lakini magoli yaliyofungwa na timu pinzani yataendelea kuonekana katika idadi ya magoli yaliyofungwa na wachezaji wa timu hiyo katika kutafuta mfungaji bora.
- (3) Endapo itatokea vurugu ya aina yoyote ile na kusababisha mchezo kusimama katika mazingira ya kuhatarisha mchezo huo kuendelea, mwamuzi atasubiri kwa dakika zisizozidi 15 (kumi na tano), na endapo hali ya vurugu bado inaendelea mwamuzi atavunja mchezo huo. Mwamuzi atalazimika kuvunja mchezo endapo tu hatua zote nyingine kunusuru mchezo huo zimeshindikana ndani ya muda tajwa na hali ya usalama hairuhusu mchezo huo kuendelea.
- (4) Endapo timu itagomea kuendelea na mchezo kwa sababu zozote zile na kusababisha mchezo huo kuvunjika au kuvunjwa na mwamuzi timu hiyo itapoteza mchezo huo na timu pinzani itapewa ushindi. Timu iliyogomea itatozwa faini ya isiyopungua shilingi 500,000/- (laki tano) na itapoteza mapato na stahili nyingine za mchezo husika.

- (5) Faini iliyotajwa (kanuni 32:4) italipwa kabla ya mchezo unaofuata wa timu husika baada ya kuamriwa kulipa.
- (6) Mchezaji na kiongozi watakaobainika kugomea au kusababisha vurugu zilizoababisha mchezo kuvunjika watafungiwa kujihusisha na masuala yote ya mpira wa miguu kwa kipindi kati ya miezi sita mpaka miaka mitano.
- (7) Endapo uvunjikaji wa mchezo utabainika kuwa wa utata au sababu nyingine au kukosekana uzingativu wa kutosha wa kanuni 32:3, mchezo huo utarudiwa katika tarehe nyingine, waamuzi wengine na uwanja utakaoamuliwa na TFF.
- (8) Timu itakayoleta/kufanya vurugu za aina yoyote au kupinga, kuzuia au kugomea mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kuonyeshwa kwenye televisheni au kutangazwa kwenye radio kinyume na ilivyoelekezwa na TFF itatozwa faini ya sh. 3,000,000 (milioni tatu), endapo timu hiyo itarudia kosa hilo itachukuliwa hatua zaidi ikiwemo kufungiwa.
- (9) Endapo vurugu zitatokea uwanjani mara tu baada ya mchezo kumalizika, viongozi au wachezaji husika watakaobainika kusababisha na/au kufanya vurugu hizo watakabiliwa na adhabu ya kufungiwa kwa kipindi cha miezi mitatu mpaka kumi na mbili na faini ya sh. 500,000 (laki tano) kwa timu husika.
- (10) Endapo itathibitika timu yoyote imefanyiwa fujo na/au vurugu na wahusika wa timu pinzani kabla, wakati na baada ya mchezo walioababisha/kufanya vurugu watakabiliwa na adhabu ya faini isiyopungua sh. 500,000 (laki tano) ikiwemo kulipa fidia kwa uharibifu wowote wa mali uliofanywa na washabiki wake.
- (11) Endapo vurugu zitatokea uwanjani mara baada ya mchezo kumalizika, viongozi/wachezaji husika watakaobainika kusababisha na/au kufanya vurugu hizo watakabiliwa na adhabu ya kufungiwa kwa kipindi cha miezi mitatu (3) mpaka kumi na mbili (12) na faini isiyopungua shilingi 500,000 (laki tano) kwa timu husika.

33: || Kupanga Matokeo

- (1) Endapo timu zozote zitabainika kuwa zimepanga kwa namna yoyote ile matokeo ya mchezo wowote waliocheza kwa madhumuni yoyote yale zitachukuliwa hatua zifuatazo:
  - (1.1) Mtu yeyote aliyekula njama na kushawishi upangaji matokeo ataadhibiwa kwa kufungiwa kushiriki katika shughuli yoyote ya mpira wa miguu kwa kipindi kisichopungua miaka 10 (kumi) na faini isiyopungua shilingi 10,000,000 (milioni kumi). Katika shauri linalovuruga hadhi ya mpira wa miguu, mhusika atafungiwa maisha kutojishughulisha na mpira wa miguu.
  - (1.2) Ikiwa mchezaji au kiongozi atajishughulisha katika kushawishi upangaji matokeo kama ilivyo katika kanuni ya 33.1.1), bila ya kujali kufanikiwa au kutofanikiwa kwa mpango husika, klabu yake au mkoa wake ambao mchezaji au kiongozi anatoka/anawakilisha utapigwa faini. Katika makosa mazito itaadhibiwa kwa kuondolewa kwenye Ligi na kufungiwa.

34: Kuahirisha Mchezo

Mchezo unaweza kuahirishwa kutokana na sababu yoyote kati ya zifuatazo:-

- (1) Endapo timu ya Taifa ina mchezo.
- (2) Endapo timu inashiriki katika mashindano ya Kimataifa na ina muda usiozidi siku sita kufikia mchezo wa Kimataifa.
- (3) Sababu yoyote ya dharura au na yenye msingi itakayokubaliwa na TFF.
- (4) Endapo itatokea Matukio yalio nje ya uwezo wa binadamu (*force majeure*) yasiyotarajiwa wala kusababishwa na timu husika.
- (5) Mchezo wowote ulioahirishwa chini ya kanuni 34.1,2,3 utapangwa tena katika tarehe itakayoamuliwa na TFF isipokuwa kama utaahirishwa chini ya kanuni 30(4) utachezwa siku inayofuata iwapo ratiba inaruhusu.
- (6) Iwapo mchezo ulishaanza na kuvunjika au umeshindwa kucheza kwa sababu ya matukio ya dharura yasiyotarajiwa wala/au kusababishwa na timu husika, utapangwa kucheza tena/kwa muda uliosalia kuanzia dakika na tukio ulipovunjika ukiwa na wachezaji na waamuzi walewale. Mabao yaliyofungwa na kadi walizoonyeshwa wachezaji katika mchezo uliovunjika zitaendelea kuhesabika. Mabadiliko yasiyo na budi yanaweza kufanyika kwa ridhaa ya TFF.
- (7) Taarifa ya maombi ya kawaida ya kuahirisha mchezo ni lazima itolewe kwa maandishi si chini ya siku 14 kabla ya siku ya mchezo, isipokuwa kwa sababu zilizo nje ya uwezo wa binadamu au dharura kubwa.
- (8) Ruhusa ya wachezaji wanaoteuliwa kuchezea timu za Taifa za nchi zao na kwa timu za Taifa za vijana chini ya miaka 23 (*ishirini na tatu*) na miaka 20 (*ishirini*) itatolewa kwa kufuata sheria za FIFA kwa muda kabla na baada ya mchezo husika.

SURA X

USIMAMIZI WA MCHEZO**X: SURA****35: Msimamizi wa Kituo**

- (1) Kila kituo ambapo michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inachezwa patakuwepo Msimamizi wa Kituo aliyeteuliwa na TFF atakayeshirikiana na Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji kusimamia utayarishaji na mwenendo mzima wa michezo kituoni.
- (2) Msimamizi wa Kituo atawajibika na kutuma taarifa za fedha na fedha stahili kwa TFF katika kipindi cha saa ishirini na nne (24hrs) baada ya mchezo kumalizika.
- (3) Msimamizi wa Kituo atawajibika kwa kupitia FA (M) mwenyeji kuhakikisha kuwa huduma zote muhimu na vifaa kazi kuufanya mchezo kucheza na kufanikiwa vi/zinakuwepo.
- (4) Msimamizi wa Kituo/Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji atawajibika kumpa ushirikiano Mratibu wa Mchezo (GC) wa mchezo kiutaratibu na ikitokea mahitaji ya ziada kwa GC katika kutimiza majukumu yake.
- (5) Msimamizi wa Kituo atawajibika kusimamia ukamilifu wa utekelezaji wa masharti ya Uenyeji wa Kituo yaliyotolewa na TFF na kukubalika na Chama cha Mkoa husika na kufanya mawasiliano na kutoa taarifa za kituo chake kwa TFF inapohitajika kutokana na matukio au kutakiwa kufanya hivyo bila kukosa.

36: Kamishna

- (1) Katika mchezo wowote wa RCL atapangwa Kamishna atakayesimamia masuala ya mchezo kwa jumla na kutoa taarifa za uchezaji wa waamuzi na timu, mchezaji bora na taarifa za mapato ya mchezo, Matukio na Uendeshwaji kwa mchezo husika atakazo jaza katika fomu maalum iliyoandaliwa kwa madhumuni hayo itakayowasilishwa kwa TFF kupitia GC wa Kituo/mchezo sio zaidi ya saa kumi na mawili baada ya mchezo kumalizika.
- (2) Makamishna wa RCL wanaweza kupangiwa utaratibu maalum wa kupatikana kwao au watatokana na kuteuliwa/kupangwa na TFF kutegemea sifa alizonazo mhusika katika kujishirikisha na masuala ya mpira wa miguu.
- (3) Kamishna wa Ligi ya Mabingwa atatokana na aidha aliwahi kuwa au ni kiongozi wa mpira wa miguu wa ngazi fulani, Mwamuzi mstaafu, Kocha (*asiyefundisha timu RCL*) au Mchezaji wa zamani aliyepata sifa na kuheshimika.
- (4) Kamishna atawajibika kushughulikia ipasavyo Malalamiko/Pingamizi katika mchezo ikiwa ni pamoja kuhakikisha Utaratibu umefuatwa na kukusanya ushahidi unaohitajika utakaosaidia vyombo husika kufanya maamuzi stahili.
- (5) Shughuli zote za Maandalizi ya Mchezo ikiwemo utoaji wa timu kwa ajili ya kuanza mchezo zitafanywa na GC ambapo Kamishna ataendelea na jukumu la Usimamizi Mkuu wa Maafisa wote wa Mchezo kuhakikisha kila mmoja anatumia wajibu wake, kukusanya na kutunza taarifa muhimu na za matukio za mchezo na kuwa sehemu ya Taarifa yake.

37: GC

- (1) Katika michezo yote ya RCL atakuwepo GC atakayeratibu na kushughulikia matayarisho, maandalizi na uendeshaji wa Mchezo kabla, wakati na baada ya mchezo kwa kushirikiana na mamlaka/idara mbalimbali za Mfumo wa Usimamizi na Uendeshaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa Kituoni.
- (2) GC ndio Mratibu wa Uendeshaji wa Shughuli zote za RCL Kituoni, akishirikiana na Msimamizi wa Kituo, FA(M), Maafisa Mchezo wengine na Kamati ya Uendeshaji na Usimamizi Kituoni kuhakikisha Michezo na Shughuli zote za RCL kituoni zinatekelezeka kwa mujibu wa Mipango ya TFF kwa Msimu husika.

38: Mtathimini Waamuzi

- (1) Mjumbe wa Kamati ya Waamuzi ya TFF/Muwakilishi wa Kamati ya Waamuzi atakayekuwa Kituoni atawajibika kutathimini na kuwa Kiongozi wa Mafunzo na Tathimini kwa Waamuzi wote katika Michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kituoni mwake kwa kila siku na kila mchezo.
- (2) Mtathimini Waamuzi lazima awe ni mwamuzi mstaafu wa kiwango cha juu cha uchezeshaji kabla kustaafu na aliyepata mafunzo ya Ukufunzi wa Waamuzi.
- (3) Mtathimini Waamuzi atapanga Ratiba ya Waamuzi Kituoni kwa niaba ya kamati ya Waamuzi ya TFF. Atashauri kuhusu Uchezeshaji wa Waamuzi kwa Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji kituoni na atajaza taarifa za tathimini ya waamuzi atakazowasilisha kwa GC masaa matatu kila baada ya mchezo kumalizika

39: Waamuzi

- (1) Kutakuwa na waamuzi TEULE (*select referees*) watakaoteuliwa na Kamati ya Waamuzi ya TFF kila msimu, maalum kwa kucheza michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa. Waamuzi TEULE hawa wanawajibika kuwa waaminifu, waadilifu na wenye nidhamu na tabia njema zisizotiliwa mashaka.
- (2) Kamati ya Waamuzi ya TFF ndiyo pekee yenye mamlaka ya kupanga, kubadilisha na kuondoa mwamuzi kwenye ratiba kwa sababu za msingi zilizojitokeza. Klabu au yeyote aliye na malalamiko au maombi maalum kuhusu mwamuzi atawajibika kuyatoa kwa maandishi kwa wakati kabla ya mchezo husika. Hairuhusiwi kwa klabu kumkataa mwamuzi aliyepangwa wala kumjadili au kushutumu kwenye vyombo vya habari.
- (3) Waamuzi TEULE watateuliwa wakijumuisha waamuzi na waamuzi wasaidizi wote walio na hadhi ya Madaraja (Class) tofauti walio katika Mpango wa Maendeleo ya Waamuzi wanaochipukia kwa wakati husika.
- (4) Waamuzi TEULE watateuliwa baada ya kukidhi vigezo na sifa zifuatazo:
  - (4.1) Umri wa miaka isiyopungua ishirini na tatu (23) kwa mwanaume na ishirini na moja (21) kwa wanawake na wasiozidi miaka arobaini na tano (45) katika siku ya tarehe ya Uteuzi.
  - (4.2) Uzoefu wa kucheza michezo Ngazi ya kitaifa kwa miaka miwili. Mwamuzi kijana zaidi aliyetathiminiwa na kuonyesha kiwango bora katika msimu mmoja au katika mazingira maalumu anaweza kujumuishwa.

- (4.3) Awe amefaulu mtihani wa afya yake (*medical examination*), amekidhi kiwango kwa jaribio la utimamu wa mwili wake (*physical fitness test*) iliyoendeshwa na Mkufunzi maalum wa utimamu wa mwili (*referee physical fitness Instructor*) iliyosimamiwa na Kamati ya Waamuzi ya TFF na kufaulu mtihani wa sheria za Mpira wa Miguu (Laws of the Game). Mwamuzi mwanamke anawajibika kufaulu katika viwango vya wanaume ili kucheza michezo ya wanaume.
- (5) Mwamuzi na mwamuzi msaidizi yeyote aliyepangwa kucheza mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anawajibika kuzingatia yafuatayo:
- (5.1) Kutoa taarifa ya uhusiano wowote kati yake na kati ya/klabu alizopangiwa yanayoweza kusababisha mgongano wa kimaslahi (*conflict of interest*) kwa TFF mara tu baada ya kupata taarifa ya kupangwa.
- (5.2) Kutoa taarifa kwa wakati katika hali ya kawaida kabla ya mchezo aliopangiwa endapo hataweza kushiriki katika mchezo huo na sababu na pia anaweza kutoa taarifa kwa dharura kutegemea dharura iliyojitokeza.
- (5.3) Kutoa taarifa ya safari yake na kuwasili kwa msimamizi wa kituo aendako na Dawati la Waamuzi TFF.
- (5.4) Kufika kituoni siku mbili kabla ya mashindano na kuondoka si zaidi ya siku moja baada ya mashindano kumalizika au kutaarifiwa hivyo.
- (5.5) Kuhudhuria kikao cha maandalizi ya mchezo (*pre-match meeting*) kwa muda uliopangwa akiwa nadhifu, makini na kamili kwa wakati na bila kukosa wala kuchelewa.
- (5.6) Kuwasilisha madai sahihi ya malipo anayostahili na gharama zinazostahili marejesho kwa umakini, unadhifu na bila udanganyifu.
- (5.7) Kufika Uwanjani katika muda uliokubalika kwenye kikao cha maandalizi ya mchezo akiwa makini, kamili, nadhifu na bila kuchelewa.
- (5.8) Kutekeleza wajibu wake kwa nafasi yake kama mwamuzi kwa kuzingatia miiko na maadili ya uamuzi na mazingatio yasiyo mashaka ya sheria kumi na saba za mpira wa miguu (*17 Laws of the Game*) bila hiyari.
- (5.9) Kutoa taarifa kwa TFF juu ya masuala yote yaliyo kwenye eneo lake pamoja na uchezeshaji na hali ya mchezo husika ndani ya saa 12 (kumi na mawili) baada ya mchezo kumalizika kwa kujaza fomu maalum ya Taarifa ya Mwamuzi kwa unadhifu, ukweli, umakini na mazingatio ya weledi wa kiuamuzi (*kwa mwamuzi wa kati*). Mwamuzi atawajibika kutuma taarifa ya awali (*flash report*) na katika mazingira maalum mwamuzi anaweza kulazimika kutuma taarifa yake ya mchezo kwa njia ya elektroniki.
- (5.10) Kuhakikisha amepata uthibitisho kutoka kwa ofisa mhusika kwenye sehemu husika ya Leseni yake ya Uamuzi (*referee LogBook*) bila kukosa.

- (6) TFF itaandaa Jaribio la Utimamu wa Mwili (*physical fitness test*) likiambatana na Mafunzo Maalum ya Matayarisho kwa waamuzi wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kulingana na mahitaji na utaratibu wake litakaloambatana na mtihani wa afya ya mwamuzi (*medical examination*) na sheria za mpira wa miguu (*Laws of the Game*). Mwamuzi anawajibika wakati wote wa msimu kuwa tayari kiafya, kimwili na ufahamu wa sheria.
- (7) Katika mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa uamuzi wa Mwamuzi uwanjani ni wa mwisho. Klabu zinatakiwa kuchukua hatua zinazofaa katika kutaarifu mamlaka husika juu ya malalamiko yoyote yanayohusiana na uamuzi au mwamuzi uwanjani.
- (8) Mwamuzi wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa aliyepangwa kwenye mchezo husika hatakiwi kuwa na uhusiano unaosababisha mgongano wa kimaslahi baina yake na mojawapo au klabu zote anazozichezesha. Mwamuzi atahitajika kutoa taarifa kwa TFF endapo ana uhusiano unaoweza kusababisha mgongano wa kimaslahi kwa mchezo wowote aliopangiwa wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa, Kamati ya Waamuzi ya TFF itachukua hatua zinazofaa katika mazingira hayo.
- (9) Mwamuzi wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa haruhusiwi kuchezesha mchezo wowote ndani na nje ya nchi usiotambuliwa na TFF, FA (M) na FA (W) wake/yake husika, mwamuzi atakayekiuka atakabiliwa na adhabu.
- (10) Mwamuzi wa mchezo ndio pekee mwenye mamlaka ya kuamua kuhusu hali ya uwanja wa kuchezea (*pitch*) na kuruhusu mchezo kuchezwa au vinginevyo kwa mazingatio ya mahitaji kisheria kwa uwanja wa kuchezea.

SURA XI

UDHIBITI/ADHABU

XI: SURA

40: Udhibiti Kimashindano

- (1) Adhabu yoyote kwa Wachezaji, Maafisa wa Ufundi na muhusika yoyote binafsi katika Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) zitahusiana na kutekelezwa katika Mashindano yote Rasmi ya TFF ambapo muhusika atawajibika kutumikia adhabu husika katika mchezo au ushiriki wake mwingine kwenye michezo ya Mashindano yote ya TFF. Adhabu zilizo na malimbikizo (*cautions*) zitahesabiwa kwa kuhusisha Mashindano yote Rasmi ya TFF.
- (2) Ni marufuku kwa Kocha/kiongozi wa Timu/Kilabu au mchezaji kushutumu au kutoa matamshi/maandiko/picha/video kwa lengo la kumkejeli au kumshutumu au kumkashifu au kumdhalilisha Mwamuzi yoyote wa mchezo/kiongozi wa TFF/FA(M) kwenye vyombo vya habari na mahali pengine popote. Kiongozi atakayekiuka atafungiwa idadi ya michezo isiyopungua mitatu au kipindi kati ya miezi mitatu (3) mpaka kumi na miwili (12) na/au faini kati ya shilingi laki tano (500,000/-) na milioni mbili (2,000,000/-).
- (3) Adhabu za kuondolewa kwa mwamuzi au Ofisa mwingine wa mchezo zitatumika kwa Mashindano yote ya TFF isipokuwa tu pale ambapo adhabu husika imetolewa maelekezo maalum na chombo husika.
- (4) Pamoja na kutambua masharti yanayoainishwa kwenye kanuni hizi, Tukio lolote la uvunjifu wa Kanuni mchezoni kama kupiga, kupigana, kutoa lugha za kashfa au matusi, kufanya vitendo vya kudhalilisha, vya kibaguzi na/au kuvunja hadhi lililo na Ushahidi usiotiliwa mashaka litaamuliwa moja kwa moja na Kamati ya Mashindano/Kamati ya Usimamizi na Uendeshaji bila ya mahitaji ya kupelekwa kwenye vyombo vingine vya maamuzi. Kwa Matukio yanayohitaji Uchunguzi yatapelekwa kwenye Vyombo husika vya TFF.
- (5) Kitendo chochote cha uvunjaji taratibu au ukiukaji mwingine wowote kanuni na taratibu kwa mujibu wa kanuni hizi ikiwemo taratibu za Usajili wa wachezaji au taratibu nyingine za uendeshaji Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL) ambao haukuainishwa waziwazi kwenye kanuni hizi bado utastahili adhabu kwa muhusika/timu kwa kupewa Onyo Kali au Karipio na/au faini kati ya shilingi laki tatu (300,000/-) mpaka shilingi milioni tatu (3,000,000/-) na/au kufungiwa kwa kipindi kati ya miezi mitatu mpaka miezi ishirini na nne au michezo kati ya mitatu mpaka kumi.
- (6) Mchezaji/Kiongozi wa Ufundi aliyeadhibiwa kutokana na Kadi za njano au Nyekundu au kusimamishwa kwa namna yoyote au adhabu iliyo na mahitaji ya utekelezaji iliyopatikana kwenye Ligi ya Mkoa wake au hatua ya ngazi yay a RCL au inayohusiana na RCL iliyomalizika ataendelea kutumikia adhabu husika kwenye Hatua inayofuata ya RCL au inayohusiana na RCL au atawajibika kutekeleza adhabu husika dhidi yake ili iwe halali kwake kushiriki hatua husika ya RCL au inayohusiana RCL kwa Msimu husika kwa mujibu wa kanuni hizi.
- (7) Kadi zote za njano zilizopatolewa kwenye Hatua ya Makundi ya RCL ambazo hazikidhi masharti ya adhabu kwa mujibu wa kanuni ya 41:5 zitafutwa kwa hatua ya FAINALI ya RCL kwa Msimu husika.

41: Udhhibiti kwa Wachezaji

- (1) Wachezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa wanatakiwa kufuata Sheria za Mchezo, Kanuni na Taratibu zilizowekwa, aidha wanatakiwa kudumisha Nidhamu ndani na nje ya uwanja. Mienendo ya wachezaji itadhibitiwa na Kanuni hizi kwa hatua stahiki za kinidhamu.
- (2) Mchezaji atakayetolewa nje kwa kadi nyekundu baada ya kadi mbili za njano (*second yellow card*) katika mchezo wa ligi hataruhusiwa kucheza mchezo mmoja unaofuata wa timu yake.
- (3) Mchezaji atakayetolewa nje kwa kadi nyekundu ya moja kwa moja (*straight red card*) atakosa michezo miwili inayofuata ya timu yake.
- (4) Mchezaji atakayetolewa nje kwa kadi nyekundu kwa kosa la kupiga/kupigana atasimama kushiriki michezo (3) mitatu inayofuata ya klabu yake na atalipa faini ya sh. 300,000 (laki tatu). Mchezaji atakayempiga mwamuzi, mtoto muokota mipira au muhudumu mwingine wa mchezo atapata adhabu Zaidi.
- (5) Mchezaji atakayeonywa kwa kadi ya njano katika michezo mitatu hataruhusiwa kucheza mchezo mmoja unaofuata wa timu yake.
- (6) Mchezaji atakayepata kadi ya njano katika mchezo itakayotimiza idadi ya kadi tatu (3) katika Ligi zinazostahili adhabu na kisha kupata kadi nyekundu ya moja kwa moja (*straight red*) katika mchezo huo huo atafungiwa kucheza michezo mitatu (3) inayofuata ya timu yake.
- (7) Mchezaji atakayepata kadi ya njano katika mchezo itakayotimiza idadi ya kadi tatu (3) katika Ligi zinazostahili adhabu na kisha kupata kadi ya pili ya njano na hivyo kupewa kadi nyekundu (*second yellow*) katika mchezo huo huo atafungiwa kucheza michezo miwili (2) inayofuata ya timu yake.
- (8) Mchezaji atakayefanya jambo lolote kati ya yafuatayo atafungiwa michezo isiyopungua mitatu (3) na faini isiyopungua sh. 200,000 (laki mbili):
  - (9.1) Kutojiunga na Timu ya Taifa kwa sababu yoyote isiyo ya msingi.
  - (9.2) Kupigana/kupiga kabla au mara tu baada ya mchezo kumalizika.
  - (9.3) Kumshambulia mwamuzi, kiongozi, mtazamaji au mtu yoyote kwa namna yoyote ile, iwe kwa matusi au kwa vitendo.
  - (9.4) Kufanya kitendo chochote cha aibu, kama vile kukojoa kiwanjani, kukataa/kukwepa kupeana mkono na mgeni rasmi, waamuzi na wachezaji wa timu pinzani, kuonyesha ishara inayoashiria matusi.
  - (9.5) Kufanya vitendo vyenye kuonyesha imani za ushirikina hadharani.
  - (9.6) Kufanya kitendo chochote kitakachobainika kuwa ni kinyume cha maadili ya mchezo wa mipira wa miguu.
- (9) Mchezaji yeyote atakayetakiwa kufanya vipimo vya dawa za kulevya au kuongeza nguvu, anawajibika kufanya hivyo, endapo atagundulika kutumia dawa za kulevya au kuongeza nguvu au atakataa kufanya vipimo hivyo atafungiwa kwa kipindi cha miezi kumi na mbili (12).
- (10) Mchezaji yeyote atakayebainika kugomea mchezo, kufanya vurugu na/au kusababisha kuvurugika kwa mchezo mpaka mchezo huo kuvunjika atafungiwa kucheza na kujihusisha na mipira wa miguu kwa kipindi kati ya miezi sita (6) mpaka miaka mitano (5) na faini ya shilingi 500,000 (laki tano).

- (11) Mchezaji atakayebainika kukutwa na makosa ya utovu wa nidhamu yanayojirudia au mara nyingi (sugu wa utovu wa nidhamu) atafungiwa kucheza kati ya michezo 5 mpaka 10 na faini isiyopungua sh. 300,000 (laki tatu)
- (12) Mchezaji atakayeonyeshwa kadi nyekundu katika mchezo wa mwisho wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au atakayemaliza msimu wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa akiwa na adhabu ambayo haijaisha muda wake ataendelea kutumikia adhabu hiyo katika msimu unaofuata (*katika klabu na daraja atakayokuwepo*) isipokuwa adhabu inayotokana na kadi za njano (*kanuni 41:5*).
- (13) Mchezaji atakayesababisha na kufanya vurugu za aina yoyote na mara baada ya mchezo kumalizika atafungiwa kati ya michezo mitatu (3) mpaka sita (6) na faini ya shilingi 300,000 (laki tatu).
- (14) Mchezaji atakayegomea mchezo au kufanya vurugu na kusababisha mchezo kuvurugika mpaka kuvunjwa atafungiwa kucheza kwa kipindi kati ya miezi sita (6) mpaka miaka mitano na faini shilingi 300,000 (laki tatu).
- (15) Mchezaji atakayebainika kutoa taarifa za uongo au kukiuka taratibu na kanuni kwa njia yoyote kufanikisha kuthibitishwa kwa usajili wake na kushiriki kucheza RCL atafungiwa kwa kipindi cha miezi sita (6) mpaka kumi na mbili (12) na faini ya shilingi laki tano (500,000/-). Matokeo ya michezo aliyocheza yatabaki kama yalivyotokea uwanjani.
- (16) Mchezaji atakayebainika kushiriki kucheza mchezo wa RCL hali akijua kuwa hajathibitishwa kiusajili atafungiwa kujihusisha na masuala ya mpira wa miguu kwa kipindi cha miezi kumi na mbili (12) na faini ya sh. 500,000 (laki tano). Timu iliyomchezeshwa itapoteza mchezo huo na timu pinzani itapewa ushindi.
- (17) Mchezaji yeyote atakayebadili jina lake halisi kwa madhumuni ya kudanganya ili asajiliwe kinyume cha masharti ya kanuni hizi atafungiwa kucheza mpira wa miguu ndani na nje ya nchi kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na miwili (12) kuanzia tarehe ya kubainika bila kuathiri matokeo ya michezo aliyoshiriki.
- (18) Mchezaji atakayebainika kusaini mikataba na klabu zaidi ya moja kwa wakati mmoja na kuombewa usajili na klabu hizo katika kipindi cha msimu mmoja wa usajili atafungiwa kucheza mpira ndani na nje ya nchi kwa kipindi kati ya mwaka mmoja na miaka mitatu.
- (19) Mchezaji yeyote wa timu ya RCL atakayekataa kuhojiwa na vyombo vya habari baada ya mchezo na kutakiwa kufanya hivyo na maofisa wa mchezo atatozwa faini ya sh. 100,000 (laki moja) na/au kufungiwa kucheza michezo miwili (2).
- (20) Mchezaji wa Klabu ya RCL anaweza kuadhibiwa kwa mujibu wa kanuni hizi kutokana na makosa ya utovu wa nidhamu au ukiukaji wa maadili yaliyotokana na mchezo wa kirafiki unaotambuliwa alioshiriki na timu yake.
- (21) Mchezaji yeyote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa atakayetakiwa na TFF kupitia kwa klabu yake kushiriki shughuli ya kijamii kuhusiana na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na Udhadini wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa atawajibika kufanya hivyo, mchezaji atakayekaidi/ata kayeshindwa bila sababu za msingi zinazokubalika kwa TFF atafungiwa michezo isiyopungua mitatu na faini ya sh. 500,000.
- (22) Mchezaji aliyetozwa faini na kuamriwa kulipa kutokana na makosa aliyofanya hataruhusiwa kucheza mchezo unaofuata wa klabu yake mpaka faini hiyo iwe imelipwa, klabu itapoteza mchezo kwa kumchezeshwa mchezaji ambaye hajalipa faini bila ya kujali kumalizika kwa adhabu nyingine iliyoambatana na faini hiyo.

- (23) Mchezaji yeyote atakayemaliza msimu wa ligi au atakayehamia klabu nyingine akiwa anatumika adhabu ataendelea kutumikia adhabu hiyo katika msimu unaofuata au katika klabu atakayokuwa amehamia.
- (24) Mchezaji yeyote atakayepatikana na hatia ya kufanya makosa makubwa ya kimaadili au kinidhamu, au ya kibaguzi au ya kidhalilishaji au yatakatofafiriwa kuwa ni ukiukaji mkubwa wa taratibu za mchezo na ubinaadamu atatozwa faini kati ya shilingi 500,000 (laki tano) mpaka sh. 3,000,000 (milioni tatu) au/na kusimamishwa kushiriki michezo mitatu mpaka kumi ya klabu yake yoyote atakayoitumikia katika Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na mashindano mengine rasmi ya TFF au kufungiwa kipindi cha kati ya mwaka mmoja na miwili.
- (25) Katika Hatua ya Fainali ya RCL Timu zitawajibika kuzingatia Adhabu kwa wachezaji wake zinazotokana na Kadi za njano na nyekundu:
- (26.1) Mchezaji atakayeonyeshwa kadi nyekundu au aliyeonywa kwa kadi ya njano inayotimiza kadi tatu zinazostahili adhabu katika mchezo wa mwisho wa hatua ya awali ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au atakayemaliza hatua hiyo akiwa na adhabu ambayo haijaisha muda wake ataendelea kutumikia adhabu hiyo katika Hatua ya Fainali ya RCL kwa msimu husika. Kadi za Njano walizopata wachezaji katika hatua ya awali ambazo hazijafikia idadi ya mchezaji kusimamishwa kucheza zitafutwa katika hatua ya Fainali (kanuni 41.5).
- (26.2) Mchezaji atakayeonywa kwa kadi ya njano katika michezo miwili hataruhusiwa kucheza mchezo mmoja unaofuata wa timu yake.
- (26.3) Mchezaji atakayepata kadi ya njano katika mchezo itakayotimiza idadi ya kadi mbili (2) za njano katika Fainali za RCL zinazostahili adhabu na kisha kupata kadi nyekundu ya moja kwa moja (*straight red*) katika mchezo huo huo atafungiwa kucheza michezo mitatu (3) inayofuata ya timu yake.
- (26.4) Mchezaji atakayepata kadi ya njano katika mchezo itakayotimiza idadi ya kadi mbili (2) za njano katika Fainali za RCL zinazostahili adhabu na kisha kupata kadi ya pili ya njano na hivyo kupewa kadi nyekundu (*second yellow*) katika mchezo huo huo atafungiwa kucheza michezo miwili (2) inayofuata ya timu yake.
- (26.5) Vipengele vingine vyote kwenye Kanuni ya 41 ya Kanuni hizi ambavyo havijaongezewa umaalum kwa hatua ya fainali za RCL pia vitazingatiwa kwenye Hatua ya Fainali ya RCL kama vilivyoainishwa.

42: Udhhibiti kwa Waamuzi

- (1) Mwamuzi na mwamuzi msaidizi yeyote aliyeteuliwa na kupangwa kucheza Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anawajibika kujiheshimu na kuzingatia nidhamu, maadili na sheria katika utekelezaji wa majukumu yake katika kiwango bora na kisichotia mashaka. Pia wamuzi wanawajibika kuwa na haiba na mwenendo bora wa kitabia katika ushirikiano wake na wadau wengine wa Mpira wa Miguu.
- (2) Mwamuzi atakayethibitika au kubainika kwa lolote miongoni mwa yafuatayo katika kanuni hii atafungiwa kati ya miezi mitatu na miaka mitatu au/na kushushwa daraja la uamuzi au/na kuondolewa au kufutwa katika orodha ya waamuzi wanaotambuliwa na TFF na kunyang'anywa leseni ya uamuzi.
  - (2.1) Akishindwa kumudu mchezo kwa uzembe, makusudi, woga au kutozingatia sheria ipasavyo kiasi cha kuvuruga mchezo, kuhatarisha amani au kutia aibu fani ya uamuzi na/au kushusha hadhi ya Mpira wa Miguu.
  - (2.2) Akishindwa kufika kwenye kituo kwa wakati au kushindwa kufika kwenye mchezo au kuchelewa kwenye mchezo kiasi cha kusababisha mchezo kuanza ukiwa umechelewa au kutofanyika na/au kusababisha mchezo kuahirishwa au kurekebishwa kwa ratiba ya waamuzi.
  - (2.3) Akifanya kitendo cha utovu wa nidhamu kama kutukana, kufanya fujo ya aina yoyote, kuanzisha ugomvi au kupigana kabla, wakati au baada ya kumaliza mchezo, kubainika kutumia kilevi cha aina yoyote wakati wa kikao cha maandalizi na wakati wa mchezo pamoja na kitendo kingine chochote kinyume na maadili ya uamuzi wa Mpira wa Miguu.
  - (2.4) Akibainika kuongeza muda wa mchezo isivyo halali na/au kumaliza mchezo kabla ya wakati kwa kukosa umakini au kwa makusudi.
  - (2.5) Akibainika kuandika taarifa yake ya mchezo husika kwa kushirikiana na Kamishna kuhusu maudhui ya taarifa aidha kwa kusudio la kutoa taarifa ya uongo au kusudio lolote au kutoa taarifa itakayobainika kuwa siyo sahihi/ya udanganyifu kwa sababu yoyote ile.
  - (2.6) Akibainika kwa namna yoyote au kutoa visingizio visivyokua na msingi ili kukwepa mchezo aliopangiwa au atakayekuwa na uhusiano na timu yoyote aliopangiwa kucheza na kushindwa kutoa taarifa za uhusiano huo kwa wakati.
  - (2.7) Atakayebainika kushindwa kuchukua hatua stahili kwa wachezaji na viongozi wa timu kwa vitendo vya utovu wa nidhamu au ukiukwaji wa taratibu kipindi kabla, wakati na baada tu ya mchezo kumalizika.
  - (2.8) Atakayebainika kutovaa vifaa vya mdhamini alivyopewa kwa madhumuni yaliyokusudiwa na/au atakayefanya jambo lolote kumdhalilisha mdhamini wa RCL au bidhaa au tangazo la mdhamini katika mchezo husika.
  - (2.9) Atakayebainika kushindwa kutafsiri sheria za mpira wa miguu ipasavyo katika mchezo alioucheza na kupelekea kuwa na upungufu mwingi wa kiucheshaji na hata kupelekea kupata alama ndogo au kubainika kwa hali hiyo ya uchezeshaji kwa njia nyingine yoyote inayoaminika.

- (3) Akibainika kuwa amedai hongo au amepokea/ametoa hongo au kuhusika na matendo yoyote yanayoashiria hongo ikiwa ni pamoja na kutoa taarifa ya mpango wa hongo inayotia mashaka au kushawishi kuteuliwa na/au kupangwa kwa njia yoyote atafungiwa maisha.
- (4) Mwamuzi atakayeondolewa kwenye orodha ya waamuzi wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au kufungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi sita hatajumuishwa kwenye orodha ya waamuzi TEULE wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au Ligi ya juu zaidi yake misimu miwili inayofuatia.
- (5) Mwamuzi TEULE wa RCL ataadhibiwa na kanuni hizi kutokana na makosa yanayotokana na mchezo wa kirafiki unaotambuliwa aliouchezesha unaohusisha timu ya/za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au kwa kucheza mchezo wowote wa mpira wa miguu usiotambuliwa na TFF na FA(M) wake.
- (6) Mwamuzi yeyote atakayebainika kuwa na upungufu au kushindwa kukidhi mahitaji ya vigezo na taratibu za kiuamuzi kama zinavyoainishwa kwenye kanuni ya 39:5 (5.1 - 5.10) ya kanuni hizi ataadhibiwa kwa kupewa Onyo kali au Karipio au Kufungiwa kipindi kuanzia mwezi mmoja mpaka mwaka mmoja, kuondolewa kwenye ratiba ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au/na kushushwa Daraja la Uamuzi na au Kufutwa kwenye orodha ya waamuzi wanaotambuliwa na TFF na kunyang'anywa leseni yake ya uamuzi.

43: Udhhibiti - Kamishna/Mtathimini Waamuzi

- (1) Kamishna/Mtathimini Waamuzi wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anawajibika kujiheshimu, kuwa makini na kushughulikia masuala yote ya mchezo ipasavyo na kuyatolea taarifa kwa kutumia fomu maalum kwa ukweli na umakini ili kusaidia Uendeshaji bora wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (2) Kamishna wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anaweza kuchukuliwa hatua stahili kwa makosa yoyote yaliyotokana na mchezo wa kirafiki aliosimamia uliohusisha timu ya/za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (3) Kamishna/Mtathimini wa waamuzi anaweza kuadhibiwa kwa Onyo au Karipio au kufungiwa kati ya miezi mitatu mpaka miaka mitatu au kuondolewa kwenye ratiba ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa au kuondolewa kwenye Orodha ya Makamishna wanaotambuliwa na TFF endapo atabainika au kuthibitika kufanya katika yafuatayo:
  - (3.1) Akishindwa kutoa taarifa ya mchezo kwa usahihi na ukweli ikiwemo taarifa ya mchezaji bora wa mchezo husika, au akishindwa kuwasilisha taarifa ya mchezo aliosimamia ndani ya saa 12 baada ya mchezo kumalizika, au akibainika kushirikiana na mwamuzi kuandika taarifa ya mchezo kwenye maudhui ya taarifa, au akishindwa kutaarifu matukio mengine yaliyotokea kuhusiana na mchezo husika, au akitumia uongo wowote kwenye taarifa yake.
  - (3.2) Atakayebainika kuchelewa au kushindwa kufika kwenye kikao cha maandalizi ya mchezo, au kushindwa kufika kwenye mchezo kiasi cha kusababisha ratiba ya Makamishna kubadilishwa au mchezo kucheza bila kamishna bila kutoa taarifa inayokubalika kwa wakati, au atakayebainika kutumia kilevi cha aina yoyote wakati wa kikao cha maandalizi ya mchezo (*pre-match meeting*) au wakati wa mchezo au kuendesha kikao cha Maandalizi ya mchezo akiruhusu ushiriki wa maofisa wa timu na wengineo wasiohusika.

- (3.3) Kamishna atakayebainika kukataa kupokea Pingamizi la Mchezo au Malalamiko kwa sababu zisizokuwa za msingi.
  - (3.4) Kamishna/Mtathimini waamuzi atakayebainika kuwa alitoa visingizio visivyokua na msingi kukwepa mchezo aliopangwa.
  - (3.5) Kamishna akishindwa kufanyia kazi pingamizi la mchezo lililowasilishwa kwake, kwa kutafuta ushahidi wa kusaidia maamuzi ya malalamiko husika.
  - (3.6) Kamishna atakayeshindwa kutoa taarifa sahihi za matukio ya vurugu ikiwemo mwamuzi kushambuliwa na kupigwa, kwa kuainisha ipasavyo wahusika.
- (4) Kamishna/Mtathimini waamuzi atakayebainika kuwa anadai hongo au amepokea au ametoa hongo au kuhusika na matendo yeyote yanayoashiria hongo ikiwa ni pamoja na kutoa taarifa ya mpango wa hongo inayotia mashaka, au kushawishi kuteuliwa na/au kupangwa kwa njia yoyote atafungiwa maisha.
  - (5) Kamishna atakayeondolewa au kufungiwa kwa kipindi zaidi ya miezi sita hatajumuishwa kwenye orodha ya Makamishna wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na Ligi za juu yake msimu unaofuata.

44: Udhibiti kwa Makocha

- (1) Kocha (*coach*) yeyote atakayefanya jambo lolote kati ya yanayoainishwa kwenye kanuni 44 ataadhibiwa kwa mujibu wa Kanuni hii. Kocha yeyote anaweza pia kudhibitiwa na kanuni hii kwa makosa yanayotokana na mchezo wa kirafiki unaotambulika alioshiriki na timu yake.
- (2) Akimshambulia mwamuzi, mchezaji au kiongozi yeyote, kwa maneno au vitendo, kabla, wakati au baada ya mchezo, atatozwa faini isiyopungua sh. 300,000 (laki tatu) na kufungiwa michezo isiyopungua mitatu (3), bila ya kujali adhabu yoyote iliyotolewa na mwamuzi kiwanjani.
- (3) Akitoa kauli au ishara inayoashiria au kushawishi shari/uvunjifu wa amani kabla, wakati au baada ya mchezo atatozwa faini isiyopungua sh. 300,000 (laki tatu) na kufungiwa michezo isiyopungua mitatu (3).
- (4) Akibainika kuwa anadai hongo au amepokea/ametoa hongo au kuhusika na matendo yoyote yanayoashiria hongo ikiwa ni pamoja na kutoa taarifa ya mpango wa hongo inayotia mashaka, kutoa taarifa ya mchezo isiy sahihi kwa makusudi atafungiwa maisha.
- (5) Akijishirikisha na vitendo vyovyote vile vinavyoashiria imani za uchawi au ushirikina atatozwa faini isiyopungua sh. 300,000 (laki tatu) na kufungiwa michezo isiyopungua mitatu (3).
- (6) Akifanya kitendo chochote cha kinyume na maadili ya taaluma ya ukocha wa mpira wa miguu kama vile kuhudhuria kikao cha maandalizi ya awali ya mchezo au kusimamia benchi la ufundi katika mchezo akiwa amelewa atafungiwa kipindi kisichopungua mwaka mmoja au/na faini ya sh. 300,000.
- (7) Akibainika kughushi saine ya mchezaji au kufanya tendo lolote kwa lengo la kukamilisha zoezi la usajili kwa udanganyifu atanyang'anywa leseni ya ukocha na kufutwa kwenye orodha na kuchukuliwa hatua za kisheria.

- (8) Akibainika kusababisha timu kutofika uwanjani na kukosa mchezo, baada ya kuhudhuria kikao cha maandalizi, atatozwa faini ya sh. 500,000 (laki tano) na kufungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na mbili (12).
- (9) Akibainika kusababisha au kuhamasisha vurugu au kugomea mpaka kusababisha mchezo kuvunjika atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na miwili na faini ya sh. 500,000 (laki tano).
- (10) Akithibitika kutoa shutuma, kejeli au kushambulia mwamuzi wa mchezo, msimamizi, TFF kwenye vyombo vya habari atafungiwa kushiriki mechi tatu mpaka sita na/au kutozwa faini ya sh. 600,000 (laki sita).
- (11) Akithibitika kumchezesha mchezaji ambaye ni batili kiusajili au ambaye usajili wake haujathibitishwa na TFF atafungiwa kwa kipindi cha mwaka mmoja na faini ya shilingi 500,000 (laki tano).
- (12) Kocha au Kiongozi wa Benchi la Ufundi atakayetolewa na mwamuzi kwenye mchezo wa RCL (*ordered off*) atafungiwa kuiongoza timu yake kwenye vyumba vya kuvalia na benchi la ufundi katika michezo isiyopungua miwili (2) inayofuatia ya timu yake na faini isiyozidi shilingi 500,000 (laki tano).
- (13) Kocha atakayekataa kuhojiwa na vyombo vya habari kwenye mchezo wa RCL baada ya kutakiwa kufanya hivyo na maofisa wa mchezo atafungiwa kuiongoza timu yake kwenye vyumba vya kuvalia na benchi la ufundi la timu yake katika michezo miwili (2) inayofuata na/au kutozwa faini isiyozidi shilingi 500,000.
- (14) Kocha yeyote atakayebainika/kuthibitika kushiriki/kufanya kitendo chochote kingine cha uvunjaji taratibu au ukiukaji mwingine wowote taratibu kwa mujibu wa kanuni hizi au taratibu nyingine za uendeshaji Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ambao haukuainishwa katika kanuni hii ataadhibiwa kwa kupewa Onyo kali au Karipio na/au Faini kati ya sh. 200,000 (laki mbili) mpaka sh. 2,000,000 (milioni mbili) na/au kufungiwa kwa kipindi kati ya miezi mitatu mpaka miezi ishirini na nne au michezo kati ya mitatu mpaka kumi.

45: Udhhibiti kwa Viongozi

Kiongozi yeyote atakayefanya jambo lolote kati ya haya yafuatayo, ataadhibiwa kwa mujibu wa Kanuni hii:

- (1) Akibainika kudai, kupokea/kutoa hongo au kuhusika na vitendo vinavyoashiria hongo ikiwa ni pamoja na kushawishi hongo kwa waamuzi au wachezaji wa timu yoyote kwa namna yoyote atafungiwa maisha.
- (2) Akimshambulia Mwamuzi, mchezaji au kiongozi mwingine yoyote, kwa maneno au vitendo, kabla, wakati au baada ya mchezo atafungiwa kwa kipindi kisichozidi miezi sita na faini ya sh. 200,000 (laki mbili).
- (3) Akifanya kitendo chochote kinachoashiria imani ya ushirikina atafungiwa kwa kipindi kisichozidi miezi sita na faini ya sh. 200,000 (laki mbili).
- (4) Akifanya kitendo chochote ambacho ni kinyume cha maadili ya taaluma ya uongozi wa mpira wa miguu kama vile kuhudhuria kikao cha maandalizi ya awali ya mchezo husika/au kusimamia shughuli za mchezo husika akiwa ameleva atafungiwa kwa kipindi kisichozidi miezi kumi na miwili (12).
- (5) Akishindwa kutoa taarifa zinazohitajika TFF kwa mujibu wa maagizo husika atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi mitatu (3).

- (6) Akitoa taarifa isiyo sahihi kiasi cha kupotosha maamuzi ya TFF atafungiwa kwa kipindi kisichozidi miezi kumi na miwili (12).
- (7) Akitoa matamshi au ishara za matusi dhidi ya mashabiki, akitoa matamshi, ishara za matusi yenye nia ya kumdhalilisha kiongozi mbele ya jamii awe wa TFF, Klabu au Taifa atatozwa faini ya sh. 500,000 (laki tano) na kufungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi mitatu (3).
- (8) Kiongozi atakayebainika kushindwa/kukaidi kutii maamuzi au maagizo ya TFF atafungiwa kwa kipindi kati ya miezi mitatu (3) na miaka mitatu (3) na kutozwa faini isiyopungua sh. 500,000 (laki tano).
- (9) Ni marufuku kwa kiongozi wa Klabu kushutumu au kutoa matamshi yenye lengo la kumkashifu au kumdhalilisha kiongozi wa TFF/FA (M) kwenye vyombo vya habari. Kiongozi atakayekiuka atafungiwa kwa kipindi kati ya miezi sita (6) mpaka kumi na miwili (12) na faini ya sh. 300,000 (laki tatu).
- (10) Kiongozi akibainika kuhudhuria kikao cha maandalizi ya mchezo kwa kujisingizia cheo kisicho kuwa chake atatozwa faini ya sh. 300,000 (laki tatu) na/au kufungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi mitatu (3).
- (11) Uongozi ukibainika kughushi saini ya mchezaji kwa lengo la kukamilisha zoezi la usajili kwa udanganyifu, kiongozi husika wa klabu husika atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miaka mitano na hatua za kisheria zitachukuliwa dhidi yake/yao.
- (12) Kiongozi akibainika kutoa taarifa au nyaraka zisizo sahihi au za udanganyifu kwa TFF kwa lengo la kufanikisha usajili wa mchezaji au jambo lolote lililo na masharti maalum atakabiliwa na adhabu ya faini ya sh. 600,000 (laki sita) au kufungiwa kwa kipindi cha miezi kumi na mbili (12).
- (13) Kiongozi atakayebainika kusababisha timu kutofika uwanjani na kukosa mchezo, baada ya kuhudhuria kikao cha maandalizi, atatozwa faini ya sh. 500,000 (laki tano) na kufungiwa kipindi kisichopungua miezi kumi na mbili.
- (14) Akibainika kusababisha au kuhamasisha vurugu au kugomea mpaka kupelekea mchezo kuvunjika atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na miwili na faini ya sh. 500,000 (laki tano).
- (15) Akibainika kushawishi, kupotosha au kuzuia maamuzi/utekelezaji wa maamuzi ya TFF, atatozwa faini ya sh. 3,000,000 (milioni tatu) na/au kufungiwa kujihusisha na masuala ya mpira wa miguu kwa kipindi cha miaka saba.
- (16) Kiongozi yeyote atakayeweka saini ya uongo kwa madhumuni yoyote yale au atakayetoa taarifa zisizo sahihi na kupotosha vyombo vingine katika maamuzi yake kuhusiana na usajili na uhamisho atakabiliwa na adhabu ya kufungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi sita.
- (17) Kiongozi atakayekataa au kukwepa bila sababu ya msingi kusaini fomu/mkataba ya/wa usajili kwa madhumuni ya uhamisho atakabiliwa na adhabu ya kufungiwa kipindi kisichopungua miezi sita.
- (18) Msimamizi wa Kituo atakayeshindwa kutekeleza majukumu yake ipasavyo ikiwemo kushindwa kutuma fedha na taarifa za fedha za kituo chake kiusahihi kwa TFF ataondolewa kwenye orodha ya wasimamizi wa kituo bila ya kujali hatua nyingine zinazoweza kuchukuliwa na TFF.

46: Udhhibiti kwa Kilabu

- (1) Kilabu yoyote inayoshiriki Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inawajibika kuwa Kilabu iliyosajiliwa kwa Mujibu wa Sheria za baraza la Michezo la Taifa na iliyo halali kufanya shughuli zake kwa Mujibu wa Masharti ya Usajili wake kwa wakati wa Ushiriki wake kwenye mchakato na Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kwa Msimu na wakati husika ili kukidhi Masharti ya Ushiriki na kuwa halali kwa RCL.
- (2) Klabu ina wajibu wa kuhakikisha wachezaji, viongozi, wanachama na wapenzi wake wanajiheshimu na hawajihusishi na vitendo vyovyote vya utovu wa nidhamu kama vile matusi, vitisho, vurugu, vitendo vinavyoashiria imani za kishirikina na vitendo vyovyote vingine visivyokuwa vya kimichezo kwenye viwanja vya michezo. Klabu ambayo washabiki/wachezaji/viongozi wake watafanya vitendo hivyo itatozwa faini ya sh. 500,000 (laki tano).
- (3) Mshabiki atakayethibitika kutoa matusi, vitisho, vurugu, kuashiria uchawi au ushirikina na vingine vya uvunjifu wa kanuni na taratibu au visivyo vya kiungwana atafungiwa kuingia uwanjani kipindi kisichopungua miezi 3 na 12.
- (4) Klabu pia zitawajibika kulipa gharama za matibabu na kulipa gharama za mali zilizoharibika kwa waathirika wa vurugu za washabiki wake zitakazofanyika kabla, wakati au baada ya mchezo.
- (5) Klabu kitapoteza mchezo ambao utathibitika kuvunjika kutokana na vurugu za washabiki wake.
- (6) Klabu zinatakiwa zihakikishe viongozi wao waliosimamishwa na TFF kujishughulisha na uongozi wa klabu wanatii adhabu zao na kuzitekeleza. TFF itachukua hatua zaidi ikiwemo kuitoa faini au kuiondoa klabu kushiriki katika Ligi iwapo klabu hiyo itaruhusu viongozi wake waliosimamishwa kujishughulisha na masuala ya uongozi ndani ya kipindi cha adhabu.
- (7) Klabu itakayoshindwa kupeleka timu uwanjani baada ya kuhudhuria kikao cha maandalizi ya mchezo itatozwa faini ya sh. 3,000,000 (milioni tatu) na kushushwa daraja, na kiongozi aliyeshiriki kutopeleka timu uwanjani atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na mbili (12), kutojishirikisha na masuala yote ya mpira wa miguu na faini ya sh. 500,000.
- (8) Iwapo klabu inashindwa kulipa faini iliyotozwa sambamba na kushushwa daraja haitaruhusiwa kushiriki Ligi katika ngazi ilipo.
- (9) Timu itakayomchezesha mchezaji aliye chini ya adhabu ya kufungiwa au kusimamishwa au aliyetakiwa kulipa faini na hajalipa kwa mujibu wa Kanuni hii itapoteza mchezo huo na timu pinzani itapewa ushindi.
- (10) Kilabu itakayoshindwa kutekeleza masharti ya Udhamini yaliyoelekezwa na TFF ikiwemo kuvaa na kuheshimu matangazo ya udhamini itatozwa faini ya sh. 1,000,000 kwa kila mchezo itakaokiuka na inaweza kuchukuliwa hatua zaidi zikiwemo kupoteza sifa ya kushiriki RCL na kufungiwa.
- (11) Timu ambayo wachezaji wake wataonyeshwa kadi zaidi ya tano katika mchezo mmoja itatozwa faini isiyozidi shilingi 500,000 (laki tano).

- (12) Klabu itakayomchezesha mchezaji anayetumikia adhabu ya kuonyeshwa kadi tatu (3) za njano au kadi nyekundu kwa mujibu wa kanuni ya 41 itapoteza mchezo na timu pinzani itapewa ushindi. Kilabu inaweza kuomba kwa TFF Taarifa za Kadi zinazohusu wachezaji wake.
- (13) Endapo mchezaji ameshiriki kucheza mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na baadae kugundulika usajili wake ulikuwa na kasoro baada ya kuthibitishwa na TFF kwa taarifa ambazo TFF haikuzijua kabla na hakuwa amewekewa pingamizi la usajili, timu husika itatozwa faini ya sh. 300,000 (laki tatu) kwa kila mchezo aliocheza, matokeo ya uwanjani yatabaki kama yalivyo.
- (14) Klabu inatakiwa kuhakikisha faini yoyote inayoihusu klabu, kocha, kiongozi au mchezaji wa timu yake inalipwa kama ilivyohitajika na endapo haitalipwa kwa masharti yaliyowekwa ya kanuni hizi wahusika hawataruhusiwa kushiriki shughuli yoyote katika klabu na timu mpaka faini itakapolipwa.
- (15) Timu haitaruhusiwa kucheza mchezo wake unaofuata endapo imeshindwa/inakaidi kulipa faini iliyotozwa ikiwa imekwishaamriwa kulipa faini hiyo, na endapo timu itazuiliwa kucheza mchezo husika itakuwa imekosa kucheza mchezo mmoja wa ratiba ya Ligi kwa mazingatio ya kanuni 30:2
- (16) Timu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa itakayocheza mchezo wa kirafiki ambao hautambuliwi na TFF au FA(M) itatozwa faini ya shilingi 300,000 (laki tatu).
- (17) Timu itakayoshindwa bila sababu za msingi/itakayokaidi kushiriki mashindano baada ya kuteuliwa na TFF kutokana na nafasi yake kwenye Ligi ya Mabingwa wa Mikoa itatozwa faini ya shilingi 500,000 (laki tano).
- (18) Timu yoyote inaposhindwa, kukaidi au kuchelewa kulipa malipo (*sio faini*) inayoamriwa kulipa na TFF inaweza kukatwa malipo hayo na TFF kutoka kwenye chanzo chake chochote cha fedha kilicho kwenye mamlaka ya TFF.
- (19) Klabu ambayo itashindwa au kukaidi kutii maagizo/maamuzi au utekelezaji wa maamuzi ya TFF itatozwa faini ya sh. 3,000,000 (milioni tatu) au/na kuondolewa kwenye Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na kushushwa daraja.
- (20) Timu yoyote itakayocheza mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa bila kuwa na kocha mwenye ujuzi kwa kanuni ya 75:1,2,3) itatozwa faini ya shilingi 200,000 (laki mbili) kwa kila mchezo kwa michezo mpaka mitatu (3) ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa, endapo bado haijawa na kocha anayehitajika itaondolewa kwenye Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na kushushwa daraja/kufungiwa.
- (21) Timu itakayomchezesha mchezaji ambaye mkataba wake na klabu hiyo umekwisha au usajili wake haujathibitishwa na TFF kwa timu hiyo kwa msimu husika itapoteza mchezo huo.
- (22) Timu yoyote itakayokiuka masharti ya msingi ya mkataba wa usajili wa mchezaji wa klabu nyingine, au masharti ya kanuni hizi kuhusu mchezaji wa klabu nyingine mwenye mkataba (kanuni 73:5) au itakayokutwa na makosa mengi na makubwa ya udanganyifu kuhusiana na usajili na uhamisho wa wachezaji itakabiliwa na adhabu ya faini na/au zuio la usajili kwa kipindi kimoja mpaka vitatu vya usajili.

- (23) Timu iliyomchezesha mchezaji aliyethibitishwa usajili wake lakini aliyebainika kubadili jina kwa nia ya kudanganya au kubainika kutumika udanganyifu mwingine kufanikisha kukamilisha usajili wake au mchezaji aliyebainika usajili wake kuwa na kasoro baada ya kuthibitishwa italipa faini kati ya sh. 300,000 (laki tatu) na sh. 2,000,000 (milioni mbili) kwa kila mchezo aliocheza mchezaji huyo, lakini matokeo ya uwanjani yatabaki kama yalivyotokea.
- (24) Timu itakayobainika kumchezesha mchezaji ambaye hajasajiliwa na klabu hiyo itapoteza mchezo wowote husika, italipa faini ya sh. 500,000 (laki tano) na mchezaji husika atafungiwa kwa kipindi kisichopungua miezi kumi na miwili bila ya kujali kulalamikiwa au la.
- (25) Klabu yoyote itakayowasilisha usajili wake ndani ya saa 48 (arobaini na nane) baada ya tarehe ya mwisho itakayotangazwa na TFF itatozwa faini ya shilingi 100,000 (laki moja) kwa uchelewaji huo, endapo pia itashindwa kuwasilisha ndani ya saa hizo 48 baada ya siku ya mwisho iliyotangazwa na TFF, usajili wake hautapokelewa na itakuwa imepoteza sifa na kutafsiriwa kujiondoa yenyewe kwenye Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na itashushwa daraja.
- (26) TFF inaweza kufanya uchunguzi na maamuzi juu ya fujo/vitendo vya mashabiki wa klabu vilivyokithiri au vilivyo na madhara zaidi na/au visivyozingatia utu na haki za binadamu na/au vya kibaguzi siku au wakati kabla ya mchezo, wakati wa mchezo na baada ya mchezo. Adhabu za faini kati ya shilingi 500,000 na sh. 3,000,000 itatozwa, klabu kufungiwa kutumia uwanja wake wa nyumbani au adhabu nyingine stahili kwa aina ya tukio na wakati.
- (27) Klabu hairuhusiwi kutumia mchezaji yeyote aliyethibitishwa usajili wake baada ya maamuzi kufanyika kwa mchezo wowote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa unaoamuliwa kurudiwa kwa uzingativu wa kanuni ya 32:7.
- (28) Timu hairuhusiwi kumtumia katika mchezo wake wowote mchezaji ambaye anatomika adhabu ya kusimamishwa/kufungiwa. Ukiukwaji wowote utapelekea timu kupoteza mchezo au kwa manufaa ya athari inayostahili endapo timu ilikwishapoteza mchezo husika.

47: Adhabu za Kilabu kwa Wachezaji

- (1) Klabu yoyote inaweza kutoa adhabu inayostahili na kwa mujibu wa utaratibu dhidi ya mchezaji wake yeyote itakayotumika ndani ya nchi tu. Klabu haina mamlaka ya kumfungia mchezaji wake nje ya nchi.
- (2) Adhabu zote zitakazotolewa na klabu ni lazima zithibitishwe na TFF kabla adhabu hiyo haijaanza kutekelezwa, TFF inaweza kufuta, kupunguza au kuongeza adhabu ikiwa ni pamoja na kumfungia mchezaji husika nje ya nchi.
- (3) Klabu haitakuwa na mamlaka ya kumfungia mchezaji kwa kipindi kinachozidi msimu wa ligi husika au kwa mchezaji mwenye mkataba, zaidi ya kipindi cha mkataba wake na klabu hiyo.
- (4) Kabla klabu yoyote haijatoa adhabu yoyote ni lazima mchezaji anayehusika apewe nafasi ya kujitetea.
- (5) Klabu yoyote itakayotoa adhabu kwa mchezaji wake na kutuma taarifa hiyo TFF ili adhabu hiyo ithibitishwe, italazimika kutuma TFF vielelezo vyote vinavyohusika ikiwa ni pamoja na muhtasari wa kikao kilichotoa adhabu hiyo.

- (6) Endapo mchezaji hajaridhika kutokana na adhabu aliyopewa na klabu yake anaweza kukata rufani kwa TFF kabla adhabu yake haijathibitishwa na TFF.

48: Dawa Haramu

- (1) Hairuhusiwi kwa mchezaji yeyote kutumia dawa za kulevya au za kuongeza nguvu wakati wowote kuhusiana na/katika mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa (RCL)
- (2) Mchezaji yoyote atakayetakiwa kufanya vipimo vya kubaini matumizi ya dawa za kulevya au kuongeza nguvu akiwa mchezoni anawajibika kufanya hivyo, endapo atagundulika kuwa anatumia dawa za kulevya au kuongeza nguvu au akikataa kufanya vipimo hivyo atafungiwa kwa kipindi cha miezi kumi na mbili (12).

SURA XII

HADHI YA WACHEZAJI**XII: SURA****49: Wachezaji wa Ridhaa/Kulipwa**

- (1) Wachezaji wanaoshiriki soka rasmi ni wachezaji wa ridhaa au wa kulipwa.
- (2) Mchezaji wa kulipwa ni Yule mwenye mkataba wa maandishi na klabu na analipwa zaidi ya gharama halisi anazolingia kutokana na shughuli zake za soka. Wachezaji wengine wote tofauti na hivyo wanahesabiwa kuwa ni wa ridhaa.

50: Kupata Upya Hadhi ya Ridhaa

- (1) Mchezaji aliyesajiliwa kama mchezaji wa kulipwa hawezi kusajiliwa tena kama mchezaji wa ridhaa mpaka zipite angalau siku 30 (thelathini) baada ya mchezo wa mwisho aliocheza kama mchezaji wa kulipwa.
- (2) Hakuna fidia inayolipwa kwa kupata upya hadhi ya ridhaa. Iwapo mchezaji anasajiliwa upya kama wa kulipwa katika kipindi cha miezi 30 (thelathini) ya kurudishiwa hadhi ya ridhaa, klabu yake mpya italipa fidia ya mafunzo kwa mujibu wa ibara ya 20 ya kanuni za FIFA.

51: Kuacha Shughuli

- (1) Wachezaji wa kulipwa wanaomaliza muda wao wa mkataba na wachezaji wa ridhaa wanaomaliza muda wao, watabaki kuwa wamesajiliwa TFF ambapo ndipo klabu yao waliyochezea mwisho kwa kipindi cha miezi 30 (thelathini).
- (2) Kipindi hiki kinaanza siku ambayo mchezaji atachezea klabu mara ya mwisho katika mchezo rasmi.

52: Wachezaji Wasiosajiliwa

Iwapo mchezaji asiyesajiliwa na TFF anacheza mechi rasmi yoyote ya klabu, mchezaji huyo atahesabika kucheza kinyume cha Kanuni. Bila kuathiri hatua yoyote inayotakiwa kurekebisha athari inayosababishwa na kucheza huko, adhabu na vikwazo vitawekwa kwa mchezaji na klabu kwa mujibu wa Kanuni.

53: Kuachwa Huru

Kila klabu italazimika kuwasilisha TFF kwa maandishi, majina ya wachezaji inaowaacha huru au watakaositisha mikataba yao kuwa huru katika usajili wa msimu ujao wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa unaoanza katika muda utakaotangazwa na TFF na klabu italazimika kumpa taarifa ya maandishi mchezaji/wachezaji husika.

54: Wachezaji Waliopandishwa

Klabu itaruhusiwa kusajili wachezaji wa timu yake ya vijana ambao walithibitishwa na TFF katika usajili wa klabu husika msimu uliopita. Mchezaji yeyote wa timu ya vijana ambaye hakusajiliwa na kuthibitishwa na TFF katika msimu uliopita kwa klabu husika hataruhusiwa kusajiliwa katika klabu kama mchezaji aliyepandishwa au huru.

55: Wachezaji Huru

- (1) Mchezaji yeyote ambaye hakusajiliwa na klabu yoyote ya daraja lolote katika msimu uliopita atakuwa huru, hatahitaji uhamisho wala kulipiwa ada yoyote ya uhamisho.
- (2) Mchezaji yeyote ambaye klabu yake imemuacha huru kwa mujibu wa Kanuni ya 49 au imesitisha mkataba wake au mkataba wake umemalizika atakuwa huru, wala hatalipiwa ada yoyote ya usajili.
- (3) Mchezaji wa timu ya vijana ya klabu husika anapopandishwa timu ya Pili ya klabu yake atakuwa huru hatahitaji uhamisho wala kulipiwa ada yoyote ya uhamisho.

56: Meneja wa Mchezaji

- (1) Mchezaji yeyote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anaweza kutambulisha mwakilishi (*meneja*) wake ambaye anaweza kushughulikia jambo lolote linalomuhusu mchezaji husika aidha kwa pamoja au kwa uwakilishi. Mchezaji na Meneja watatakiwa kuwasilisha Mkataba wa makubaliano baina yao.
- (2) Meneja wa Mchezaji anawajibika kuwa na Mkataba wa Makubaliano baina yake na mchezaji uliothibitishwa na TFF unaoainisha wajibu na haki za kila upande ambapo Wakala wa Mchezaji ni lazima awe mwenye leseni ya Uwakala aliyefuzu kwa mujibu wa taratibu za TFF na FIFA na anayehodhi Leseni ya Uwakala iliyo hai.
- (3) Mchezaji atawajibika kumtambulisha Meneja wake kwa klabu yake wakati akiingia mkataba na klabu husika na nakala ya utambulisho huo na nyaraka ambatanishwa kuwasilishwa TFF. TFF itathibitisha na kumsajili meneja huyo.

SURA XIII

UHAMISHO WA WACHEZAJI

XIII: SURA

57: Wachezaji wa Kuhamishwa

- (1) Mchezaji yoyote ambae hajamaliza mkataba au mkataba wake haujasitishwa na klabu yake, au ambaye hajamaliza msimu atakaposajiliwa na klabu nyingine ni lazima ahamishwe kuanzia ngazi ya klabu, wilaya, mkoa na TFF.
- (2) Mchezaji aliyerudi Tanzania baada ya kumaliza mkataba wake nje ya nchi hatakuwa huru mpaka atakapokamilisha taratibu za uhamisho wa kimataifa.
- (3) Mchezaji kutoka Zanzibar lazima Uhamisho wake uthibitishwe na ZFF.
- (4) Mchezaji wa timu za vijana anapohitajika kuhama anawajibika kufuata taratibu za uhamisho kwa mujibu wa kanuni hizi.

58: Uhamisho

- (1) Mchezaji anaweza kuhama/kuhamishwa kutoka klabu moja hadi nyingine kwa madhumuni ya kusajiliwa baada ya ligi kumalizika na/au katika kipindi cha usajili wa katikati ya msimu.
- (2) Klabu inayotaka kumsajili mchezaji aliyesajiliwa au aliye na mkataba uliobakisha muda zaidi ya miezi sita (6) na klabu nyingine, italazimika kuafikiana na klabu yake kuhusu uhamisho wake kabla ya kukubaliana na kumsajili mchezaji huyo. Klabu inawajibika kuheshimu masharti ya msingi ya mkataba wa mchezaji wa klabu nyingine.
- (3) Mchezaji aliyesajiliwa au aliye na mkataba na klabu anaposajiliwa kuhamishwa kwenda klabu nyingine katika kipindi cha usajili wa katikati ya msimu, atajiunga na klabu yake mpya kwa uzingativu wa makubaliano ya maandishi baina ya klabu zinazohusika na uhamisho huo, na hataruhusiwa kuchezea klabu yake mpya kwa michezo ya RCL mpaka usajili wake umepitishwa na TFF.
- (4) Endapo kiongozi wa klabu anayohama mchezaji amekataa au amekwepa kuidhinisha uhamisho wa mchezaji wa daraja la chini (*asiye na mkataba*) anayetaka kuihama klabu yake kuhamia klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa baada ya msimu wa ligi kwisha, katibu wa FA(W) husika ataidhinisha uhamisho huo baada ya mchezaji aliyeomba kuhama kumthibitishia kwa maandishi kuwa anakusudia kuhamia klabu hiyo mpya lakini katibu wa klabu yake ya sasa anakwepa/hataki kuidhinisha uhamisho wake.
- (5) Nakala za barua ya uthibitisho wa mchezaji wa daraja la chini (*asiye na mkataba*) kwenda kwa Katibu wa FA(W) husika ni lazima zitumwe pia kwa Katibu wa FA(M) husika na kwa Katibu Mkuu wa TFF.
- (6) Pamoja na kupokea nakala ya barua ya uthibitisho kwa mujibu wa kanuni ya 58:5, TFF inaweza kumwita mchezaji huyo kwa mahojiano kuhusiana na uthibitisho alioutoa kabla ya kufikia maamuzi.
- (7) Uhamisho na usajili wa wachezaji watoto na vijana walio na umri chini ya miaka 18 utazingatia kanuni za FIFA kwa wachezaji wa umri huo.
- (8) Ada za uhamisho wa mchezaji aliyemaliza msimu na asiye na mkataba kutoka Ligi ya Mikoa wa klabu inayotaka kumsajili na mgawanyo wake kwa mamlaka zinazohusika zitakuwa kama inavyoonekana kwenye jedwali A la uhamisho.

Jedwali A la Uhamisho

Klabu	TFF	FA (M)	FA (W)	Jumla
50,000/-	0/-	50,000/-	50,000/-	150,000/-

- (9) Ada hizi ni kima cha chini cha ada za uhamisho wa wachezaji. Kwa klabu yenye mkataba na mchezaji ina haki ya kudai malipo stahili zaidi kwa ajili ya uhamisho toka kwa klabu inayomtaka mchezaji wake.
- (10) Ada za uhamisho kwa mamlaka zingine hata kwa wachezaji wenye mikataba zitabaki kama zilivyo.
- (11) Mchezaji aliye na mkataba au aliyesajiliwa na klabu yoyote na hajamaliza msimu anapotakiwa kuhama uhamisho wake ni lazima uidhinishwe na klabu yake kwanza kabla ya kupitishwa na FA(W), FA(M) na TFF.
- (12) Ada za uhamisho kuhamia klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kwa mchezaji mwenye mkataba au aliyesajiliwa na hajamaliza msimu ni kama zinavyoonyeshwa kwenye jedwali B la Uhamisho.

Jedwali B la Uhamisho.

Klabu	TFF	FA (M)	FA (W)	Jumla
Maelewano	50,000/-	50,000/-	50,000/-	-

59: Uhamisho Zanzibar

- (1) Mchezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anapotakiwa kuhamia klabu ya Zanzibar atawajibika kupata ruhusa kutoka klabu yake ikiambatana na kuthibitishwa na FA(W) na FA(M) kabla ya kuidhinishwa na TFF.
- (2) Ada ya Uhamisho kwa klabu anachotoka mchezaji itatokana na maelewano baina ya klabu husika wakati ada za uhamisho kwa mamlaka nyingine ni kama zinavyoonyeshwa kwenye jedwali C la uhamisho.
- (3) Endapo mchezaji anayehamia Zanzibar atakuwa amemaliza mkataba kama mchezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na hajasajiliwa na klabu nyingine, uhamisho wake utaidhinishwa na FA(W), FA(M) na TFF.
- (4) Mchezaji kutoka Zanzibar aliyemaliza/kusitisha mkataba wake anayerudi Zanzibar atakuwa huru, TFF inaweza kuitaarifu ZFF juu ya hali ya sasa ya mchezaji huyo baada ya kupata uthibitisho kutoka klabu yake.

Jedwali C la Uhamisho

Klabu	TFF	FA (M)	FA (W)	Jumla
Maelewano	0/-	75,000/-	75,000/-	-

60: Uhamisho Nje ya Nchi

- (1) Uhamisho wa kimataifa unaombwa na kutolewa kwa chama cha mpira wa miguu cha kitaifa pekee kwa niaba ya klabu, na si kwa mchezaji au kiongozi wa klabu. Taratibu za mawasiliano ya maombi na utoaji wa hati ya uhamisho wa kimataifa yanafanyika kiofisi kupitia mawasiliano yanayoaminika kiofisi.
- (2) Mchezaji yeyote anaruhusiwa kuhamia klabu nyingine nje ya nchi baada ya kupata hati ya uhamisho ya kimataifa.
- (3) Kabla TFF haijatoa kibali, mchezaji analazimika kupata idhini ya klabu yake ya hapa nchini baada ya TFF kufanya mawasiliano na klabu hiyo.

- (4) Maombi ya kibali cha TFF na idhini yoyote itakayotolewa na klabu ni lazima vifanywe kwa maandishi.
- (5) Klabu inayotaka kumhamisha mchezaji na klabu inayohusika na mchezaji huyo zitakubaliana kuhusu ada/gharama za uhamisho.
- (6) Endapo itatokea kutokubaliana kati ya pande mbili zinazohusika na uhamisho huo kutokana na sababu yoyote ile TFF itatoa uamuzi kwa kuzingatia sheria na kanuni za TFF, CAF na FIFA.
- (7) TFF itatambua kumalizika au kuvunjika kwa mkataba wa mchezaji na klabu yake ya nje baada ya kupata cheti cha uhamisho wa kimataifa kutoka kwa chama cha soka cha nchi alipokuwa akicheza.

61: Wachezaji wa Kigeni

- (1) Klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inaruhusiwa kusajili wachezaji kumi na mbili (12) wa kigeni kutoka Miongoni mwa timu zilizoshiriki Ligi ya Mkoa wake kwa msimu husika na itaruhusiwa kucheza wachezaji wake wa kigeni nane (8) tu katika katika mchezo mmoja wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.
- (2) Wachezaji wa kigeni watathibitishwa usajili wao baada ya TFF kuhakiki usahihi wa taarifa zao na kukamilika kwa taratibu za uhamisho wa kimataifa.
- (3) Mchezaji yeyote wa kigeni anayesajiliwa katika Ligi ya Mabingwa wa Mikoa atalipiwa ada maalum ya shilingi 2,000,000/- (milioni mbili) kwa msimu ili usajili wake uweze kuthibitishwa na kuruhusiwa kucheza bila ya kujali ada yoyote nyingine iliyolipwa kwa ajili yake katika usajili wa Mkoa.
- (4) Usajili wa Mchezaji wa Kigeni wa nyongeza kwenye Dirisha la Usajili kwa ajili ya RCL atawajibika kukidhi masharti ya msingi ya usajili wa Dirisha hilo la Usajili wa nyongeza kwa mujibu wa Kanuni hizi.

62: Hati ya Uhamisho wa Kimataifa

Hati ya Uhamisho wa Kimataifa kwa mchezaji wa RCL itakuwa ni ile ile aliyombewa mchezaji husika katika usajili wake kwa Ligi ya Mkoa aliposajiliwa. Mchezaji asiyekuwa na hati ya Uhamisho wa Kimataifa hatakuwa halali kwa RCL hata kama alishiriki kucheza Ligi ya Mkoa husika na hakutakuwa na Maombi mapya ya hati husika.

63: Uhamisho kwa Mkopo

- (1) Mchezaji wa kulipwa anaweza kuhamishwa kwa mkopo kwa klabu nyingine kwa makubaliano ya maandishi kati yake na klabu zinazohusika. Uhamisho huo wa mkopo utafuata sheria zilezile zinazotumika katika uhamisho wa wachezaji, yakiwemo masharti ya fidia ya mafunzo na utaratibu wa mshikamano.
- (2) Klabu itakayompokea mchezaji kwa uhamisho wa mkopo haina haki ya kumhamisha mchezaji huyo katika klabu nyingine bila idhini ya maandishi ya klabu iliyomwachia mchezaji kwa mkopo na ya mchezaji husika.
- (3) Mchezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anaweza kuazimwa kwa mkopo kwa klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa tu, kipindi cha chini cha kusajili mchezaji anayehamishwa kwa mkopo kitakuwa muda kati ya kipindi kikubwa cha usajili na kipindi cha usajili wa katikati ya msimu.

- (4) Klabu isipokee/kutoa zaidi ya wachezaji watano kutoka timu moja. Inaweza kutoa/kupokea idadi yoyote ile ya wachezaji wa mkopo.
- (5) Klabu inayomchukua mchezaji kwa mkopo itawajibika kumlipa mshahara stahiki mchezaji huyo iliyemchukua kwa mkopo.

SURA XIV

USAJILI

XIV: SURA

64: Usajili wa Wachezaji

- (1) Mchezaji lazima asajiliwe na Chama cha soka ili kuchezea klabu kama mchezaji wa kulipwa au wa ridhaa kwa mujibu wa masharti ya Kanuni za FIFA. Ni wachezaji waliosajiliwa tu wanaostahili kushiriki katika soka rasmi. Kwa kujisajili, inamaanisha mchezaji anakubali kufuata sheria na Kanuni za FIFA, Mashirikisho na Vyama vya Soka.
- (2) Katika kipindi maalum cha usajili wa RCL, Kilabu inawajibika kusajili upya kwa TFF wachezaji wake waliosajiliwa na kutumika kwa Ligi ya Mkoa wake husika. Nakala halisi za Fomu ya mchezaji na Leseni yake katika ngazi ya Mkoa lazima iambatanishwe na Maombi Mapya ya usajili wa Mchezaji kwa ajili ya RCL kwa TFF. Ni wachezaji tu waliochezea timu husika katika Ligi ya mkoa wake wanaoruhusiwa pamoja na wachezaji wa nyongeza katika Usajili wa RCL ndio wanaoruhusiwa kushiriki RCL kwa msimu husika.
- (3) Kilabu ya RCL inaruhusiwa kuongeza wachezaji wasiozidi watano (5) wapya kutoka miongoni mwa wachezaji wa kilabu nyingine zilizoshiriki Ligi ya Mkoa wake kwa Msimu husika. Uthibitisho wa Uhamisho wa wachezaji wapya lazima uambatanishwe na Maombi ya Usajili husika. Ukiukwaji wowote wa masharti ya kanuni utavutia adhabu bila ya kujali kuthibitishwa kwa mchezaji na bila kuathiri matokeo ya michezo mchezaji aliyoshiriki.
- (4) Kilabu inayoruhuswa kusajili mchezaji wa nyongeza kwa ajili ya RCL ni ile ambayo haijatimiza idadi ya mwisho ya wachezaji thelathini (30) au ambayo imehamisha mchezaji kwenda kilabu nyingine ya ndani au ya nje ya nchi au iliyositisha/kumaliza mkataba wa mchezaji.
- (5) Mchezaji atasajiliwa katika kilabu moja tu kwa wakati mmoja lakini anaweza kusajiliwa katika kilabu hadi tatu kwa kipindi kati ya tarehe 01 Julai hadi Juni 30 mwaka unaofuata. Ataruhusiwa kucheza mechi rasmi katika klabu mbili tu.
- (6) Kutakuwa na Leseni maalum ya mchezaji itakayotolewa na TFF yenye taarifa zote muhimu za mchezaji husika. Mchezaji atatumia Leseni hiyo kwa Utambulisho wakati wa Mchezo. Mchezaji asiye na Leseni au ambaye Leseni yake imeharibika, kuchafuka, kukunjwa au kufutwafutwa kiasi cha kuathiri uhalisia wake hataruhusiwa kucheza mchezo wa RCL.
- (7) Kilabu na Mchezaji wanaweza kuingia mkataba utakaotambuliwa na TFF pamoja na kutimiza Masharti mengine ya Usajili ili TFF kumuidhinisha mchezaji husika kucheza RCL. Mchezaji wa RCL atalazimika kukamilisha Masharti ya usajili ili kusajiliwa katika kilabu husika.
- (8) Kila mchezaji wa RCL atatakiwa kuwa na namba yake ya kudumu ya jezi ya kuchezea iliyosajiliwa na kilabu yake wakati wa Maombi ya Usajili wa wachezaji. Mchezaji atatakiwa kutumia namba hiyo tu wakati wote katika michezo ya RCL na Mashindano mengine rasmi yanayotambuliwa na TFF.
- (9) Ukiukaji wowote wa Masharti ya Usajili ambao haujaainishwa ipasavyo kwenye kanuni hizi bado utastahili vikwazo vinavyofaa au/na kutozwa faini kati ya shilingi laki mbili (200,000) mpaka milioni mbili (2,000,000)

- (10) Kamati ya Sheria na Hadhi za Wachezaji ndio chombo kilicho na Mamlaka ya kushughulikia masuala ya usajili, kuthibitisha au kutengua Usajili wa Mchezaji.
- (11) TFF inaweza kutoa Leseni ya Dharura ya Mchezaji kabla ya Uthibitisho wa Usajili wa mchezaji kuwezesha kilabu inayowakilisha nchi katika Mashindano Mengine Maalum ya Kimataifa kukidhi Mahitaji ya Usajili wa Wachezaji katika Mashindano Maalum ya Kimataifa yaliyo na Masharti hayo endapo kuna Ulazima wa kufanya hivyo. Leseni hiyo Itatolewa kwa kuzingatia Uthibitisho wa Maelewano ya Kilabu zinazohusika na Uhamisho wa Mchezaji husika.
- (12) TFF inaweza kuidhinisha/kuthibitisha Usajili wa Mchezaji wa kigeni wa rishaa anayekidhi vigezo vya kusajiliwa kucheza RCL kwa kutumia Utaratibu wa Uhamisho wa Kimataifa kwa wachezaji wa Ridhaa. Uthibitisho huo hauna dhamana yoyote kwa mchezaji husika kwa taratibu nyingine za Usajili za Mashindano ya Kilabu ngazi ya CAF.
- (13) TFF inaweza kutoa Waraka Maalum kuhusiana na Usajili wa watoto na vijana utakaosomeka pamoja na Kanuni hizi utakaozingatia Kanuni za FIFA kwa Usajili na Matunzo ya Wachezaji walio na umri chini ya miaka kumi na nane (18).

65: Vipindi vya Usajili

- (1) Kutakua na kipindi maalumu cha usajili wa wachezaji kwa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kitakachotangazwa na TFF. Klabu zitawajibika katika kipindi hicho kusajili upya wachezaji wake iliyowatumia kwenye Ligi ya Mkoa wake husika kwa kipindi husika kwa mazingatio ya kanuni kwenye Sura ya XIV ya Kanuni hizi.
- (2) Mchezaji wa kulipwa wa RCL anaweza kusajiliwa tu katika hali ya upekee iwapo maombi ya usajili ya klabu yake yatawasilishwa kwa TFF wakati wa kipindi cha usajili kilichotangazwa na TFF kwa mazingatio tu ya kanuni 58:3

66: Majina na Idadi

- (1) Katika Mkataba, fomu, nyaraka na taarifa yoyote kuhusiana na usajili na uhamisho inalazimika kujazwa majina matatu (3) ya mchezaji.
- (2) Klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inaruhusiwa kusajili wachezaji wasiopungua 18 (kumi na nane) na wasiozidi 30 (thelathini) kutoka orodha ya wachezaji wake iliyowatumia katika ligi ya mkoa wake kwa msimu husika na nyongeza ya wachezaji watano (5) kwa mazingatio ya kanuni 58:3 kwa ajili ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa kwa msimu husika
- (3) Klabu ambayo itawasilisha maombi ya usajili wa wachezaji wake ikiwa na pungufu ya wachezaji 18 (kumi na nane) itakuwa imepoteza sifa za kuwa klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa.

67: Pasi ya Mchezaji

Klabu inawajibika kuwa na historia ya uchezaji ya mchezaji tangu alipoandikishwa kwa mara ya kwanza kwa kila mchezaji inayemsajili ambayo itawasilisha kwa TFF katika kipindi cha maombi ya usajili wa mchezaji. TFF itaitumia au kuitoa historia hiyo yatakapokuwepo mahitaji ya kufanya hivyo kwa mamlaka husika.

68: Maombi ya Usajili

- (1) Maombi ya usajili wa mchezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa yanayowasilishwa katika kipindi chochote cha usajili ni lazima yajumuishwe yafuatayo:
  - (1.1) Fomu ya orodha ya wachezaji wote (fomu mama).
  - (1.2) Fomu maalum iliyokamilika ya maombi ya usajili wa mchezaji.
  - (1.3) Nakala mbili za mkataba wa mchezaji (kwa aliye na mkataba).
  - (1.4) Cheti cha utimamu wa afya.
  - (1.5) Hati ya uthibitisho wa Bima kwa wachezaji na viongozi.
  - (1.6) Cheti cha kuzaliwa kwa kila mchezaji.
  - (1.7) Picha mbili ukubwa wa picha ya pasipoti (passport size).
  - (1.8) Hati ya uhamisho iliyo kamili (kwa wachezaji wa kuhamishwa).
  - (1.9) Uthibitisho wa usajili uliopita (kwa mchezaji anayepandishwa).
  - (1.10) Historia ya mchezaji ya uchezaji wa mpira wa miguu baada ya kutimiza miaka 12 (kumi na mbili) (players' passport).
- (2) Maombi ya usajili wa wachezaji wa RCL yanaweza kufanywa kwa mfumo wa kielektroniki kwa kutumia mtandao katika kompyuta na muombaji atawajibika kufuata taratibu na mahitaji yote ya mfumo huo kama yatakavyoelekezwa na TFF. Pamoja na uwasilishaji Maombi ya Usajili kwa njia hii TFF inaweza kuhitaji nyaraka zote muhimu zilizotumika na zilizoambatanishwa kwa hatua zake zaidi.

69: Pingamizi la Usajili

- (1) Klabu yoyote, FA(W), FA(M) na mamlaka nyingine wanaweza kuweka pingamizi kupinga usajili wa mchezaji yoyote kwenye kipindi cha Pingamizi kitachowekwa na kutangazwa na TFF.
- (2) Pingamizi ni lazima liwekwe katika kipindi maalum cha Pingamizi na lazima liwe kwa maandishi kwa TFF, likiainisha sababu na kuambatanisha vielelezo husika.
- (3) Klabu itapewa taarifa juu ya pingamizi ililowekwa na watatakiwa kujibu au kumaliza dosari zilizosababisha pingamizi kwa wakati kabla Kamati husika haijathibitisha usajili wa wachezaji.
- (4) Mchezaji ambaye dosari zake za usajili zilizobainishwa hazitakuwa zimemalizwa na klabu yake katika muda uliowekwa/uliotolewa usajili wake hautathibitishwa.

70: Katazo

- (1) Hairuhusiwi mchezaji yeyote kusajiliwa klabu zaidi ya moja kwa wakati mmoja. Mchezaji atakayesajili klabu mbili tofauti kwa wakati mmoja atafungiwa kucheza mpira wa miguu kwa mashindano yoyote rasmi kwa kipindi cha mwaka mmoja.
- (2) Mchezaji aliyesajiliwa katika kilabu za Ligi Kuu, Daraja la Kwanza na Daraja la Pili (*ikijumuisha na wachezaji wa timu za vijana*) kwa Msimu husika hataruhusiwa kusajiliwa wala kuchezea katika Kilabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa katika Msimu huohuo. Ukiukwaji wa kifungu hiki utavutia Adhabu kwa mchezaji, Viongozi na Kilabu husika.

- (3) Wachezaji wanaoruhusiwa kucheza RCL kwa Msimu husika ni wale tu waliosajiliwa na kilabu husika na kuidhinishwa na FA(M) husika ikiwemo mchezaji aliyeongezwa baada ya Ligi ya Mkoa husika kumalizika kama inavyoelekezwa na kanuni ya 64:2,3 ya Kanuni hizi na hatimae kuidhinishwa na TFF. Mchezaji yoyote anayekosa sifa zilizoainishwa hapa hataruhusiwa kucheza, na kucheza kwake kutavutia adhabu kwa mchezaji na kilabu yake.

71: Uthibitisho wa Usajili

- (1) Kamati ya Sheria na Hadhi za Wachezaji ya TFF ndiyo chombo chenye mamlaka ya kushughulikia masuala ya usajili wa wachezaji, kitathibitisha usajili kwa wachezaji wote wa timu za klabu za RCL.
- (2) TFF itathibitisha usajili wa wachezaji wote na klabu zinatakiwa kukamilisha na kuwasilisha usajili wa wachezaji wake kwa pamoja.
- (3) Mchezaji yeyote hataruhusiwa kuchezea klabu yoyote katika michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa mpaka tu usajili wake umethibitishwa na TFF.
- (4) TFF itatoa siku 4 (nne) kupokea pingamizi la usajili wa wachezaji kimaandishi juu ya usajili wa wachezaji tangu kutangazwa majina ya wachezaji wanaoombewa kusajiliwa na klabu husika.
- (5) TFF itatoa muda maalum kabla ya kufanya uthibitisho wa usajili wa wachezaji kwa klabu kumaliza dosari za usajili zilizogunduliwa au zinazotokana na pingamizi la usajili na kubainishwa, mchezaji ambaye dosari juu ya usajili wake hazitamalizwa katika muda huo usajili wake hautathibitishwa.
- (6) TFF haitotoa manufaa kwa mlalamikaji kwa malalamiko yoyote kuhusu usajili kwa mchezaji ambaye usajili wake umethibitishwa na TFF.
- (7) Endapo kumefanyika udanganyifu wowote kufanikisha usajili wa mchezaji yoyote wahusika wataadhibiwa kwa mujibu wa kanuni hizi bila kuathiri matokeo ya uwanjani.

72: Kutengua Usajili

Usajili wa mchezaji yeyote wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa uliothibitishwa unaweza kutenguliwa na TFF endapo itathibitika kuwa usajili huo umekiuka masharti ya kanuni hizi kwa taarifa zilizothibitika ambazo hazikujulikana kabla ya kuthibitishwa usajili wa mchezaji husika, bila ya kujali kuwa aliwekewa pingamizi la usajili au la. Mchezaji, Viongozi na Kilabu wataadhibiwa kwa mujibu wa Kanuni hizi bila kuathiri Matokeo ya michezo iliyohusika na mchezaji husika.

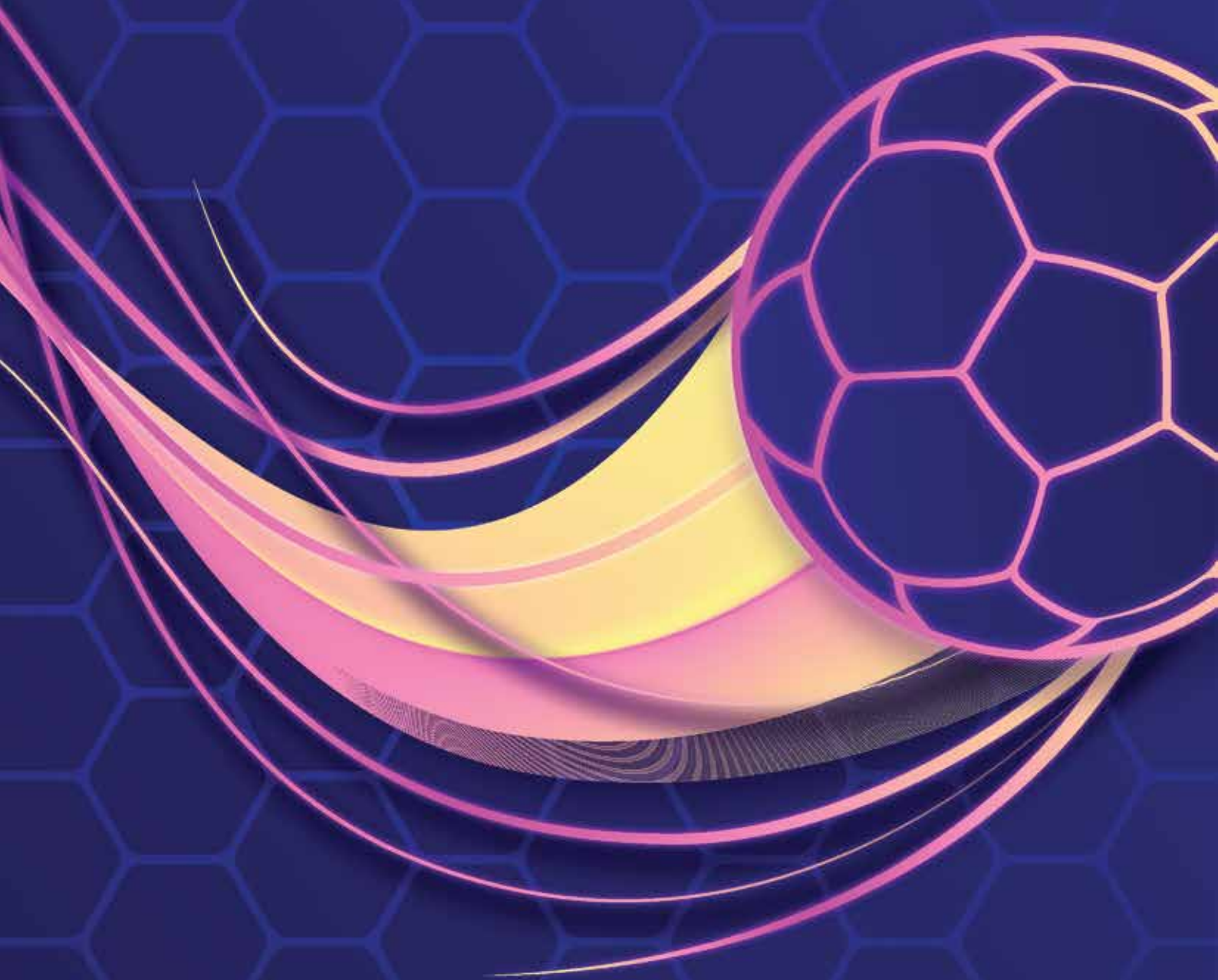
73: Mikataba

- (1) Klabu ya RCL inaweza kuwa na mkataba na mchezaji wake ili aweze kuidhinishwa kucheza katika michezo ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa na mashindano yoyote mengine rasmi yanayotambuliwa na TFF, mkataba huo utawasilishwa TFF wakati wa maombi ya usajili wa mchezaji husika.
- (2) Iwapo wakala anahusika, naye atatajwa katika mkataba.
- (3) Wachezaji chini ya umri wa miaka 18 (kumi na nane) hawaruhusiwi kuingia mikataba ya mchezaji wa kulipwa kwa kipindi kinachozidi miaka mitatu (3).

- (4) Muda wa chini wa mkataba utakuwa kati ya dirisha moja hadi lingine la usajili, wakati muda wa juu wa mkataba utakuwa miaka mitano. Mikataba ya muda mwingine wowote zaidi ya miaka mitano itakubaliwa tu kama inakubalika kutokana na sheria za nchi.
- (5) Mchezaji wa kulipwa atakuwa huru tu kuingia mkataba na klabu nyingine iwapo mkataba na klabu yake ya sasa umekwisha/utakwisha baada ya miezi sita. Klabu inayotaka kuingia naye mkataba haina budi kuitaarifu klabu yake ya sasa kwa maandishi kabla ya kufanya makubaliano yoyote na mchezaji huyo. Uvunjaji wowote wa sharti hili utastahili vikwazo vinavyofaa.
- (6) Uhalali wa mkataba wa mchezaji hautahesabiwa mpaka kuwe na matokeo mazuri ya upimaji afya na kutolewa kwa kibali cha kufanya kazi (*kwa wachezaji wa kigeni*).
- (7) Iwapo mchezaji wa kulipwa ataingia mkataba zaidi ya mmoja unaohusu kipindi kimoja, masharti yaliyowekwa katika kanuni za FIFA yatatumika.
- (8) Mikataba yote ya wachezaji wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa lazima isajiliwe na kuthibitishwa na TFF. Mkataba wa mchezaji ambao haujasajiliwa na kuthibitishwa na TFF hautatambuliwa.
- (9) Mchezaji aliye na mkataba wa zaidi ya miezi sita hatoruhusiwa kujisajili na klabu nyingine kabla ya klabu yake mpya kuafikiana na klabu yake ya sasa.
- (10) TFF itakuwa na ridhaa ya kuzingatia marekebisho au nyongeza yoyote katika mikataba ambayo haikuwasilishwa ipasavyo awali.
- (11) Usitishwaji wowote wa mkataba upande ni lazima ufanywe kwa maandishi.
- (12) Mikataba au mfumo wowote wa utunzaji wachezaji watoto (*walio na umri mpaka miaka kumi na sita*) kwa klabu za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa ni lazima uandikishwe TFF kwa kufuata kanuni za FIFA.
- (13) Mkataba wa usajili wa mchezaji na klabu utahesabika kuvunjika au kusitishwa mpaka tu taratibu za msingi za uvunjwaji au usitishaji zimefuatwa na kukamilishwa na chombo husika bila ya kujali upungufu wowote katika utekelezaji wa mkataba huo kwa upande wowote miongoni mwa pande husika za mkataba. Chombo husika kitatua hitilafu au upungufu wowote ya utekelezaji wa mkataba bila kuathiri/kuingilia nafasi/hali ya sasa ya mkataba husika.
- (14) Endapo kutatokea mvutano/kutokuelewana miongoni mwa pande husika za mkataba wa usajili wa mchezaji, Kamati ya Sheria na Hadhi za Wachezaji ya TFF ndio chombo cha usuluhishi na utatuzi wa mgogoro wowote wa kimkataba na uamuzi wake utakuwa wa mwisho. Upande wowote husika katika shauri unaweza kuomba marejeo (*review*) ya usikilizwaji wa shauri lao endapo haujaridhika na maamuzi ya awali, ada ya maombi ya marejeo itakuwa sh. 500,000 (laki tano).
- (15) SPUTANZA, TASMA na TAFCA zinaweza kuwakilisha wanachama wao katika utatuzi wa mgogoro wa kimkataba kwa ridhaa/maombi ya mwanachama husika.
- (16) Kila upande unaohusika na mkataba wowote wa usajili na uhamisho wa mchezaji unawajibika kutekeleza bila kukosa wajibu wake kimkataba na kuheshimu masharti yote ya mkataba husika. Kila upande unaohusika na Mkataba utawajibika kuwa na nakala halisi (original) ya mkataba miongoni mwa nakala zilizosajiliwa na TFF.

SURA XV

DAWATI LA UFUNDI

XV: SURA

74: Viongozi wa Ufundi

TFF inaweza kufanya uchunguzi na ufuatiliaji kuhakiki utekelezaji na uzingativu wa kikanuni uliokusudiwa kuhusiana na viongozi wa dawati la ufundi kwa mujibu wa kanuni hizi na ikibidi kutoa adhabu za faini na nyinginezo katika kuhakikisha kuwa kila klabu kinakuwa na wataalamu wenye sifa zinazohitajika katika kiwango cha Ligi ya Mabingwa na wanaotekeleza majukumu yao ipasavyo.

75: Makocha

- (1) Kila klabu kinapaswa kuajiri kocha mkuu na wasaidizi wenye sifa na ujuzi wa kutosha kwa timu ya kwanza (wakubwa) na wanaokubalika kwa mujibu wa taratibu za TFF na mikataba yao kusajiliwa TFF.
- (2) Kocha toka nje ya nchi atathibitishwa kwanza na TFF kwa kuzingatiwa pia kupatikana kwa kibali stahili cha kuishi na kufanya kazi nchini kabla ya kuingia mkataba na klabu.
- (3) Kwa msimu wa 2021/2022 Kocha Mkuu wa timu ya kwanza ya klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa anatakiwa kuwa na Leseni ya chini kuanzia Diploma D ya CAF/TFF au inayolingana na hiyo iliyotolewa na Mashirikisho ya Mabara mengine yanayotambuliwa na FIFA.
- (4) Kocha Mkuu wa timu ndiye mkuu wa shughuli zote za kiufundi za timu kuanzia usajili wa wachezaji, uandaaji wa timu, usimamiaji katika ligi, kuzungumzia masuala yote ya kiufundi ya timu na mengine yanayohusiana nayo.
- (5) Klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inawajibika kuwa na kocha wa walinda mlango (*goalkeepers*) mwenye ujuzi, klabu itakayokosa kocha wa walinda mlango itakabiliwa na adhabu ya kwa mujibu wa kanuni hizi.

76: Daktari wa Timu

- (1) Kila klabu ya Ligi ya Mabingwa wa Mikoa inawajibika kuwa na daktari wa timu mwenye ujuzi na sifa za kutosha kama daktari kamili pamoja na mtaalamu wa tiba ya viungo watakaotambuliwa na kuthibitishwa na TFF walio na vifaa tiba kamili na stahiki.
- (2) Timu yoyote itakayocheza mchezo wa Ligi ya Mabingwa wa Mikoa bila ya kuwa na Daktari anayekidhi sifa na vigezo vinavyohitajika (*kanuni 72:1*) itakabiliwa na adhabu kwa mujibu wa kanuni hizi.
- (3) Daktari wa timu anawajibika kuhakiki afya za wachezaji na viongozi wa timu kabla ya maombi ya usajili wa wachezaji kuwasilishwa TFF.

SURA XVI

MAMLAKA

XVI: SURA

77: Maamuzi Yasiyokatiwa Rufaa

- (1) Maamuzi yote yanayofanywa na Kamati ya Mashindano ya TFF katika Utekelezaji wa Majukumu yake ya Usimamizi wa Kanuni za RCL kwa Uendeshaji wa RCL hayatakatiwa Rufaa kwenye Vyombo vingine vya Maamuzi vya TFF katika ngazi yoyote, mhusika yeyote kuhusiana na maamuzi hayo anawajibika kutekeleza linalomhusu mara moja. Maamuzi ya Kamati ya Uendeshaji na Usimamizi Kituoni yanaweza kuhitaji Uthibitisho wa TFF kwa Utekelezaji wake.
- (2) Maamuzi yote yatakayofanywa na Vyombo vya Uendeshaji vya TFF hayatakatiwa Rufaa kwenye Chombo chochote cha TFF ispokuwa Maamuzi yatakayofanywa na Vyombo vya Haki vya TFF yatakatiwa Rufaa kwa Mujibu wa Taratibu zinazoongoza Vyombo hivyo.
- (3) Kamati ya Mashindano inaweza kupeleka shauri Kamati husika za TFF kutokana na asili ya shauri lenyewe na msingi wa Utekelezaji wake kwa ufanisi.
- (4) Kamati ya Mashindano ya TFF/Kamati ya Uendeshaji na Usimamizi itashughulikia masuala yote katika Usimamizi wa Kanuni hizi ispokuwa kama inavyoainishwa kwa masuala yote yanayohukumiwa kwa mujibu wa vipengele vifuatavyo vya kanuni hizi:

	Kanuni		Maelezo
4.1	14	Udhamini	14:(7,11)
4.2	29	Timu iliyoondolewa	29
4.3	30	Kujitoa	30:(2a)
4.4	31	Kutofika Uwanjani	31:(4,5)
4.5	32	Kuvuruga Mchezo	32:(6, 8)
4.6	33	Kupanga Matokeo	33:(1a&b)
4.7	40	Udhibiti Kimashindano	40
4.8	41	Udhibiti kwa Wachezaji	41:(8,9,10,14,19,20)
4.9	42	Udhibiti kwa Waamuzi	42:(2)
4.10	43	Udhibiti kwa Kamishna	43:(3).
4.11	44	Udhibiti kwa Makocha	44:(3,6,7,8,9,12).
4.12	45	Udhibiti kwa Viongozi	45:(1,2,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,16,17).
4.13	46	Udhibiti kwa Kilabu	46:(5,6,9,18)
4.14	47	Adhabu za Kilabu	47:(1,2,3,4,5,6)
4.15	48	Dawa Haramu	48:(1,2)

78: Kuhusu Kanuni

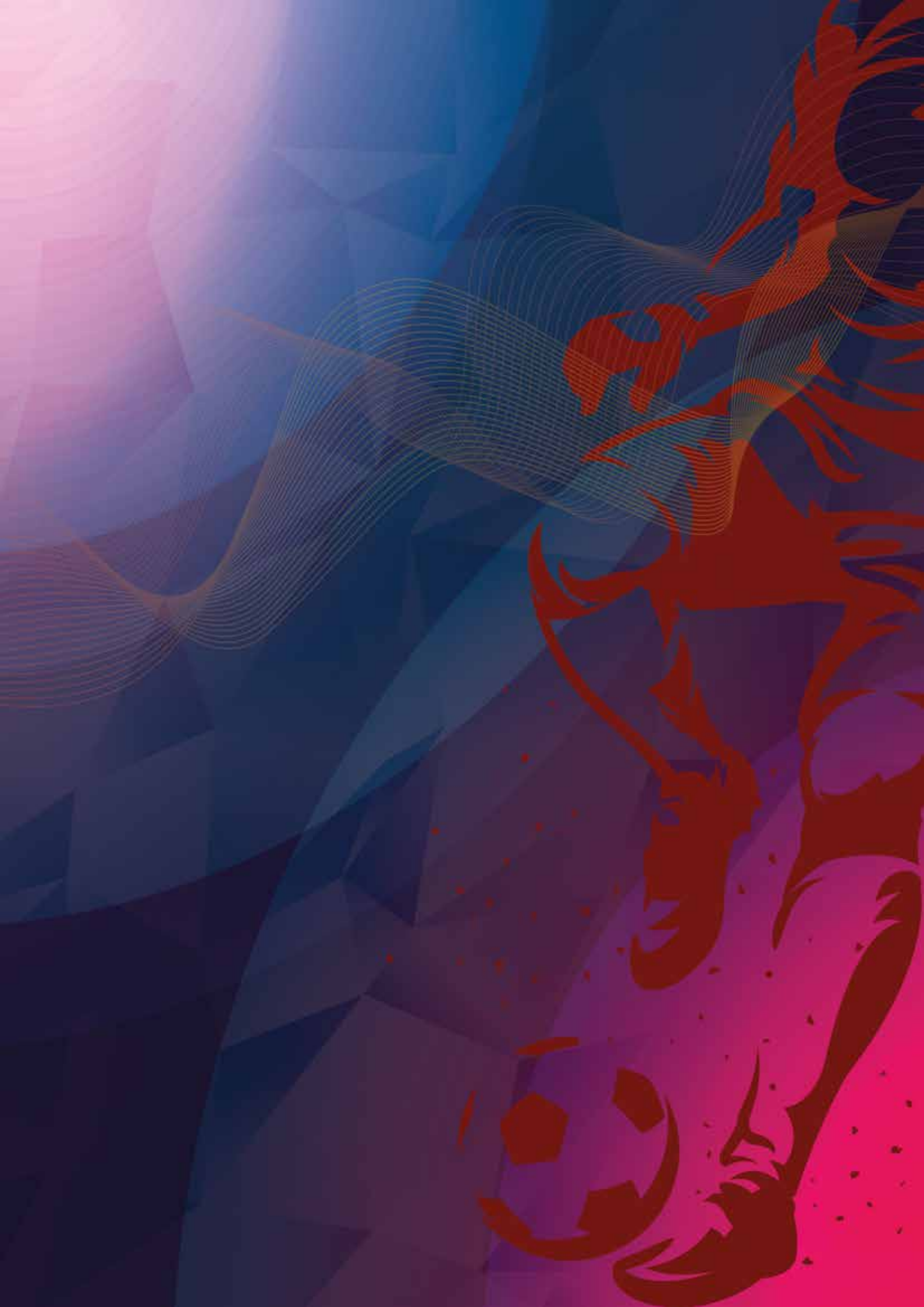
- (1) Kanuni hizi za Ligi ya Mabingwa wa Mikoa zitakuwa za kudumu. Marekebisho na Maboresho katika Kanuni hizi yatawasilishwa kwa wahusika wote wakati wowote yatakapotokea na yatasomeka kama sehemu ya Kanuni hizi.
- (2) Kwa minajili ya kufafanua kanuni hizi TFF itakuwa inatoa WARAKA maalum Utakaosomeka pamoja na Kanuni hizi palipo na mahitai au kila inapoonekana inafaa kufanya hivyo kwa lengo la kuleta ufanisi katika utekelezaji wake.
- (3) Kamati ya Utendaji ya TFF inaweza kurekebisha kanuni hizi kila inapotokea haja na sababu za msingi za kufanya hivyo, aidha TFF itatoa WARAKA maalum utakaosomeka pamoja na Kanuni hizi kwa marekebisho yoyote yaliyofanyika ambayo hayajaingizwa katika kitabu cha kanuni hizi.

- (4) Kanuni hizi zinaweza kufutwa na Kamati ya Utendaji ya TFF pekee.
- (5) Mambo yote yasiyokuwemo kwenye Kanuni hizi au yanayokinzana katika tafsiri au kwa makosa ya kiundashi au kiuchapaji yatafsiriwa na kuamuliwa na Kamati husika au ya Utendaji ya TFF kwa kuzingatia Kanuni nyingine za TFF, FIFA na CAF na kwa mujibu wa katiba ya TFF.
- (6) Kanuni hizi zimepitishwa kwa Azimio la Kamati ya Utendaji ya TFF tarehe 14 Agosti 2021

Wallace KARIA
Rais

Kidao WILFRED
Katibu Mkuu

**SHIRIKISHO LA MPIRA
WA MIGUU TANZANIA**

**Tanzania Football Federation
Karume Memorial Stadium, Uhuru/Shaurimoyo Road
P.O.Box 1574 Dar es Salaam - Tanzania
Telephone: +255 22 2182032, Fax: + 255 22 2182031
Email: tanfootball@tff.or.tz Website: www.tff.or.tz**